

**Vimpelin kunnan
Talousarvio vuodelle 2026
Taloussuunnitelma vuosille
2027–2028**

Kunnanhallitus 8.12.2025 § 314

Kunnanvaltuusto 16.12.2025 § 113

[illegible]

12.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	42
12.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	43
12.3 KUNNANHALLITUS	43
12.3.1 Taloudelliset tavoitteet	43
12.3.2 Toiminnalliset tavoitteet	45
12.3.4 Hankkeet	47
12.4. SIVISTYSLAUTAKUNTA	48
12.6.1 Sivistystoimen hallinto	49
12.6.2 Varhaiskasvatus	50
12.6.3 Esi- ja perusopetus	51
12.6.4 Lukio	52
12.6.5 Ammattiopetus / II aste	54
12.6.6 Korkea-asteen yhteistyö	54
12.6.7 Kirjasto	54
12.6.8 Muut sivistyspalvelut, kansalaisopisto ja musiikkiopisto	55
12.5 Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta	59
12.5.1 Taloudelliset tavoitteet	59
12.5.2 Toiminnalliset tavoitteet	60
12.5 TEKINEN LAUTAKUNTA	63
12.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu	63
12.5.2 Yhdyskuntapalvelut	65
12.5.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut	68
12.5.4 Puhdistus- ja ravitsemuspalvelut	70
12.5.5 Vesihuoltolaitos	72
12.6 JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUPALVELUT / VIMPELI 2026	76
12.7.1 Maaseutupalvelut hallinto	76
12.7.2 Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	77
12.7.3 Maaseutupalvelut kehittäminen	78
12.7.4 Maaseututoimi henkilöstösuunnitelma 2026	79
13 KÄYTTÖTALOUS SITOVUUSTASOLLA	80
14 YHTEENVETO YHTEISTOIMINTAKUSTANNUKSISTA JA OSTOPALVELUISTA 2026	81
15 RAHOITUSLASKELMA	82
16. INVESTOINTIOSA TA 2026 JA TS 2027–2029	83

Liitteenä: Tuloslaskelma ulkoinen 2026

1 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vimpelin kunnan toteuttamat talouden tasapainottamistoimet ovat onnistuneet menneen viiden vuoden ajan hyvin ja kunta on onnistunut keräämään taseeseen puskuriksi ylijäämiä. Tämä vuosi 2025 tulee olemaan alijäämäinen kunnan omista toimista huolimatta.

Vimpelin kuntaan kohdistuu samoja haasteita, mitkä vaikuttavat sekä kansallisella että globaalilla tasolla. Korkeat korot, Ukrainan sota, pandemia, taantuma, ikääntyvä väestö, vähenevä veronmaksajien määrä, hyvinvointialueiden alijäämät, kuntien ja valtion talousahdinko – mitä seuraavaksi? Vastaus on yksiselitteinen, me sopeudumme, koska vain parhaiten sopeutuvat selviävät. Kyseessä on ylimuistoinen fakta, joka erottelee voittajat häviäjistä. Esi-isämme selvisivät sodista, rakensivat Suomen toisen maailmansodan ”tuhkista” kukoistukseen, maksaen merkittävästi korkeampia korkoja kuin me ja antoivat meille avaimet siihen hyvinvointivaltioon, josta nyt olemme saaneet nauttia – liian monta vuotta velaksi eläen. Olemme niin kiinni hyvinvointivaltio -käsitteessä itsesään, että eri vapauksista on muodostunut meille ikään kuin saanti, perusoikeus ilman velvollisuuksia, josta ei voida luopua.

Suomen ainoa mahdollisuus selviytyä on sopeutuminen ja oman toiminnan sopeuttaminen. Suomi tarvitsee toimivat sisämarkkinat, mutta talous nousee vain viennillä ja sen tukemiseen tulee laittaa merkittävin fokus. Viennistä tulevat veroeurot ratkaisevat myös muut kansalliset verorahoitettavat ongelmat, kuten hyvinvointialueiden alijäämät. Järviseudulta lähtee noin 30 prosenttia koko Etelä-Pohjanmaan viennistä. Olemme merkittävä toimija ja alueiden kehittämisen näkökulmasta ei meitä minkään tilaston valossa voi sivuuttaa olkaa kohauttamalla. Kunnat tarvitsevat riittävät resurssit viennin tukemiseen ja uusien investointien saamiseen Suomeen ja seutukunnalle.

Kuntiin tarvitaan hyvät koulut, asuntoja ja perusedellytykset veto- ja pitovoimaan, jotka tukevat alueen työvoiman sitoutumista alueellemme. Järviseutu voi olla ylpeä itsestään monellakin saralla. Olemme rakentaneet alueellemme yhdessä Järviseudun ammatti-insituutin kanssa tehokkaan koulutusjärjestelmän turvaamaan alueemme työvoiman saantia. Vahva seutukuntayhteistyö luo meistä alueen, jonne tullaan investoimaan vielä tulevaisuudessakin ja toivottavasti paljon. Jatketaan seutumme kehittämistä ja samalla näytetään esimerkkiä koko muulle Suomelle.

Kunnan tämän vuoden ylimääräiset haasteet ja mahdollisuudet vaikuttavat ensi vuoden talousarvioon hyvinkin voimakkaasti. Liikuntahallin palo ja sen uudelleen rakentaminen ovat ensi ja seuraavan vuoden suuri asia. Kunnan oman lukioluvan palautuminen sekä sen myötä koko sivistystoimen kunnan järjestettäväksi haastaa osaltaan myös talousarviota. Uusien koulutilojen suunnittelu ja rakentamisen aloittaminen on myös ensi vuoden asia. Näissä haasteissa näemme paljon onnistumisen mahdollisuuksia.

Talousarviovuosi 2026 ja taloussuunnitelmavuodet pohjautuvat edellisellä valtuustokaudella laadittuun kuntastrategiana. Uutta strategiaa tullaan poikkeuksellisesti rakentamaan vasta vuoden 2026 alussa. Tulevien vuosien suurimmat haasteet liittyvät muun muassa mahdollisiin talouden alijäämiin, sekä talouden kannalta merkittävien aurinko- ja tuulivoimahankkeiden toteutumisen epävarmuuteen. Tavoitteena on investointien osalta kasvattaa kunnan pitovoimatekijöitä ja tähdätä kasvuun. Investointien osalta seurataan voimalahankkeiden toteutumista, joiden mukaan kunta tulee sopeuttamaan myös oman toiminnan talouden kannalta realistiselle tasolle. Tulevina vuosina on edessä paljon kysymysmerkkejä ja vähän ennustettavuutta, siitä huolimatta Vimpelin kunta tulee sopeutumaan ja turvaamaan peruspalveluiden tuotannon, sen kaikilla sektoreilla.

Sam Leijonanniemi

Vimpelin kunnanjohtaja

1.2 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

1.2.1 Valtionhallinto

Vuonna 2025 valtionhallinnon taloustilanne heikkenee, vaikka hallitus tekee sekä veronkorotuksia että menosäästöjä rahoitusaseman parantamiseksi. Menojen nopea kasvu johtuu erityisesti hyvinvointialueiden rahoituksen kasvusta ja lisääntyneistä puolustusmenoista. Vuosina 2026–2027 veronkevennykset hidastavat verotulojen kasvua. Samaan aikaan korkomenot kasvavat johtuen sekä korkeammasta korkotasosta että kasvaneesta velasta. Menojen kasvu ensi vuonna on hidasta. Vaikka valtion taloudellinen asema kohenee kuluvasta vuodesta, se pysyy edelleen syvästi alijäämäisenä.

Valtionhallinnon rahoitusasema heikkenee tänä vuonna -4,2 prosenttiin mittavista sopeutustoimista huolimatta muiden menojen kasvun takia. Lisäksi verokertymä kasvaa ennakoitua hitaammin, kun huomioidaan veronkorotuksien vaikutus. Muita kasvavia menoja ovat erityisesti hyvinvointialueiden rahoitus sekä puolustushankinnat. Ensi vuonna valtion rahoitusasema paranee -4,0 prosenttiin, kun talouden suhdanne koheenee. Verotuotot kasvavat edelleen, vaikka veronalennukset hidastavat niiden kasvua. Valtion menoja lisäävät ennustejaksolla F-35-hävittäjien hankinta sekä kasvavat menotarpeet ulkoiseen turvallisuuteen liittyen. Tänä vuonna valtionhallinnon menoja kasvattaa hyvinvointialueiden rahoituksen nopea kasvu sekä puolustushankinnat. Ennusteessa on huomioitu kevään 2025 puoliväliriihen päätös nostaa puolustusmenojen BKT-suhde noin 3 prosenttiin vuonna 2029 sekä muut puoliväliriihessä tehdyt päätökset. Ennusteessa on mukana myös syksyn 2025 budjettiriihessä tehdyt tulojen ja menojen sopeutustoimet, jotka kohdistuvat vuoteen 2026 ja erityisesti vuoteen 2027. Osa ilmoitetuista säästötoimista lisätään ennusteeseen vasta niiden sisällön tarkennuttua. Lisäksi hallituksen aiemmin päättämät sopeutustoimet hidastavat menojen kasvua vuosina 2025–2027.

Valtion kulutusmenojen kasvu on hidasta 2025–2027. Sopeutustoimet hidastavat menojen kasvua. Lisäksi TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille vuoden 2025 alussa, mikä supistaa valtion kulutusmenoja. Kulutusmenot kuitenkin kasvavat merkittävästi vuodesta 2028 eteenpäin, sillä osa puolustusvoimien määrärahojen kasvusta kohdistuu kulutukseen. Valtionhallinnon investointien määrä kasvaa tänä vuonna merkittävästi. F-35-hävittäjien toimitukset nostavat investointitasoa huomattavasti, ja korkea investointitaso säilyy ennustejakson loppuun asti. Lisäksi ennustejakson loppupuolella investointitasoa nostavat Puolustusvoimien Laivue 2020 -hankkeen alustoimitukset. Valtion investointien ajoittumiseen sisältyy epävarmuutta erityisesti puolustushankinnoissa. Valtionhallinnon korkomenot ovat kasvaneet nopeasti sekä korkotason nousun että voimakkaan velkaantumisen seurauksena. Vuonna 2025 kansantalouden tilinpidon mukaiset korkomenot ovat arviolta 3,3 mrd. euroa. Vaikka korkotaso on viime aikoina laskenut, korkomenojen kasvu jatkuu. Vuoteen 2029 mennessä korkomenojen ennustetaan nousevan 5,5 mrd. euroon.

Valtionhallinnon verotulot kasvoivat vuonna 2024 vaimeasti. Vuonna 2025 verotulojen kasvu piristyy paremman suhdannetilanteen sekä hallituksen keväällä 2024 päättämien verotoimien vauhdittamana. Verokertymän kasvu on kuitenkin korotuksiin nähden hidasta. Vuosina 2026 ja 2027 verotulojen kasvua hidastaa keväällä 2025 päätetyt veronkevennykset. Verotulojen kasvu piristyy 2028 jälkeen yli neljään prosenttiin vuodessa, kun 2025–2027 verotulojen kasvu on keskimäärin hieman alle kolme prosenttia. Välittömien verojen kertymä kasvaa tänä vuonna kolme prosenttia. Ansiotuloverokertymä kasvaa, mutta yhteisöverokertymä jää edellisvuodesta. Vuonna 2026 ansiotuloverokertymän kasvua hidastaa veronalennukset, ja verotuotto jää tämän vuoden tasolle. Yhteisöveron alennus taas vaikuttaa erityisesti vuoden 2027 verokertymään.

Tuotannon ja tuonnin verojen kasvu jäi vuonna 2024 reiluun pariin prosenttiin, mutta vuonna 2025 kasvu kiihtyy lähemmäs neljää prosenttia. Vuosina 2026–2029 kasvu on keskimäärin 3,4 prosenttia. Arvonlisävero muodostaa yli 70 prosenttia tuotannon ja tuonnin veroista. Sen kasvu on ennustekaudella nopeinta vuonna 2025, sillä yleistä arvonlisäverokantaa korotettiin syyskuun 2024 alussa. Kasvu on kuitenkin korotus huomioiden melko hidasta. Vuonna 2025 tulevat myös voimaan hallitusohjelman mukaiset verokantojen muutokset. Muita tuotannon ja tuonnin veroja ovat mm. energiaverot ja autovero, joiden kertymät pienentyvät ennustekauden kaikkina vuosina.

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:49

1.2.2 Kuntahallinto

Kuntahallinnon alijäämä syvenee viime vuodesta 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen johtuen kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä heikosta verotulokehityksestä. Kulutusmenoja kiihdyttävät erityisesti palkkaratkaisuista johtuvat henkilöstömenot sekä kuntien laajentuneet tehtävät. Alijäämä supistuu ennustejakson lopulla hieman, mutta kuntien tulot eivät riitä kattamaan kasvavia menopaineita.

Kuntahallinnon rahoitusasema oli viime vuonna noin 900 miljoonaa alijäämäinen, pienentyen hieman edellisvuodesta. Valtionosuudet vähenivät muun muassa sote-siirtolaskelman tarkistuksen ja indeksisäästöjen vuoksi, mutta erityisesti verotulojen vahva kehitys ja kulutusmenojen kasvun hidastuminen tukivat samanaikaisesti kuntien taloutta. Kuntahallinnon rahoitusjäämä suhteessa BKT:hen heikkenee kuitenkin -0,6 prosenttiin vuonna 2025. Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän 0,5-0,6 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntatalouden tilanteeseen vaikuttaa merkittävästi kulutusmenojen kasvu sekä valtionapuihin tehtävät leikkaukset. Kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Sovitut palkkaratkaisut nostavat työvoimakustannuksia 2,8 % vuonna 2025, 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028.

Hintojen kasvun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa vuonna 2025, sillä alkuvuodesta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus siirsi kuntien vastuulle työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisen ja laajensi kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat työllisyyskehitykseen. Kuntien työttömyysetuuksien rahoitusmenoja on nostettu ennusteessa vuoden alkupuoliskon kertymien perusteella. TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspäalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi. Ennustejaksolla palvelutarpeen laskua on kuitenkin hieman loivennettu, sillä palveluiden järjestämisen kustannukset eivät alene samassa suhteessa.

Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste sekä erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina. Kuntien investoinnit pysyvät kokonaisuutena korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäkyvät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, ja ne koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Vuonna 2025 kuntien kokonaisverotulot kasvavat vain 0,7 prosenttia erityisesti kunnallisveron heikon kehityksen ja yhteisöverotuottojen supistumisen takia. Kokonaisverotulojen kasvu kuitenkin kiihtyy 5,8 prosenttiin vuonna 2026 ja on keskimäärin 3,8 prosenttia vuosina 2027–2029.

Tulonsiirrot valtiolta kunnille kasvavat kuluvana vuonna TE-palvelu-uudistuksen myötä kuntien tehtävien ja rahoitusvastuun laajentuessa. Valtionosuuksien kasvu jää kuitenkin siirtyneiden tehtävien kustannusten kasvua pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti leikkauksia. Vuonna 2026 valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle laskevat ennen kaikkea hallituksen peruspäalveluiden valtionosuuksiin kohdentamien vähennysten vuoksi. Kun valtionosuuksiin jo aiemmin kohdennetut määräaikaikaiset leikkaukset päättyvät vuoden 2027 jälkeen, nousevat valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle. Verorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan kuntahallinnon tulojen ja menojen välistä epätasapainoa, vaikka kuntahallinnon alijäämän arvioidaan supistuvan ennustejakson lopulla 0,4 prosenttiin. Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkoja säästötoimia tulevina vuosina, sillä palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Kuntahallinnon alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina.

Ennusteeseen sisältyy riskejä molempiin suuntiin. Kehitysarviossa on oletettu, että sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvotteluiden tulokset heikentävät kuntien vuokratuloja 150 milj. eurolla vuodesta 2026 alkaen. Arvioita suuremmat sote-kiinteistöjen vuokranmenetykset voivat vaikuttaa kuntahallinnon kulutusmenojen hintakehitykseen ja heikentää kuntien tilannetta. Lisäksi ennusteeseen on sisällytetty kuntien ja kuntayhtymien omia pysyviä sopeutustoimia 150 milj. euroa vuodelle 2025. Kuntien omat sopeutustoimet voivat kuitenkin vahvistaa rahoitusasemaa ennustettua enemmän, mikäli palveluverkko tai henkilöstömenoja onnistutaan sopeuttamaan oletettua enemmän. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:49

1.2.3 Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueet olivat edelleen alijäämäisiä viime vuonna, mutta menojen kasvu hidastui normaalitasolle. Hyvinvointialueiden menokehitys hidastuu yhä tänä vuonna ja valtion rahoitus kasvaa. Alueiden rahoitusasema pysyy likimain tasapainossa vuoteen 2027 saakka.

Hyvinvointialueiden rahoitusasema oli vuonna 2024 edelleen heikko, 1,6 miljardia euroa alijäämäinen eli -0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Menojen kasvu normalisoitui kuitenkin vuoden 2023 erittäin nopean kasvun jälkeen. Kertymätiedot osoittavat menojen kasvun olleen hidasta myös ensimmäisellä vuosipuoliskolla 2025. Tänä vuonna alueiden rahoitusasema saavuttaa tasapainon menojen maltillisen kasvun ja valtion rahoituksen nopean kasvun ansiosta. Menojen kasvua hidastavat sopeutustoimet ja valtion rahoitusta kasvattaa hyvinvointialueiden vuoden 2023 tulokseen perustuva vuonna 2025 maksettava 1,4 mrd. euron suuruinen jälkikäteistarkistus. Vuosina 2026–2027 alueiden rahoitusasema pysyy lähellä tasapainoa, ja menojen kasvu on noin 3,6 prosenttia vuosittain.

Menojen kasvu ennustekaudella aiheutuu pääasiassa hintojen nopeasta noususta. Henkilöstömenot kasvavat sovittujen palkankorotusten ja palkkaohjelmien vuoksi yleistä ansiotasoa nopeammin. Menojen kasvua hillitsevät pääministeri Orpon hallituksen päätökset sekä alueiden omat sopeutustoimet. Alueiden omiksi sopeutustoimiksi on ennusteessa arvioitu 0,35 mrd. euroa kuluvalle vuodelle ja 0,15 mrd. euroa vuodelle 2026. Vuosien 2025–2026 arviot on laadittu varovaisesti suhteessa alueiden omiin suunnitelmiin. Arviot perustuvat erityisesti alueiden talousarvioiden menokehitykseen. Sopeutuspaineet pysyvät kuitenkin mittavina aloitusvuosien alijäämien vuoksi.

Alueiden tulot koostuvat pääosin valtion rahoituksesta sekä asiakkailta saatavista maksutuotoista. Hyvinvointialueiden rahoituksen indeksikorotus vuodelle 2026 on 3,25 prosenttia. Rahoituksessa huomioidaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen vuosittainen kasvu. Vuodelle 2026 kohdennettava jälkikäteistarkistus on 1,3 mrd. euroa. Ennusteessa seuraavien vuosien jälkikäteistarkistus perustuu julkisen talouden suunnitelmaan mukaan lukien jälkikäteistarkistukseen tehty kehysvaraus, ei painelaskelman mukaiseen kustannuskehitykseen. Ennusteeseen liittyy useita riskejä. Alueiden menot voivat toteutua arvioitua pienempinä, mikäli säästötoimet ja toiminnan tehostaminen onnistuvat odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen tai uudet menolisäykset voivat heikentää alueiden taloudellista tilannetta. Valtiovarainministeriön julkaisu 2025:49

1.2.4 Työllisyyden hoito

Tämän vuoden alusta valtion TE-toimistojen aiemmin hoitamat työllisyys- ja elinkeinopalvelut siirtyivät kunnille. Samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksien eli työttömyyskorvausten kustannuksista kasvatettiin. Kun viime vuoden loppuun saakka kunnat vastasivat osittain vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden työttömyysetuuskuluista, niin tämän vuoden alusta kuntien osavastuu laajeni koskemaan kaikkia työttömyysetuuksia jo sadan työttömyyspäivän jälkeen.

Työttömyyden kustannukset ovat käymässä kunnille ennakoitua roimasti kalliimmaksi. Kunnat ovat maksaneet tammi-heinäkuun ajalta työttömyysetuuksien rahoitusvastuuta yhteensä jo noin 445 miljoonaa euroa. Elokuun lasku kunnille toi pottiin 65 miljoonaa euroa lisää. Vanhan järjestelmän mukaiset kustannukset työmarkkinatuesta kunnille olivat yhteensä 470 miljoonaa euroa koko viime vuodelta. TE-uudistuksen yhteydessä arvioitiin, että kulut nousevat tästä entisestä tasosta 216 miljoonaa euroa eli 46 %. Tällä summalla kuntien valtionosuuksia kasvatettiin lisääntyvien etuusmenojen kattamiseksi. Oletus oli siis, että kunnille aiheutuvat kustannukset etuusmenoista olisivat uudistuksen jälkeen vajaat 700 miljoonaa euroa. Tammi-heinäkuun toteuma on kuitenkin 61 % enemmän kuin vanhan järjestelmän kustannukset vuotta aiemmin. Tämä enteilee koko vuoden kustannukseksi noin 750–800 miljoonaa euroa. Se on 50-100 miljoonaa euroa enemmän kuin ennakkoon arvioitiin.

Kuntakohtaisesti kasvuprosentit vaihtelevat rajusti. 126 kunnassa työttömyysetuuksista aiheutuneet menot olivat yli tammi-heinäkuussa kaksinkertaiset edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Enintään 46 prosentin kasvussa on 40 kuntaa. Esimerkiksi Helsingissä kasvua on vain 36 % edellisvuoden tasoon eli alle odotusarvon, kun Tampereella vastaava luku on 79 %, Salossa ja Kajaanissa työttömyysmenojen kasvuprosentti vuoden takaiseen verrattuna on jo yli 110.

Vanhassa järjestelmässä kunta maksoi puolet työmarkkinatuesta 300 maksupäivän jälkeen. Vähintään 1000 päivää työmarkkinatukea saaneen etuusmenoista kunnan rahoitusvastuu nousi 70 prosenttiin. Jos henkilö oli ollut ensin ansiopäivärahalla, kunnan rahoitusvastuu alkoi työttömyyden kestätyä yli kaksi vuotta.

Nyt kunta vastaa 10 prosentilla kustannuksista jo 100 päivän jälkeen ja vastuu nousee portaittain 50 prosenttiin. Ainoa helpotus uudistuksessa kunnille oli, että rahoitusvastuu ei nouse enää yli 50 prosentin määsään vaiheessa. Ylivoimainen valtaosa kunnan rahoituksesta aiheutuu edelleen pitkään työmarkkinatukea saaneiden pitkäaikaistyöttömien etuusmenoista.

Kustannusten ennakoitua suuremman kasvun takana on tietenkin pahentunut työttömyystilanne. Kunnat kantavat nyt aiempaa suurempaa suhdanneriskiä. Kunnilla on todellakin kannustimet edistää yrittäjyyttä ja työllisyyttä kaikin mahdollisin keinoin, sillä vain työttömien siirtyminen ns. kovan rahan työpaikkoihin, opiskelemaan tai eläkkeelle poistaa kunnan rahoitusvastuun. Ongelmallista on sekä kuntatalouden että pitkäaikaistyöttömien hyvinvoinnin ja työllistymisen kannalta se, että kuntien ei taloudellisesti katsottuna kannata panostaa pitkäaikaistyöttömien aktivointiin enää samoilla keinoilla kuin aiemmin. Kunnan rahoitusvastuu ei kevene, vaikka kuinka paljon järjestettäisiin kuntouttavaa työtoimintaa, työharjoittelua tai tuettua työtä kunnassa ja järjestöissä.

Olli Riikonen, erityisasiantuntija, Kuntaliitto 23.9.2025

1.2.5 Kuntaliiton talousennuste: Kustannustehokkaita ja vaikuttavia palveluita joustavammin

Kuntatalouden tilannekuva on päivittynyt viime viikkoina useilla talousennusteilla, valtion ensi vuoden talousarvion linjauksilla sekä syksyn 2025 kuntatalousohjelman tuoreella kehitysarviolla.

Isossa kuvassa julkisen talouden näkymä on vaikeutunut, koska talous ei ole elpynyt ja menopaineet muun muassa puolustukseen ovat kasvaneet. Väestön ikääntyminen ja muuttoliike aiheuttavat myös paineita julkiseen talouteen. Orpon hallituksen sopeutustoimet ajoittuivat vaikeaan suhdannetilanteeseen ja taloudelliset hyödyt niistä realisoitunevat jossain määrin vasta tulevina vuosina. Ennuste julkisen talouden alijäämästä onkin suurentunut erityisesti vuosina 2025–2027.

Kuntatalouden näkymät pysyivät uusimmassa syksyn kehitysarviossa melko lailla ennallaan. Juuri nyt kuntatalouden tila heikkenee 2020-luvun alun poikkeusvuosien jälkeen nopeasti, mikä näkyy vuosikatteen, tilikauden tuloksen ja toiminnan ja investointien rahavirran romahtamisena vuonna 2025. Lähivuosina tunnusluvut pysyttelevät heikolla tasolla, kunnes vahvistuvat hieman vuosina 2028–2029 sote-siirtolaskelman tarkentumisesta johtuvien valtionosuuksien jälkipierintöjen päättyessä. Koko ennusteajanjakson ajan kuntataloudessa on tulojen ja menojen pysyvä, rakenteellinen epätasapaino. Arviointimenettelyyn päätyvien kuntien määrä nousee sekä velkaantuminen ja laskennallinen kunnallisveron korotuspaine kasvavat tulevina vuosina.

Kehitysarvion tarjoilema kuntatalouden näkymä ei voi toteutua sellaisenaan. Tilanteen parantamiseksi valtion tulee antaa kunnille työrauha ja pidättäytyä uusista tulojen leikkauksista ja rahoitusvastuiden lisäämisistä. Myös valtaosalta kuntia vaaditaan ennusteajanjaksolla huomattavaa lisäsopeutusta, tiukkaa menokuria ja uusia toimintatapoja palvelujen järjestämiseksi. Kuntien taloudellinen liikkumavara, erityisesti verotuksen puolella, on kutistunut hyvinvointialueuudistuksen jälkeen rajusti. Erityisesti isojen kaupunkien päättäjät ovat vasta heräilemässä muutokseen.

Kuntatalouden kehitysarviossa toimintakuluja kasvattavat tulevina vuosina kunta-alan palkankorotukset, muut hintapaineet, TE-palvelu-uudistus sekä valtion muut julkisen sektorin menoja laajentavat linjaukset. Kunta-alan palkkakustannukset nousevat sopimuskorotusten vuoksi kuluvana vuonna 320 miljoonalla eurolla, ensi vuonna 380 miljoonalla eurolla ja vuonna 2027 peräti 470 miljoonalla eurolla. Myös peruspalvelujen hintaindeksin kasvu liikkuu tulevina vuosina 3,5 prosentin tuntumassa, vaikka kuluttajahintojen nousu on taittunut kahteen prosenttiin. Kustannuspaineita kunnille aiheuttavat lähivuosina myös valtion toimet, joista akuutein on kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtynyt vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä sekä laajentunut rahoitusosuus työttömyysturvasta.

TE-palvelu-uudistus ajoittui kuntien kannalta erittäin vaikeaan ajankohtaan, sillä työttömien määrä ja työttömyyden etuusmenot ovat kasvaneet kuluvana vuonna odotettua voimakkaammin. Palvelutarvetta

työllisyyspalveluissa kasvattavat myös toimeentulotuen ja asumistuen säästölait sekä nuorten henkilöiden perustoimeentulotuen rahoitusvastuun kasvattaminen sataan prosenttiin vuonna 2027. Samaan aikaan työllisyyspalveluiden järjestämisen vaikuttavuutta rajoittaa työllisyyspalveluprosessin voimakas normittaminen. Uudistukseen osoitettu valtionosuuskompensaatio näyttääkin jäävän ainakin alkuvuosina vajaaksi. TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien rahankäytön toiminnallinen painopiste on edelleen koulutus- ja sivistis sektorilla. Sivistyspalvelujen osuus kuntien nettomenoista on karkeasti ottaen noin kolme neljäsosaa.

Kuntien tulevien vuosien menopaineita helpottaakin se, että sivistyksen toimialalla kokonaispalvelutarve, erityisesti esiopetuksessa ja perusopetuksessa, on laskeva syntyvyyden laskun ja nuorten ikäluokkien suhteellisen pienentymisen vuoksi. Kuntatalousohjelman kehitysarviossa kuntien palvelutarpeen laskua ei ole huomioitu täysimääräisenä muun muassa erityisen tuen tarpeen kasvattamisen vuoksi. Loivennuksesta huolimatta kuntien toimintamenot kasvavat ennusteen mukaan vuosina 2026–2029 keskimäärin vain 2,5 prosenttia. Ennuste vaikuttaa kuntatalouden tuoreimpien tilastojen perusteella hyvin haastavalta.

Sivistystoimen pienenevän palvelutarpeen vuoksi kuntien tyypillinen menokehitys ei voikaan enää säilyä sote-vuosien tapaan 3–5 prosentin kasvukäyrällä, vaan tulevina vuosina myös sivistystoimen kustannuskehitystä on sopeutettava. Se ei tarkoita automaattisesti sitä, että lasten hyvinvoinnista leikataan. Kun rahoitusta kohdennetaan kohdennetummin ja vaikuttavammin tietoon perustuen, kokonaiskustannukset voivat laskea ja lasten hyvinvointi voi lisääntyä. Jos opetuksen järjestämisen kustannuksia ei kyetä kunnissa sopeuttamaan lasten määrän vähentyessä niin kunnilla on käsissään uusi ”sote-ongelma”. Se tarkoittaa kasvavia lapsikohtaisia kustannuksia, pieneneviä valtionosuuksia sekä kasvavaa verojen korotuspainetta tuleville sukupolville. Kirsikkana kakussa ongelmaa alleviivaa se, että emme edelleenkään tiedä, miksi oppimistulokset ja hyvinvointi nuorten ikäluokissa heikkenevät.

Kunnat ovat tulevina vuosina lukuisten isojen haasteiden edessä. Joihinkin haasteisiin, kuten ulkopoliittisiin kiistoihin, emme juuri voi vaikuttaa. Moniin haasteisiin kuitenkin voimme vaikuttaa. Talouspaineiden helpottamiseksi kuntien on etsittävä sivistystoimesta uusia tapoja tuottaa vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluja. Kuntien on löydettävä myös rohkeasti keinoja, joilla helpotetaan työttömien työllistymistä työmarkkinoille. Myös valtiolla on roolinsa: esimerkiksi opetusta koskevaa lainsäädäntöä on joustavoitettava vastaamaan paremmin tilanteita, joissa lasten määrä vähenee.

Minna Punakallio, pääekonomisti, Kuntaliitto 9.10.2025

1.2.6 Valtiovarainministeriön talousennuste: Kuntatalous heikkenee ja eriytyy

Syksyn Kuntatalousohjelman mukaan kuntien talousnäkymät heikkenevät. Yleinen talouden heikko suhdanetilanne vaikuttaa kuntien verokertymään, ja toisaalta kuntien menot kasvavat henkilöstökustannusten nousun, työttömyyden kasvun ja investointitarpeiden vuoksi. Kuntien väliset erot tulo- ja menokehityksessä ovat kuitenkin merkittäviä.

Valtion vuoden 2026 talousarvioesityksen erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet heijastuvat myös kuntatalouteen. Kun tarkastellaan pääministeri Orpon hallituksen päätösperäisten toimien vaikutuksia koko vaalikauden ajalta, nettovaikutus on kuitenkin yhteensä noin 200 miljoonaa euroa kuntataloutta vahvistava vuonna 2026. Valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,9 miljardia euroa vuonna 2026, mikä on noin 3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2025. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,9 miljardia euroa, kuntien verotulomenetysten korvaukset noin 0,5 miljardia euroa ja muut valtionavut noin 0,5 miljardia euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2026 noin 3,55 miljardia euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 185,5 miljoonaa euroa. Valtionosuutta korottavat kustannusten jaon tarkistus, indeksikorotus ja tehtävämuutokset, ja sitä vähentävät 75 miljoonan euron pysyvä valtionosuuden vähennys sekä indeksikorotuksen leikkaaminen yhtä prosenttiyksikköä vastaavasti. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat vuonna 2026 noin 1,3 miljardia euroa kuten tänäkin vuonna. Esi- ja perusopetuksen tuen uudistus on tullut voimaan tänä syksynä, ja ensi vuonna uudistuksen kokonaisvaikutus nousee 91,7 miljoonaan euroon kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa.

Kuluvan vuoden aikana verotulojen kehitys on ollut heikkoa, mutta toteutumatietojen ja tilinpäätösennusteiden perusteella kuntatalouden menot eivät ole nousseet yhtä voimakkaasti kuin mitä aiemmin arvioitiin.

Vuoden 2025 tavoin kuntatalouden näkymien arvioidaan pysyvän heikkoina vuonna 2026. Toimintakuluja kasvattavat muun muassa kunta-alalle sovitut palkankorotukset ja vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus, jossa laajennettiin kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista. Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan selvästi vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtionapuihin kohdennetut vähennykset.

Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omien sopeutustoimien jatkamista. Tulojen ja menojen välinen epäsuhta keskittyy erityisesti pieniin, alle 5 000 asukkaan, kuntiin. Pienempien kuntien kunnallisveroprosentit ovat pääsääntöisesti jo nykyisin korkeampia kuin suuremmilla kunnilla samalla kun niiden kunnallisveroprosenttien asukaskohtaiset yksikkötuotot ovat usein keskimääräistä matalampia.

Valtiovarainministeriö 22.9.2025

1.2.7 Valtionosuusuudistus

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen tiedotti 21.11.2025, että kuntien valtionosuusuudistus ei etene tällä hallituskaudella. Hallituspuolueet eivät löytäneet uudistuksesta sopua. Uudistus olisi ollut kunnille välttämätön ja työtä sen eteen pitää jatkaa. Valtionosuusuudistuksen piti alun perin tulla voimaan jo vuoden 2026 alussa. Se päätettiin kuitenkin viime vuonna siirtää vuoteen 2027, mutta nyt uudistus on jäämässä seuraavan hallituksen toimeksi.

Valtiovarainministeriö tiedotti vielä 27.11.2025, että Valtiovarainministeriössä selvitetään kuitenkin, onko järjestelmään mahdollista tehdä rajattuja, sitä selkiyttäviä muutoksia vielä tämän hallituskauden aikana.

Valtiovarainministeriön valmistelutyö on tuottanut laajan ja ajantasaisen tietopohjan, jota hyödynnetään valtionosuusjärjestelmän jatkokehittämisessä.

1.3 Vimpelin kunta ja toimintaympäristö

1.3.1 Väestönkehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli syyskuun lopussa 5 650 325. Maamme väkiluku kasvoi tammi–elokuun aikana 14 354 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 23 003 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 8 679 vähemmän kuin kuolleita.

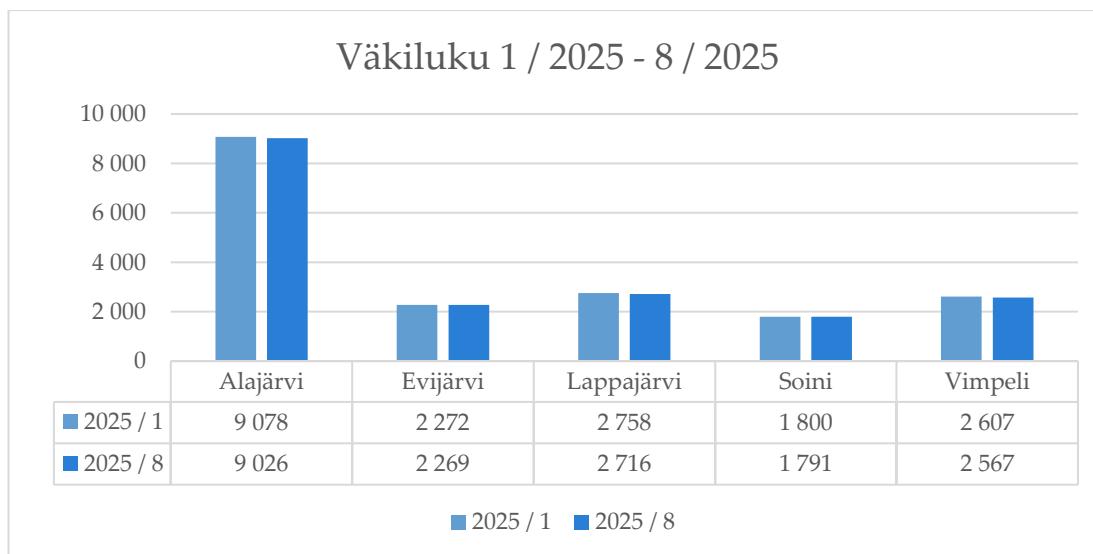
Syyskuussa 2025 Etelä-Pohjanmaan väkiluku oli 189 463 (09/2024:190 063, 09/2023:190 355 ja 09/2022 191 086) eli 3,4 prosenttia koko maan väkiluvusta. Suomen 19 maakunnasta Etelä-Pohjanmaa oli väkiluvulla mitattuna yhdeksänneksi suurin. Maakunnan kunnista eniten asukkaita oli Seinäjoella (66 908) ja vähiten Karijoella (1 138). Yli 10 000 asukkaan kuntia oli maakunnassa seitsemän, alle 3 000 asukkaan kuntia kuusi. Etelä-Pohjanmaan väkiluku tammikuussa 2024 oli 189 929 henkeä. Vuoden alusta maakunnan väkiluku on siis vähentynyt 466 henkeä.

Järviseedun alueen kuntien väkiluku 2020 – 2024

Kunta	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos 2020-2024
Alajärvi	9 419	9 311	9 183	9 113	9 078	-341 / -3,62 %
Evijärvi	2 408	2 404	2 346	2 292	2 272	-136 / -5,65 %
Lappajärvi	2 925	2 866	2 820	2 789	2 758	-167 / -5,71 %
Soini	2 007	1 997	1 942	1 873	1 800	-207 / -10,31 %
Vimpeli	2 784	2 756	2 671	2 656	2 607	-177 / -6,36 %
Järviseuutu	19 543	19 334	18 962	18 723	18 515	-1 028 / -5,26 %
Etelä-Pohjanmaa	192 150	191 762	190 774	190 539	189 929	-2 221 / -1,16 %
Koko Suomi	5 533 793	5 548 241	5 563 970	5 603 851	5 635 971	102 178 / +1,85 %

(Lähde: Tilastokeskus, Kuntien avainluvut.)

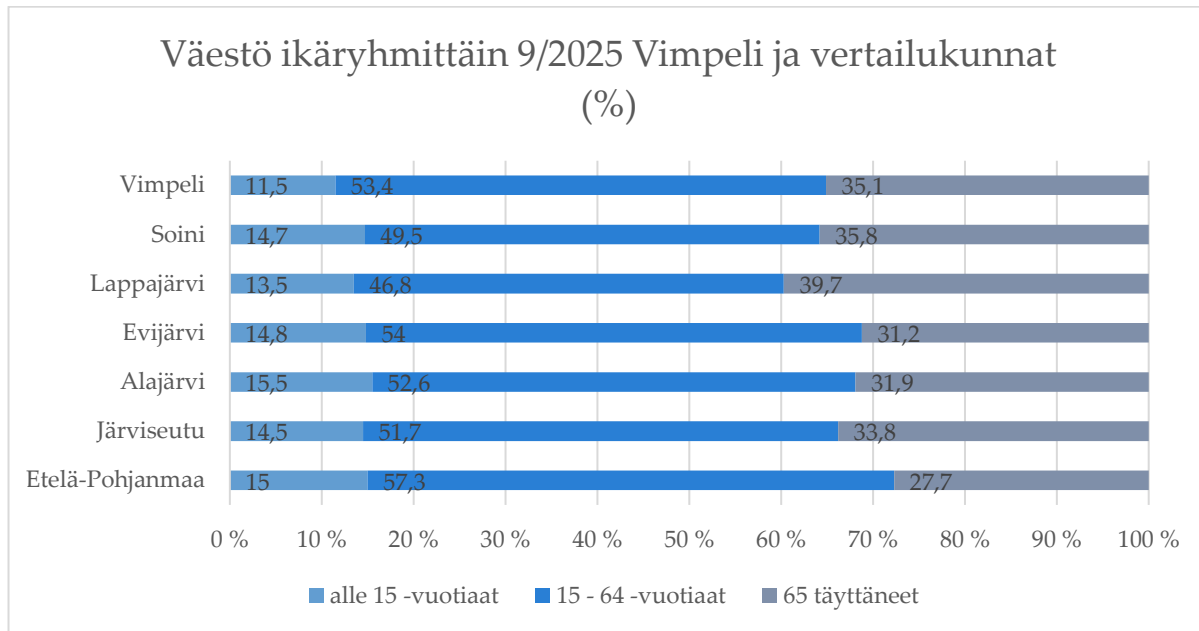
Alla olevassa taulukossa on eritelty Vimpelin ja Järviseedun vertailukuntien asukasluvut tammikuun alun ja syyskuun lopun tilanteiden mukaan. 1.1.2025 Vimpelin väkiluku oli 2 607 asukasta.

Taulukko: Väkiluku 1/2025 – 8/2025 Vimpeli ja vertailukunnat Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini ja Vimpeli

Alla olevassa taulukossa on eritelty väestö ikäryhmittäin Vimpelissä ja vertailukunnissa. Kunnan elinvoiman kannalta työikäiseksi kuvattavan väestön (15–64 –vuotiaat) suhteellisen osuuden saaminen kasvuun olisi

erityisen tärkeää. Sekä Etelä-Pohjanmaalla että alla olevan taulukon vertailukunnissa alle 65-vuotta täyttäneiden suhteellinen osuus on laskenut ja vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus on noussut.

Taulukko: Väestö ikäryhmittäin 9/2025 Vimpeli ja vertailukunnat ja alueet.

Väestö ikäryhmittäin												
	Miehet						Naiset					
	0 -14	15 - 24	25 - 44	45 - 64	65 - 75	75 -	0 - 14	15 - 24	25 - 44	45 - 64	65 - 75	75 -
09/2023	178	147	240	383	243	173	158	95	225	353	239	224
09/2024	175	148	226	382	238	176	147	86	214	348	241	236
09/2025	162	150	217	367	236	190	133	99	193	345	241	234

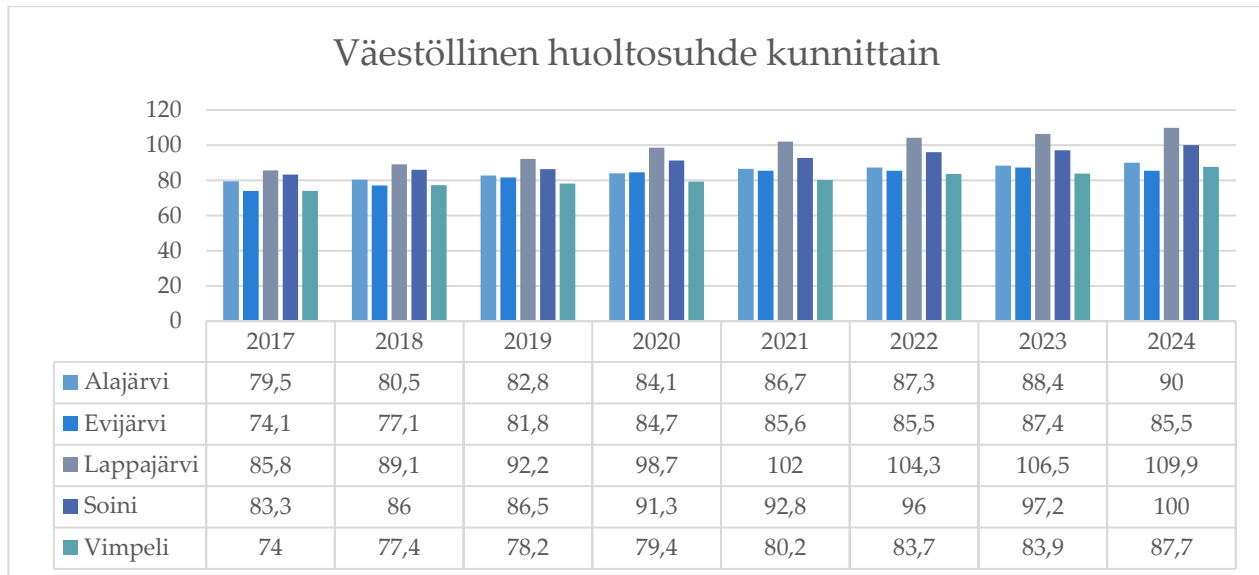
Taulukko: Vimpeli, väestö ikäryhmittäin 9/2023, 09/2024 ja 09/2025

Kunta	2023
Alajärvi	47,1
Evijärvi	47,8
Lappajärvi	51,4
Soini	49,2
Vimpeli	49,7
Järviseuutu	48,4
Etelä-Pohjanmaa	45,3
Koko Suomi	43,8

Taulukko: Väestön keski-ikä kunnittain

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15–64-vuotiaiden määrään. Väestöllinen huoltosuhde pohjautuu pelkästään väestön ikärakenteeseen eikä se ota huomioon työllisyyttä. Kansainvälisissä vertailuissa lapsiin luetaan yleensä 0–14-vuotiaat ja eläkeikäisiin 65 vuotta täyttäneet. Näin työikäisiä ovat 15–64-vuotiaat. Vertailtavuuden vuoksi myös Suomessa tilastokeskus käyttää tätä jaottelua. Suomessa kuitenkin suurin osa 15–17-vuotiaista on vielä opiskele-massa ja asuu vanhempiensa kanssa. Väestöennusteen mukaan huoltosuhde ei parane tulevaisuudessa yhdessäkään Suomen kunnassa vaan päinvastoin kasvaa valtaosassa Suomen kuntia.

Taulukko: Väestöllinen huoltosuhde 2017 – 2024 Vimpeli ja vertailukunnat.

Huoltosuhde ei kuitenkaan suoraan kerro alueen väestörakenteesta. Joillakin alueilla väestöllistä huoltosuhdetta rasittaa suuri lasten määrä, toisaalla puolestaan suuri eläkeikäisten määrä.

Lapsiperheiden prosentuaalinen osuus kaikista perheistä vuosina 2020 – 2024

Kunta / Seutu	2020	2021	2022	2023	2024
Alajärvi	33,20	32,40	32,60	32,10	31,60
Evijärvi	34,30	33,50	33,90	34,30	33,00
Lappajärvi	27,50	26,80	27,30	27,60	27,40
Soini	31,40	31,60	31,60	30,30	29,50
Vimpeli	32,40	32,30	31,40	30,30	29,30
Järviseu	32,20	31,60	31,70	31,30	30,30
Etelä-Pohjanmaa	36,50	36,30	36,10	35,90	35,60
Koko Suomi	37,90	37,80	37,70	37,50	37,20

(Lähde: Sotkanet)

1.3.2 Elinkeinot

Vimpelin kunnassa alkutuotannon työpaikkoja on 7,2 % kaikista työpaikoista (Järviseutu 12,0 %, Etelä-Pohjanmaa 7,0 % ja koko maa 2,5 %), jalostuksessa 39,1 % (Järviseutu 29,4 %, Etelä-Pohjanmaa 25,9 % ja koko maa 21,0 %) ja palveluissa 52,5 % (Järviseutu 57,2 %, Etelä-Pohjanmaa 66,1 % ja koko maa 75,3 %).

Elinkeinorakenne ja työpaikat Vimpelissä ja lähikunnissa

	Alajärvi	Evijärvi	Lappajärvi	Soini	Vimpeli	Järvi-seutu	Etelä-Pohjanmaa	Koko Suomi
Alkutuotanto	9,6 %	16,0 %	13,1 %	16,1 %	7,4 %	11,2 %	6,7 %	2,4 %
Jalostus	28,4 %	28,2 %	25,2 %	23,9 %	33,6 %	28,3 %	26,0 %	20,3 %
Palvelut	60,7 %	54,7 %	60,1 %	58,6 %	57,9 %	59,2 %	66,3 %	76,0 %
Alueella olevat työpaikat	3 296	853	805	647	927			
Alueella asuva työllinen työvoima	3 305	901	934	660	1 025			
Työpaikka-omavaraisuus	99,7 %	94,7 %	86,2 %	98,0 %	90,4 %	95,6 %	97,7 %	100,0 %
Eläkeläisten osuus	34,6 %	34,2 %	42,0 %	37,8 %	37,0 %	36,3 %	30,0 %	25,8 %
Asuntokuntia	4 037	1 064	1 330	889	1 270			
Perheitä	2 522	648	783	511	750			
Kesäasukkaita	1 324	959	1 415	740	471			

Lähde: Tilastokeskus, kuntien avainluvut.

Alueen suurimmat toimialat yritysten lukumäärän mukaan.

Suurimmat yksittäiset työnantajat Vimpelissä ovat SSAB, Tikli Group Oy ja alumiiniin liittyvä teollisuus myös lähialueella. Alla olevassa taulukossa on ne työnantajat, joiden yritysten kotikunta on Vimpeli; eli SSAB ei näy alla olevassa taulukossa. (Lähde Fonecta Finder / Vimpeli).

Yritys / Muu toimija	Työntekijät
Tikli Group Oy	46
Voima-asennus Oy	18
Fosteri Oy	17
J&J Herrala Oy	16
Pohjanmaan Energiaporaus Oy	9
Eurosteri Oy	9
Plastec Oy	9
Vimpelin Voima Oy	8

Yritys / Muu toimija	Liikevaihto
Tikli Group Oy	10 812
Pasanen & Rannila Oy	3 537
Vimpelin Voima Oy	3 494
K-Market Veto	3 297
Voima-asennus Oy	2 749
Suomen Telakeskus Oy	2 373
Pohjanmaan Energiaporaus Oy	2 372
J & J Herrala Oy	1 818
PL-Air Oy	1 608

Kotikunnassa työssäkäyviä oli yhteensä 646 ja alueelle pendelöiviä eli 281 sekä Vimpelin ulkopuolella työssäkäyviä oli vuonna 2023 puolestaan 379. Lähde Tilastokeskus, työssäkäynti, haettu 7.10.2025.

Lähde: Tilastokeskuksen tietokanta: Alueella työssäkäyvät (työpaikat) työpaikan alueen, pendelöinnin, koulutustas-teen, iän ja vuoden mukaan, 2017 – 2023

1.3.3 Työttömyys

Etelä-Pohjanmaan alueella oli syyskuun lopussa 6 842 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä nousi 731 työnhakijalla (12,0 %). Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi samalla ajanjaksolla 10,4 prosentilla. Lomautettujen lukumäärä syyskuun lopussa oli 465, jossa laskua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 277 henkilöä eli -37,3 %. Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 8,0 prosenttia, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,4 prosenttia.

Oheisessa Ely-keskuksen julkaisemassa taulukosta voidaan nähdä työttömyysasteen kehitys Järvi-Pohjanmaan kunnissa. Työllisen työvoiman määrä on laskenut koko Järvi-Pohjanmaan alueella.

	Työvoiman määrä 09/2024	Työvoiman määrä 09/2024	Työvoiman määrä 09/2023	Työvoiman määrä 09/2022	Työttömät työnhakijat 9/2025	Työttömät työnhakijat 9/2024	Työttömät työnhakijat 9/2023	Työttömät työnhakijat 9/2022
Alajärvi	3 603	3 655	3 701	3 757	295	207	207	208
Evijärvi	981	996	1005	1 013	51	35	26	29
Lappajärvi	1 006	1 058	1 055	1 103	70	59	53	51
Soini	741	760	779	800	39	41	40	47
Vimpeli	1 113	1 133	1 172	1 173	74	65	79	54

Taulukko: Työttömyysasteen kehitys 2022 - 2025

	09/2025	09/2024	09/2023	09/2022	09/2021	09/2020	09/2019	09/2018	09/2017	09/2016
Alajärvi	8,2	5,5	5,6	5,5	5,6	7,9	6,2	6,1	8,1	9,3
Evijärvi	5,2	3,5	2,6	2,9	3,5	4,9	3,4	5,1	6,6	7,1
Lappa-järvi	7,0	5,6	5,0	4,6	5,0	6,8	6,1	3,9	6,1	9,0
Soini	5,3	5,4	5,1	5,9	4,6	8,6	7,6	7,4	9,2	11,4
Vimpeli	6,6	5,7	6,7	4,6	4,3	5,9	4,5	5,1	7,3	8,1
Etelä-Pohjan-maa	8,0	7,1								

Taulukko: Alueen työttömyysprosentin kehitys 2016 – 2025 (ELY-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus. Syyskuu 2025)

2 VIMPELIN KUNNAN KUNTASTRATEGIA

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 2.5.2022 Vimpelin kunnan strategian 2022–2025. Vimpelin kunnan uutta kuntastrategiaa aletaan työstämään vuoden 2026 alusta alkaen, jolloin siinä voidaan huomioida myös muuttuneita rakenteita, kuten sivistystoimen osuutta, tarkemmin. Myös työllisyyden hoitoon kiinnitetään uudessa strategiassa huomiota.

Visio:

Vimpeli tunnetaan kansallisena kuntakentän edelläkävijänä. Vimpeli on onnistunut väestön vähenemisen pysäyttämässä ”Smart Growth” strategian avulla. Vimpeli on mahdollistanut elinvoiman kasvun vahvalla seutukuntayhteistyöllä, digitalisaatiolla sekä pilotoimalla uusia kasvua tukevia malleja.

2.1 Kuntastrategian arvot

Avoimuus

Vimpelin kunta sitoutuu avoimeen ja vastuulliseen päätöksentekoon. Kuntalaisia osallistetaan suunnittelussa ja päätöksistä tiedotetaan kunnan eri kanavissa. Kunta sitoutuu parantamaan sosiaalisen median mahdollistamaa reaaliaikaista tiedottamista. Kunta tiedottaa avoimesti päätöksenteon taustoja ja perusteita.

Yhteisöllisyys

Pienen kunnan voimavara. Järjestämme yleisötilaisuuksia, osallistavaa budjetointia, talkootapahtumia ja olemme mukana kuntalaisten arjessa. Vimpelin kunta sitoutuu edistämään kunnan sisäistä sekä Järviseudun kuntien välistä yhteistyötä. Uskomme kaikessa toiminnassa yhteistyön voimaan.

Sitoutuneisuus

Edellytys kunnan ja kuntalaisten asioiden hoidolle on se, että kunnan luottamushenkilöt ja viranhaltijat sekä työntekijät ovat sitoutuneita Vimpelin kuntaan. Kunta pyrkii sitouttamaan oman henkilöstön ja luottamushenkilöiden lisäksi myös kuntalaiset osaksi Vimpelin menestystarinaa.

Positiivisuus

Kaikki kunnan luottamushenkilöt ja viranhaltijat sekä työntekijät edustavat Vimpelin kuntaa. Tekemisessä ja puheissa tuodaan esille Vimpelin kuntaan liittyviä asioita myönteiseltä kannalta. Positiivisia asioita tuodaan myös julkii kunnan markkinointi- ja some-kanavissa. Me vimpeläiset olemme kuntamme paras markkinoija.

2.2. Vimpelin kunnan strategiset tavoitteet

1. Tulevaisuus

Vimpeli on kuntakentän kansallinen edelläkävijä

2. Väestökehitys

Vimpeli pysäyttää väestön vähenemisen

3. Elinkeinoelämä

Vimpeli on yrittäjä myönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun

4. Talous ja henkilöstö

Vimpelin kunta on päätöksenteossaan taloudellisesti vastuullinen

5. Vaikuttaminen ja yhdenvertaisuus

Vimpeli on kunta, jonka kehittämisen keskiössä on kuntalaiset yhdenvertaisesti

6. Vapaa-aika, kulttuuri, hyvinvointi ja terveys

Vimpeli tarjoaa monipuolisia kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita, sekä sitoutuu edistämään ennaltaehkäiseviä hyvinvointi- ja terveyspalveluita

7. Markkinointi

Vimpeli on pesäpallon maailmanpääkaupunki ja kuntakentän edelläkävijä

8. Kiinteistöt, tiet ja muu infra

Vimpelin kiinteistöt ja infra palvelee asukkaitaan ja elinkeinoelämää

9. Koulutus

Vimpeli on koulutuksen kansallinen pioneeri ja edelläkävijä

10. Digitalisaatio

Vimpeli mahdollistaa monipuolisen etätyön ja kuntalaisten kommunikaation kunnan kanssa

11. Kansainvälistyminen

Vimpelin kunta edistää kansainvälistymistä osana elinkeinoelämän, koulutuksen ja elinvoiman kasvua.

Alla olevaan taulukkoon on pyritty kokoamaan kuntastrategiasta joitakin painopistealueisiin liittyviä konkreettisia toimenpiteitä talousarviovuodelle 2024.

Vimpelin kuntastrategia vv. 2022–2025 painopistealueet ja palvelusuunnitelma vuodelle 2026

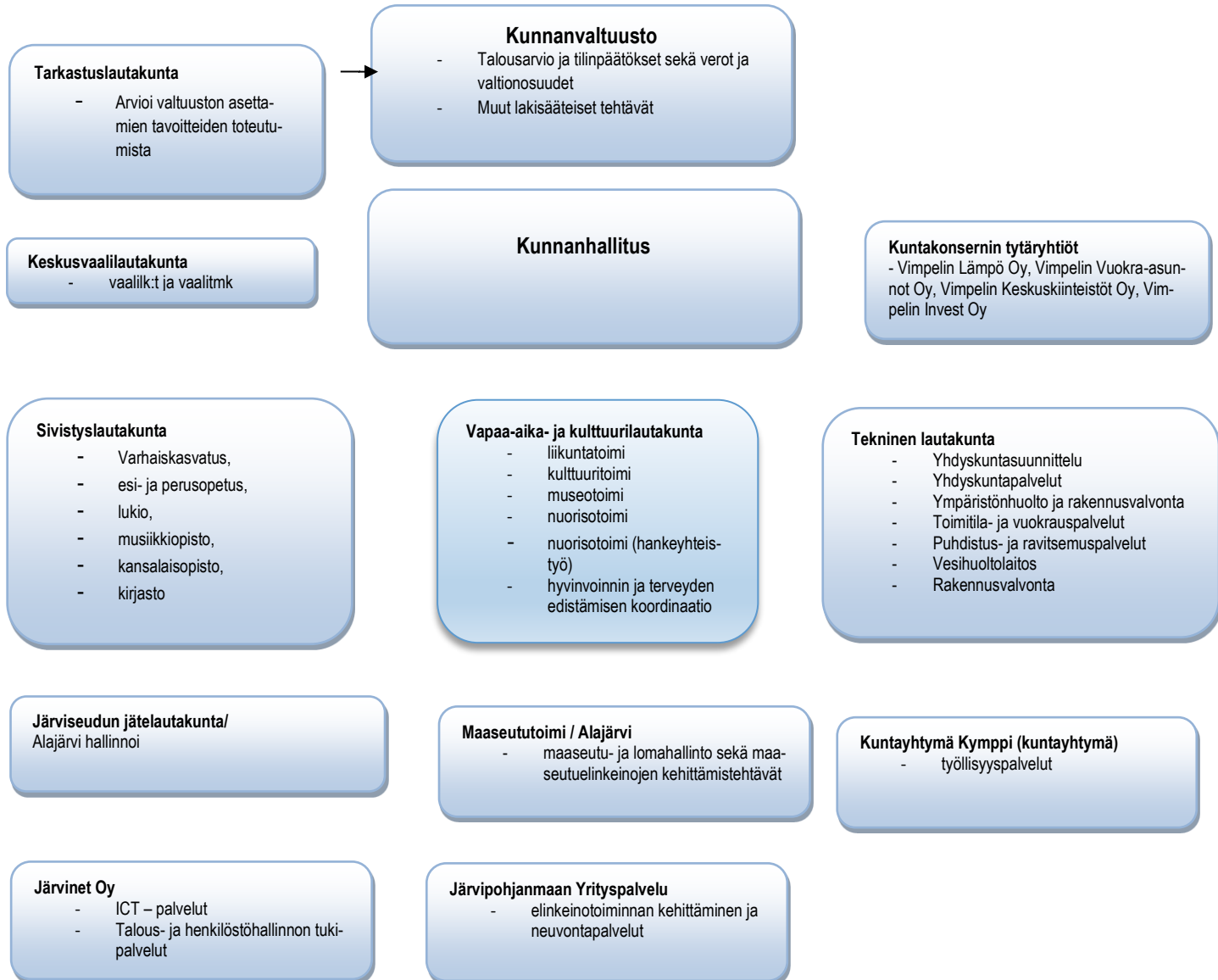
Painopisteet Kuntastrategia 2022–2026	Kuntastrategiaan kirjatut tavoitteet	Keskeiset konkreettiset toimenpiteet Talousarvio 2026
<u>1. Tulevaisuus</u> Vimpeli on kuntakentän kansallinen edelläkävijä	Vimpeliin on perustettu "tulevaisuuden ja mahdollisuuksien toimikunnan" (Committee of Future and Possibilities). Vimpeli etsii aktiivisesti uusia yhteistyömalleja Järviseudun kuntien kanssa. Vimpeli sitoutuu edistämään kestävästä kehitystä.	* Tavoitteena kokoontua 2 kertaa vuodessa. * Jatketaan Geopark-hanketta ja JPYP:n kanssa kehitystyötä. * Jatketaan ympäristöystävällisten energiaratkaisujen edistämistä. * On mukana aktiivisesti erilaisessa yhteistyössä mm. Järviseudun kuntien ja elinkeinoelämän kanssa.
<u>2. Väestökehitys</u> Vimpeli pysäyttää väestön vähenemisen (Smart Growth Strategy)	Kunta suorittaa kohdennettua markkinointia paluumuuttajiin. Kunta aktivoi "muuta loma-asunto" vakituiseksi kampanjan ja luo polun.	*Järjestetään kohdennettua markkinointia paluumuuttajille. *Valmistellaan esite "muuta loma-asunto" vakituiseksi asunnoksi. *Edistetään uusien asuntojen hankkeita yksityisten yritysten kanssa yhteistyössä. *Jatketaan vauvarahan käyttöönottoa 1 000 €/syntyvä vauva / vuosi. *Yhteistyötä JPYP:n kanssa jatketaan.
<u>3.Elinkeinoelämä</u> Vimpeli on yrittäjä myönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun	Vimpeli lisää elinkeinoelämän mahdollisuuksia ja työpaikkoja panostamalla Geopark hankkeeseen ja matkailun brändin kasvattamiseen Järviseudulla yhteistyössä ympäryskuntien kanssa. Kunta ylläpitää aktiivista vuoropuhelua yrittäjien kanssa (esimerkiksi hankintavuoropuhelu) ja noudattaa laadittua kunnan hankintaohjetta. Yrittäjien kaavoitustarpeita huomioidaan aktiivisesti. Kunta järjestää yhdessä seutukunnan muiden kuntien ja JPYP:n kanssa tapahtumia, jotka lisäävät paikallisten yrittäjien näkyvyyttä, lisäävät alueen investointeja ja startup-yrityksiä ja uusien innovaatioteknologioiden integroimista olemassa olevaan teollisuuskluusteriin.	* Jatketaan aikaisemmin sovittuja toimenpiteitä elinvoiman vahvistamiseksi. * Kunta jatkaa yhteistyötä strategisten alueiden kehittämiseksi. * Vimpelin Invest Oy:n toiminnan vakauttaminen. * Määritellään Geopark-kohteiden painopistealueet. * Jatketaan kesätapahtumien järjestämistä yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa sekä järjestetään talvitapahtuma "talvifestarit". *Jatketaan Lakeaharjun alueen kehittämistä. * Hankintavuoropuhelu aktiivisesti yrittäjien kanssa. * Vimpeli lisää elinkeinoelämän mahdollisuuksia ja työpaikkoja panostamalla Geopark-hankkeeseen ja matkailun brändin kasvattamiseen Järviseudulla yhteistyössä ympäryskuntien kanssa. * Yrittäjien kaavoitustarpeita huomioidaan aktiivisesti.

<u>4. Talous ja henkilöstö</u> Vimpelin kunta on päätöksenteossaan taloudellisesti vastuullinen	Kunta jatkaa talouden tasapainottamista ole-massa olevan strategian/painelaskelmien mukaisesti. Vimpelin kunta tavoittelee taseeseen edelleen pysyvää ylijäämäpuskuria Vimpelin kunta sitoutuu edistämään ja ylläpitämään henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja työssä jaksamista. - Työnohjausta ja muita resursseja kohdennetaan tarpeen mukaan.	*Järjestetään edelleen koulutuksia henkilökunnalle eri aiheista. * Kuntastrategian valmistuttua jalkautetaan sen painopistealueita henkilökunnalle keväällä 2026. * Kunta jatkaa talouden tasapainottamista strategian mukaisesti ja talouden tasapainottamissuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan. * Tavoitellaan ylijäämäistä tilinpäätöstä vuodelle 2026 sekä myös seuraaville vuosille. * Pyrkimys mahdollisimman vakaaseen talouteen. * Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen tilannetta seurataan maakunnallisesti ja kansallisesti. * Tarpeettomien kiinteistöjen realisointia aloitetaan. * Kunnan kiinteistöjen vuokraamista aktivoidaan. * Henkilöstön täydennyskoulutusta järjestetään vähintään 3 koulutuspäivää/ työntekijä.
<u>5. Vaikuttaminen ja yhdenvertaisuus</u> Vimpeli on kunta, jonka kehittämisen keskiössä on kuntalaiset yhdenvertaisesti	Vimpeli on lapsi- ja nuorisoystävällinen kunta, jossa huomioidaan kaikki ikäryhmät.	*Jatketaan Unicef-lapsiystävällinen kunta -statuksen hakemista. *Uusien nuorisotilojen käyttöaste korkealle. *Paikallisen vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan aloittaminen. *Asiointiliikennettä eri kyliltä jatketaan
<u>6. Vapaa-aika, kulttuuri, hyvinvointi ja terveys</u> Vimpeli tarjoaa monipuolisia kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita, sekä sitoutuu edistämään ennaltaehkäiseviä hyvinvointi- ja terveyspalveluita	Kunta sitoutuu edistämään fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä terveyspalveluita/enaltaehkäiseviä palveluita. Palvelut ovat helposti saavutettavissa, edullisia, sekä suunnattu kaikille eri ikäluokille. Kunta sitoutuu edistämään nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia harrastaa perheen taloudellisesti tilanteesta riippumatta. Vimpeli kehittää "harrastus takuu"-mallin, joka takaa jokaiselle nuorelle mahdollisuuden urheilla ja harrastaa. Tätä varten kunta kehittää oman rahoitusinstrumentin. Ikäihmisille tarjotaan maksuttomia liikuntamahdollisuuksia.	* Jatketaan syksyllä 2022 aloitettua pilottia Moms for Kids ry: n kanssa. Ylläpidetään sen tiimoilta harrastetakuuta. * Jatketaan ikäihmisille suunnattujen palvelun maksuttomuutta mahdollisuuksien mukaan. Myös ohjattua toimintaa tarjotaan säännöllisesti. * Pesisfestariviikon kävijämäärän lisääminen. * Nuorisotilan toiminnan kehittäminen NuVa:n kanssa. * Laaditaan vuosittainen hyvinvointikertomus. * Järjestetään kohdennettua harrastustoimintaa lapsille ja nuorille, jotka jäävät järjestetyn toiminnan ulkopuolelle. *Uuden kirjaston toiminnan käyttö korkealle. *Liikuntapaikkojen mahdollisimman hyvä kunto ja käyttöaste. *Jatketaan edelleen avustusten jakamista eri kohderyhmille.
<u>7. Markkinointi</u> Vimpeli on pesäpallon maailmanpääkaupunki ja kuntakentän edelläkävijä	Vimpeli panostaa markkinoinnissaan luovuuteen ja erilaisiin sosiaalisen median kanaviin.	*Markkinoinnissa käytettyä materiaalia laajennetaan sekä laajennetaan monikieliseksi. * Laaditaan monikieliset esitteet Geopark-kohteista yhdessä muiden Geopark-kuntien kanssa. * Laitetaan Geopark-kyltit kuntoon hankkeen avulla. *Pesäpallon Itä-Länsi -tapahtuman järjestämiseen osallistuminen yhdessä Vimpelin Vedon kanssa. *Pesisfestareiden mahdollisimman korkea kävijämäärä tuo kunnalle näkyvyyttä. *Markkinoinnissa mukana monissa eri kanavissa.
<u>8. Kiinteistöt, tiet ja muu infra</u> Vimpelin kiinteistöt ja infrastruktuuri palvelee asukkaitaan ja elinkeinoelämää	Vimpelin kunnan kiinteistöt on ajanmukaisessa kunnossa. Lisätään mahdollisuuksien mukaan uusien asuntojen määrää. Kouluhanketta suunnitellaan. Lakeaharjun alueen kehittäminen Yrityksille tilojen mahdollistaminen.	*Koulun suunnittelua jatketaan ja aloitetaan sen toteuttaminen joko rakentamalla tai vuokrausvaihtoehdoilla. *Seurataan Tornitalon uusien vuokra-asuntojen kysyntää.

<u>9. Koulutus</u> Vimpeli on koulutuksen kansallinen pioneeri ja edelläkävijä	Kunta lisää moduuli-, polku- ja korkeakouluharjoittelumahdollisuuksia elinkeinoelämän osalta	*Tarjotaan korkeakouluopiskelijalle kesätyöpaikkaa / harjoittelupaikkaa. *Kunta tuottaa itse sivistystoimen palvelut: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, lukio ja kirjasto. Oman toiminnan seuraaminen ja vakauttaminen osaksi kuntaa. *Koulutuksellinen yhteistyö eri tahojen kanssa. *Aloitetaan uuden alakoulun suunnittelu.
<u>10. Digitalisatio</u> Vimpeli mahdollistaa monipuolisen etätyön ja kunta-laisten kommunikaation kunnan kanssa	Liikuntapaikat ja kunnan palvelut, latujen kunto löytyy helposti digitaalisista alustoista	*Jatketaan kunnan kotisivujen päivittämistä. * Kunta tarjoaa etätyötiloja vuokrattavaksi. * Erilaisten digitaalisten alustojen käytön edistäminen.
<u>11. Kansainvälistyminen</u> Vimpelin kunta edistää kansainvälistymistä osana elinkeinoelämän, koulutuksen ja elinvoiman kasvua.	Kansainvälisen pesäpallofestivaalin avulla Vimpeli brändäytyy kansallisesti ja kansainvälisesti	* Hyödynnetään Unescon geopark-statusta markkinoinnissa. * Kunta on mukana erilaisissa kansainvälisissä hankkeissa. * Geopark-toiminnan vakauttaminen.

3 VIMPELIN KUNTAORGANISAATIO

VIMPELIN KUNTAORGANISAATIO VUONNA 2026

Vimpelin kunnan organisaatioon kuuluvat kunnan pysyvät luottamustoimielimet: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, tarkastuslautakunta, tekninen lautakunta, vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta, sivistyslautakunta, keskusvaalilautakunta ja kunnanhallituksen asettamat toimikunnat.

Alajärven kaupunki tuottaa maaseututoimen palvelut edelleen Soinin ja Vimpelin kunnalle.

Järvinet Oy:ltä ostetaan ICT - palvelut sekä osa henkilöstö- ja taloushallintopalveluista.

Elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämispalvelut hankitaan Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ltä.

Maaseututoimen ja jätehuollon palvelut hoidetaan yhteislautakuntien kautta.

4 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS, SEURANTA SEKÄ TILIVELVOLLISET

Kunnan ja kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään *kuntalain 110 pykälässä*. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi (*KuntaL 110.1 §*). Talousarvion ja kirjanpidon yhteys kuntataloudessa on kiinteä ja niiden vaikutus toisiinsa molemmin suuntainen. Kirjanpito tulee järjestää siten, että sen avulla voidaan seurata talousarvion toteutumista tilinpäätöksessä laadittavassa talousarvion toteutumisvertailussa (*KuntaL 113 §*). Toisaalta talousarviossa noudatetaan kirjanpidon suoriteperustetta määrärahan ja tuloarvion ottamisessa talousarvioon. Kirjanpitoikäntä ohjaa näin menon ja tulon merkitsemistä talousarviossa ja sen toteutumisvertailussa.

Yhteenvedon todetaan kuntalakiuudistuksen tuomat keskeisimmät talousarvion sisältömuutokset:

- Talousarviossa on huomioitava aiempaa tarkemmin kuntakonsernin näkökulma sekä vastuut ja velvoitteet.
- Talousarvion on toteutettava kuntastrategiaa eli talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta.
- Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee myös kuntayhtymiä.
- Erillinen toimenpideohjelma alijäämän kattamiseksi on poistunut, jolloin tasapainottamistoimenpiteet esitetään taloussuunnitelmassa.

Kuntalain taloussäännöksiin sisältyvänä periaatteena on laskelmien suunnittelun ja seurannan yhdenmukainen rakenne. Tulos- ja rahoituslaskelman rakenne ja tietosisältö ovat pääpiirteissään yhtenevät talousarviossa ja tilinpäätöksessä. Laskelmissa on varsinaisesti eroja vain sisäisten erien sekä kunnan liikelaitosten ja muiden taseyksiköiden käsittelyssä.

Kuntalain talousarvio- ja -suunnitelmasäännöksiä tarkoituksena on varmistaa kunnan tehtävien ja talouden oleminen kestäväällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoidut talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset. Taloussuunnitelmassa ja -arviossa esitetään tavoitteiden toteutuksen edellyttämät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kuntastrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, omistajaohjauksen periaatteista, varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista, takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuuston tulee päättää myös kunnan liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista (*KuntaL 14 §*).

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. (*KuntaL 39*). Kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (*KuntaL 110.3 §*).

4.1 Talousarvion 2026 rakenne, sitovuus ja seuranta

Talousarvio sisältää käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan, rahoitusosan ja investointiosan.

Talousarvion sitovuus

Talousarviossa hyväksytään bruttotulot ja bruttomenot.

Talousarvion käyttötalouden osalta määrärahat ovat sitovia bruttomääräisinä:

- valtuustoon nähden kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla (sitovuustaso osasto 02)
- lautakuntaan nähden vastuualueetasolla (sitovuustaso osasto 03)

Investoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden hankeryhmittäin investointimenot, investointitulot ja investointinetto.

Valtuustoon nähden sitovat hankeryhmät:

Kunnanhallitus (kunnanhallitus päättää hankeryhmän sisällä)

Sivistystoimen irtaimisto (kunnanhallitus päättää hankeryhmän sisällä)

Kiinteät rakenteet ja laitteet (tekninen lautakunta päättää)

Uudisrakentaminen

Teknisen toimen irtaimisto (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)

Peruskorjaus (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)

Yleiset alueet (erikseen valtuustoon nähden sitovia kaavatiet ja urheilu- ja ulkoilualueet)

- Kaavatiet (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)
- Urheilu- ja ulkoilualueet (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä vapaa-aikalautakuntaa kuultuaan)

Vesihuoltolaitos (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)

Sitovia eriä tuloslaskelmassa ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja menot ja tulot. Poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti.

Rahoitusosassa sitovia eriä ovat rahoitustoiminnan, lainakannan ja muut maksuvalmiuden muutokset.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa, ja että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Maaseututoimen osalta talousarvio on valmisteltu palvelujen ostomäärärahoina. Tuotteiden kustannuksiin otetaan ulkoiset toimintamenot, suoriteperusteiseen laskutukseen perustuvat sisäiset menot sekä tilojen poistojen mukaiset vuokrat. Tuotteen nettohintaa määrittäessä toteutuneista kustannuksista vähennetään toimintatuotot kunnittain.

Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä lautakuntatasolla, valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua. Ylityksille on aina esitettävä kate. Talousarvion toteutumista tulee seurata säännöllisesti toimielinten kokouksissa.

4.2 Tilivelvolliset viranhaltijat

Kuntalain (410/2015) 123 §:n mukaan tilintarkastajien on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenille ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain (410/2015) 125 §:n 1.mom.mukaan tilivelvollisia ovat: kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Hyväksymällä talousarvion valtuusto määrää myös tilivelvollisiksi tilauksittain seuraavat viranhaltijat (hallintosäännössä määritellyt toimielinten esittelijät):

Kunnanhallitus

Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta
Tekninen lautakunta
Sivistyslautakunta
Investoinnit

Kunnanjohtaja
Hallinto- ja talousjohtaja
Vapaa-aikasihteeri
Tekninen johtaja
Lukion rehtori-sivistysjohtaja
Kunnanjohtaja
Vapaa-aikasihteeri
Tekninen johtaja
Lukion rehtori-sivistysjohtaja

5 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVAT TOIMENPITEET TALOUSARVIOSSA

Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Voimaan tulleiden Kuntalain säännösten (110.3 §) mukaan alijäämän kattamisvelvoite syntyy, kun kunnan tai kuntayhtymän taseeseen on kertynyt alijäämää. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Alijäämän kattamista koskevista yksilöidyistä toimenpiteistä päätetään taloussuunnitelmassa. Taloussuunnitelman tasapainoa arvioitaessa otetaan huomioon taseeseen kertyneet ylijäämät.

Uuden kuntalain mukaan talouden tasapainottamiseksi ei laadita enää erillistä toimenpideohjelmaa, vaan kaikki yksilöidyt ja konkreettiset tasapainottamistoimenpiteet tulee esittää talousarviossa ja -suunnitelmassa. Usealle vuodelle ulottuvat talouden tasapainottamistoimenpiteet tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Talousarvioon ja -suunnitelmaan otettavat toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Kunnanvaltuusto on 23.10.2023 hyväksynyt uuden talouden tasapainottamisohjelman talousarviovuodelle 2024 ja suunnitelmavuosille 2025–2026. Suunnitelmavuosilla olevat luvut eivät merkitse uusia toimenpiteitä, vaan ne kuvaavat muutosta tuloslaskelmaan verrattuna vuoteen 2023.

Erityisesti suunnitelmavuodet tulevat olemaan talouden tasapainottamisen kannalta haasteellisia. Toiminnan rahoitusta lienee välttämätön lisätä verotulojen kautta, koska valtionosuuden kautta ei tulopohjaa voida omilla toimenpiteillä kasvattaa. Lisäksi vuoden 2025 alusta voimaan tullut työllisyyden hoidon uudistus tuo suunnitelmavuosiin sekä tulojen että menojen osalta vielä edelleen jonkin verran epävarmuustekijöitä. Hyvinvointialueille vuokrattujen kiinteistöjen vuokratulot ovat myös epävarmuustekijä.

Uusi talouden tasapainottamisohjelma laaditaan keväällä 2026 uuden kuntastrategian yhteydessä.

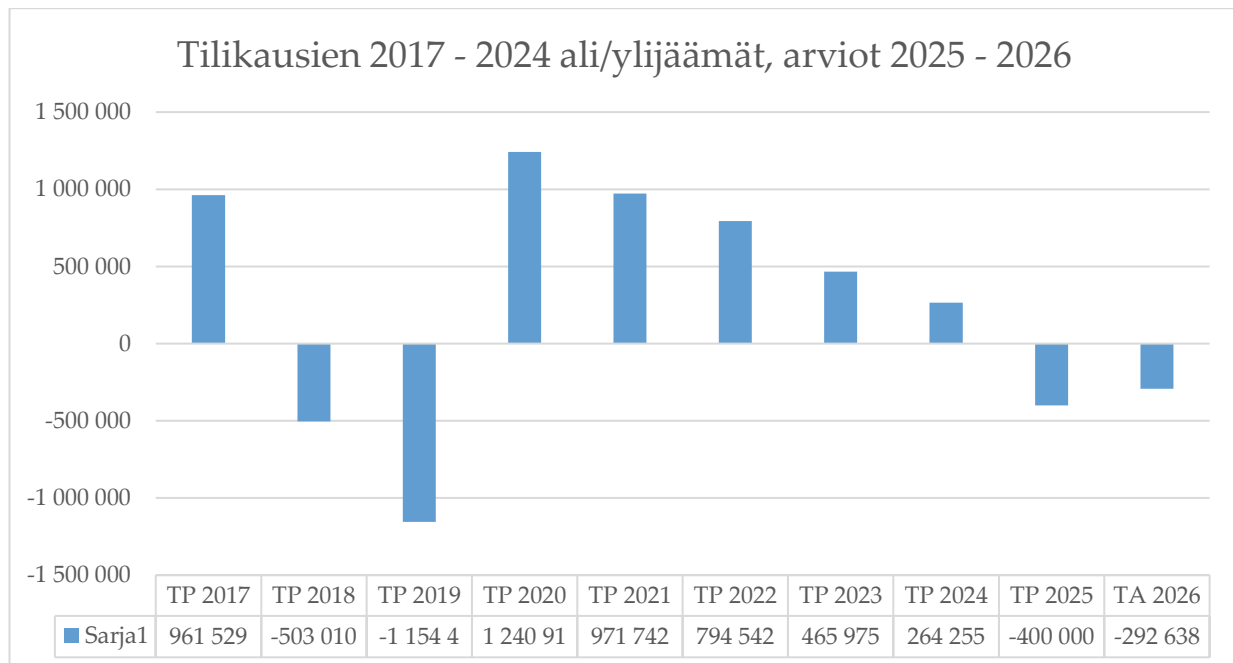
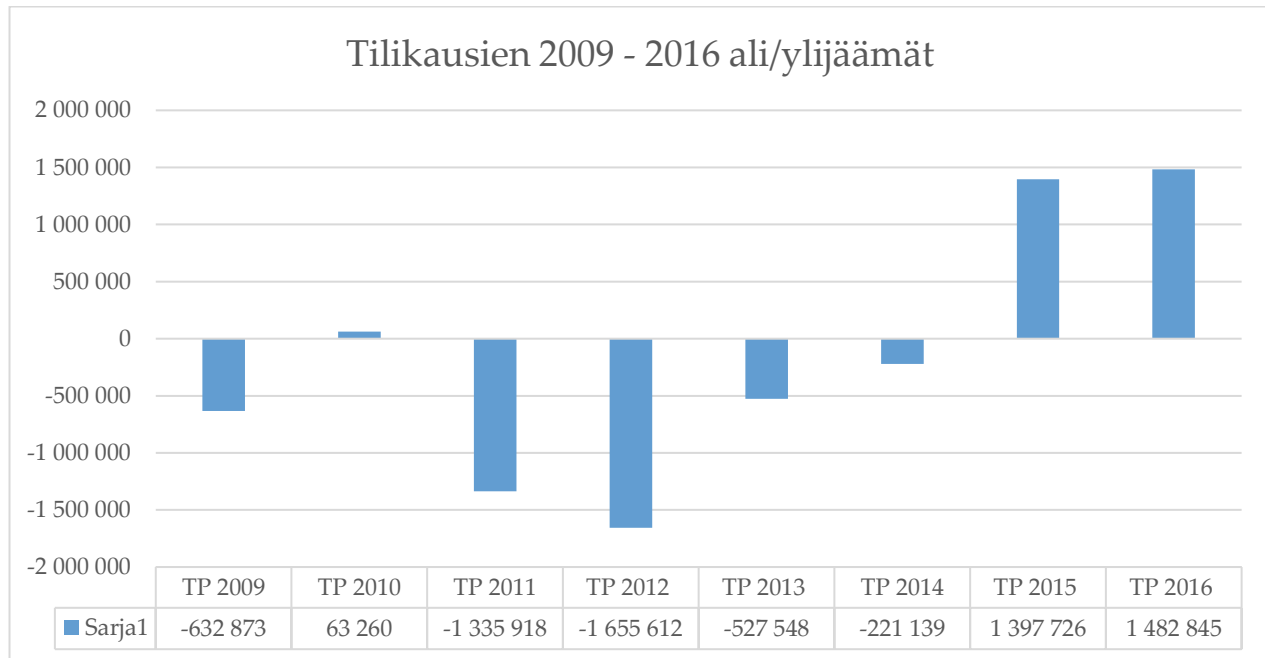
Talouden tasapainottamisohjelma	2023	2024	2025	2026
Kunnanvaltuusto 23.10.2023 §				
Vesi- ja jätevesimaksujen (kulutus) nostaminen 15 %		100 000	100 000	100 000
Kunnan suoraan omistamien asuntojen vuokrien nostaminen 10 %		21 000	21 000	21 000
Rahoitusvastikkeen poismaksu, vuokratulon lisäys		10 000	10 000	10 000
Tuntikehysten vähentäminen oppilasmäärän pienentyessä		-40 000	-40 000	-40 000
Esikouluryhmien vähentäminen yhteen	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kotihoidon tuen vähentäminen lasten lukumäärän laskiessa		-10 000	-20 000	-20 000
Rakennusvalvonnan taksojen ja maksujen korotus		-2 500	-2 500	-2 500
Kiinteistöstrategia ja kiinteistöjen salkutus ylläpidettäviin, kehitettäviin, myytäviin, purettaviin, "kylmäksi laitettaviin" jne. Kiinteistöstrategia hyväksytty kunnanvaltuustossa 2.4.2023				
Ylläpidettäviin kiinteistöihin toteutetaan energiansäästötoimenpiteitä		-20 000	-20 000	-20 000
Yhden esimiehen malli ruoka- ja siivouspalveluissa, toteutettu v. 2023	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Yhteensä säästöohjelma: vaikutus tulokseen verrattuna nykyiseen, euroa	60 000	263 500	263 500	263 500

Tilinpäätösten yli- ja alijäämät vuosilta 2013–2024 sekä taseiden yli- ja alijäämät vuosilta 2020–2024

Tilinpäätösten yli- / alijäämät	
TP 2013 alijäämä	-527 547,56
TP 2014 alijäämä	-221 139,17
TP 2015 ylijäämä	1 397 726,12
TP 2016 ylijäämä	1 482 844,84
TP 2017 ylijäämä	961 529,27
TP 2018 alijäämä	-503 010,33
TP 2019 alijäämä	-1 154 485,45
TP 2020 ylijäämä	1 240 913,36
TP 2021 ylijäämä	971 742,04
TP 2022 ylijäämä	794 541,98
TP 2023 ylijäämä	465 974,60
TP 2024 ylijäämä	264 254,64

Taseen yli- / alijäämät	
Taseen alijäämä 31.12.2020	-165 830,07
Taseen ylijäämä 31.12.2021	805 911,97
Taseen ylijäämä 31.12.2022	1 600 453,95
Taseen ylijäämä 31.12.2023	2 066 428,55
Taseen ylijäämä 31.12.2024	2 330 683,19

Taulukot: Tilinpäätösten ja taseen yli- / alijäämät 2009 - 2026.

6 VUODEN 2026 TALOUSARVION KESKEISET TUNNUSLUVUT TALOUSARVIOESITYKSEN MUKAAN (ULKONEN)

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tulovero-%	22,25	9,61	9,60	9,60	9,60	9,60	9,80
Asukasluku	2 672	2 672	2 672	2 672	2 606	2 606	2 606
Toistaiset virat/toimet	45	38,3	38,5	38,5	38,5	36	94
Yksikkö: miljoona euroa							
Toimintatuotot	4,20	3,64	3,83	3,66	3,79	3,71	2,41
Toimintakulut	-22,40	-10,19	-10,31	-10,40	-9,86	-10,57	-10,50
Toimintakate	-18,20	-6,55	-6,48	-6,71	-6,07	-6,86	-8,09
Verotulot	10,96	6,54	6,38	6,40	6,26	6,40	6,79
Valtionosuudet	9,10	1,77	1,79	1,47	1,42	1,60	2,34
Vuosikate	1,83	1,63	1,47	0,89	1,27	0,92	0,70
Sumu-poistot	-1,00	-1,00	-1,00	-0,89	-1,01	0,92	0,90
Tilikauden tulos	0,80	0,70	0,47	0,00	264,00	-0,01	-0,20
Investoinnit netto	1,90	1,60	1,90	3,96	-1,63	3,49	2,86
Talousarviolainat *)	11,40	13,30	10,60	10,80	13,26	12,80	12,30
Talousarviolainat *)/ asukas	4 285	4 978	4 014	4 057	5 086	4 819	4 719

*) Talousarviolainat sisältävät myös lyhytaikaiset kassalainat 3,9 milj. euroa.

Yllä olevassa taulukossa ei ole huomioitu vuoden 2026 aikana investointien rahoitukseen otettavaa pitkäaikaista lainaa.

6.1 Käyttötalous

Talousarvioesityksen mukaan toimintakate on -8 091 000 euroa ja vuosikate on 697 000 euroa.

	TA 2026	TA 2025	TA 2024	TA 2023
Toimintakate	-8 091 000	-6 856 000	-6 710 000	-6 459 000
Vuosikate	696 708	915 078	889 891	1 630 123

Toimintatuotot – ja kulut

Toimintatuotot ovat vuonna 2026 yhteensä 2,410 milj. €, joka on vuoden 2025 talousarvioon verrattuna 35,08 % pienempi. Toimintakulut ovat vuonna 2026 yhteensä 10,501 milj. €. Laskua kuluvan vuoden talousarvioon on 0,65 %. Huomioitavaa on, että luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset, koska sivistystoimi tulee kunnan omaksi toiminnaksi vuoden 2026 alusta alkaen.

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksella ja valtionosuudella katettavan osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate vuonna 2026 on 8,091 milj. euroa.

	TA 2026	TA 2025	TP 2024	TA 2024	TP 2023	TA 2023
Toimintatuotot	2 410 320	3 712 918	3 790 759	3 659 170	3 829 713	3 640 650
Toimintakulut	-10 501 333	-10 569 723	-9 858 959	-10 369 553	-10 307 610	-10 190 122
Toimintakate	-8 091 013	-6 856 805	-6 068 200	-6 710 383	-6 477 897	-6 549 472

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2026 yhteensä 6 786 000 euroa. Verotulot on arvioitu lokakuun 2025 veroennustekehikon pohjalta. Vuoden 2026 valtionosuudet on arvioitu syyskuun 2025 valtiovarainministeriön tekemän laskelman mukaan ja niitä arvioidaan kertyvän 2 341 271 euroa.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikate vuodelle 2026 on 696 708 euroa. Tulorahoitus ei arvion mukaan riitä suunnitelman mukaisiin poistoihin. Rahoituslaskelmassa esitetään vuosikatteen riittävyys lainojen lyhennyksiin ja nettoinvestointeihin.

Vuoden 2026 talousarvion tuloslaskelma osoittaa 207 930 euron alijäämää, 904 638 euron poistojen jälkeen.

Tilikauden tulos

Vimpelin kunnan vuoden 2026 talousarvion tulos on negatiivinen 207 930 euroa.

6.2 Investointiosa

Investoinneissa käsitellään aktivoitavat eli poistonalaiset hankintamenot. Tällöin 10 000 euroa tai sitä suuremmat käyttöomaisuushankinnat ja osakkeiden hankinnat käsitellään investointiosassa. Vuonna 2026 investointien nettomenot ovat 2 863 000 euroa, kun ne vuoden 2025 talousarviossa olivat 3 292 000 ja vuonna 2024 talousarviomuutosten jälkeen 3 258 565 euroa. Merkittävin investointi tulee olemaan päiväkodin ja koulun sekä taito- ja taideainetilojen suunnittelu sekä rakentamisen aloittaminen.

6.3 Rahoitusosa

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytyksien järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Talousarviolainat

Vimpelin kunnalla on vuoden 2026 alussa talousarviolainoja 12,3 milj. €. josta kuntatodistuslainaa 3,7 milj. €. Vuonna 2026 vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 973 000 €. Rahoituslaskelma osoittaa, että vuosikate ei riitä sekä lainojen lyhennyksiin että investointien (netto) rahoitukseen. Lisärahoitusta tarvitaan rahoituslaskelman mukaan n. 5,9 milj. euroa. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa sekä maksuliikennetilin limiittiä käytetään maksuvalmiuden turvaamiseen vuoden aikana.

Maksuvalmius

Kunnan maksuvalmius varmistetaan lyhytaikaisilla kuntatodistuksilla, joita hallinto- ja talousjohtaja voi nostaa 10 miljoonaan euroon saakka (hallintosääntö 21 § kohta 3). Maksuliikennetilin limiitti on 300 000 euroa. Kassan riittävyys päivinä pyritään pitämään keskiarvolla 10 pv tai yli.

6.4 Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Tuloslaskelma 2026					
ulkoinen	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 872 845	1 799 735	1 861 545	1 912 065	860 669
Maksutuotot	30 098	47 893	41 389	36 300	71 600
Tuet ja avustukset	209 667	53 774	67 316	47 735	64 570
Muut toimintatuotot	1 071 955	1 928 310	1 820 510	1 716 818	1 413 481
Toimintatuotot	4 184 565	3 829 713	3 790 760	3 712 918	2 410 320
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 315 757	-2 085 731	-2 072 198	-2 255 785	-6 018 046
Palvelujen ostot	-18 165 426	-6 734 886	-6 059 930	-6 617 315	-2 664 243
Aineet , tarvikkeet ja tavarat	-1 267 059	-1 252 628	-1 124 204	-1 096 580	-1 037 560
Avustukset	-176 260	-191 521	-188 814	-198 138	-378 500
Muut toimintakulut	-500 438	-639 902	-413 813	-401 905	-402 984
Toimintakulut	-22 424 940	-10 904 668	-9 858 959	-10 569 723	-10 501 333
Toimintakate	-18 240 375	-7 074 955	-6 068 200	-6 856 805	-8 091 013
Verotulot	10 960 338	6 383 501	6 261 485	6 425 000	6 786 000
Valtionosuudet	9 117 671	1 786 605	1 416 178	1 598 063	2 341 271
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	9 309	20 700	43 207	3 400	4 400
Muut rahoitustuotot	80 879	2 750	12 640	8 020	9 050
Korkokulut	-92 003	-245 878	-385 645	-260 000	-350 000
Muut rahoituskulut	-2 290	-7 183	-6 910	-2 600	-3 000
Vuosikate	1 833 529	1 466 938	1 272 754	915 078	696 708
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 038 987	-1 000 964	-1 008 500	-923 094	-904 638
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	794 542	465 975	264 255	-8 016	-207 930
Tilinpäätössiirrot					
Tilikauden yli- /alijäämä	794 542	465 975	264 255	-8 016	-207 930

Huomioitavaa on, että tuloslaskelman kohdat eivät ole täysin verrannollisia keskenään, koska sivistystoimen palvelut ovat 1.1.2026 tuotetaan kunnan omana toimintana.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot / Toimintamenot, %	18,67	37,2	35,2	38,5	35,1	23,0
Vuosikate / Poistot, %	176,5	146,55	100,48	126,2	99,13	77,02
Vuosikate, euroa/asukas	686,5	552,10	333,2	488,4	344,5	267,3
Kertynyt yli-/alijäämä	1 600 454	2 066 429	2 279 966	2 330 683	2 271 950	2 064 020
Asukasmäärä vuoden lopussa	2 671	2 657	2 671	2 606	2 656	2 606

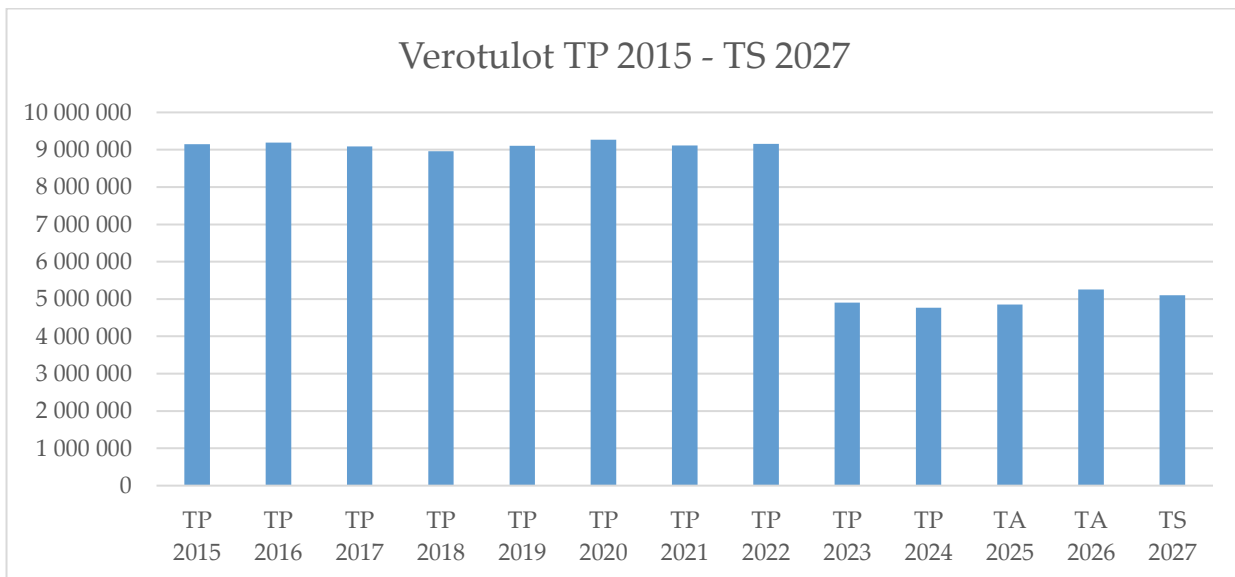
Taseeseen kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/asukas
(tavoitearvo 300–400 €/asukas)

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Ylijäämä/alijäämä €/asukas	599	777	894	855	792
Asukasluku 31.12.	2671	2657	2606	2656	2606

7 KUNNAN VERORAAHOITUS ELI VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET

7.1 Kunnallisvero

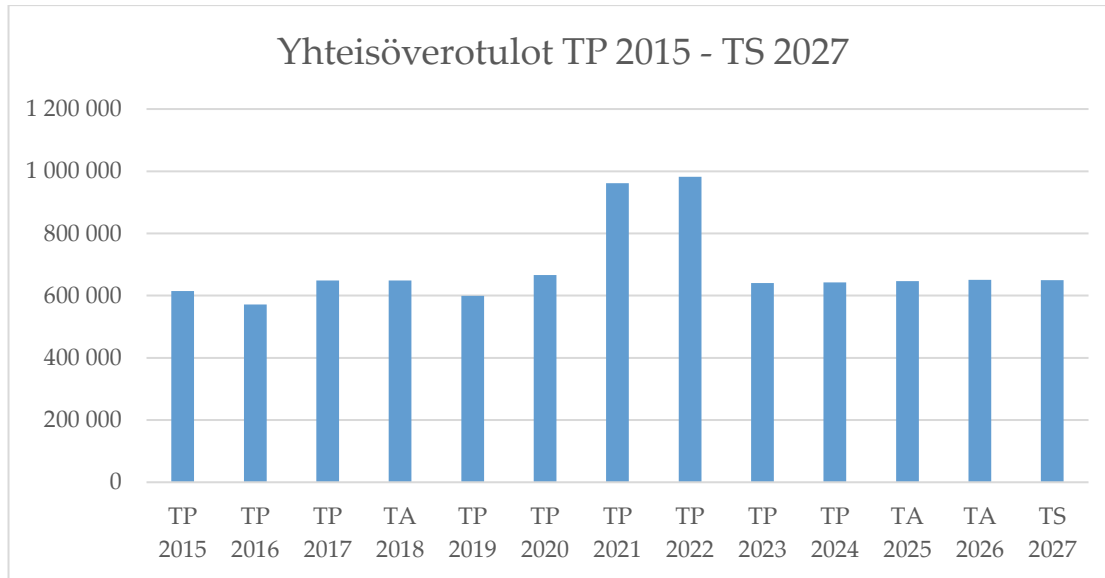
Kunnallisverokertymässä tuloveroprosentti vuodelle 2026 on 9,80 %. (Aikaisemmin 9,60 %) Tilinpäätöksenusteeseen v. 2025 kunnallisveron tuoton ennustetaan laskevan hieman talousarvioon verrattuna johtuen ennustettua huonommasta talouskehityksestä. Talousarvioon 2026 kunnallisverotulot on arvioitu lokakuun 2025 veroennustekehikon mukaisina.

Taulukko: Kunnallisvero 2015–2027

7.2 Osuus yhteisöveron tuotosta

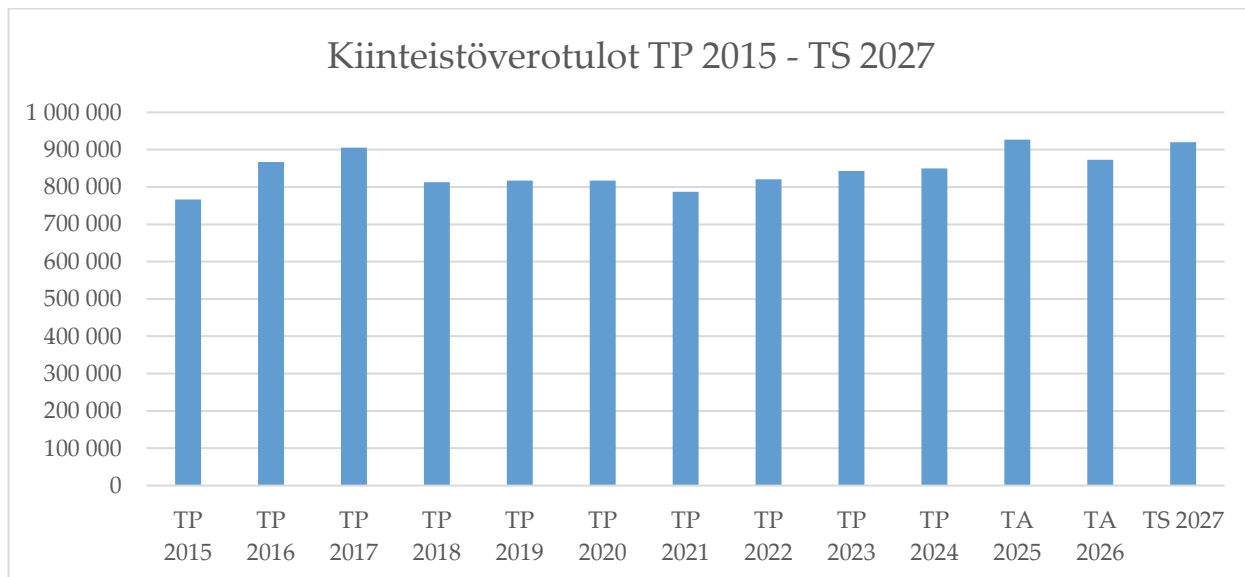
Yhteisöverokertymän arvio perustuu veroennustekehikon arvioon lokakuulta 2025.

Taulukko: Yhteisövero 2015–2027

7.3 Kiinteistövero

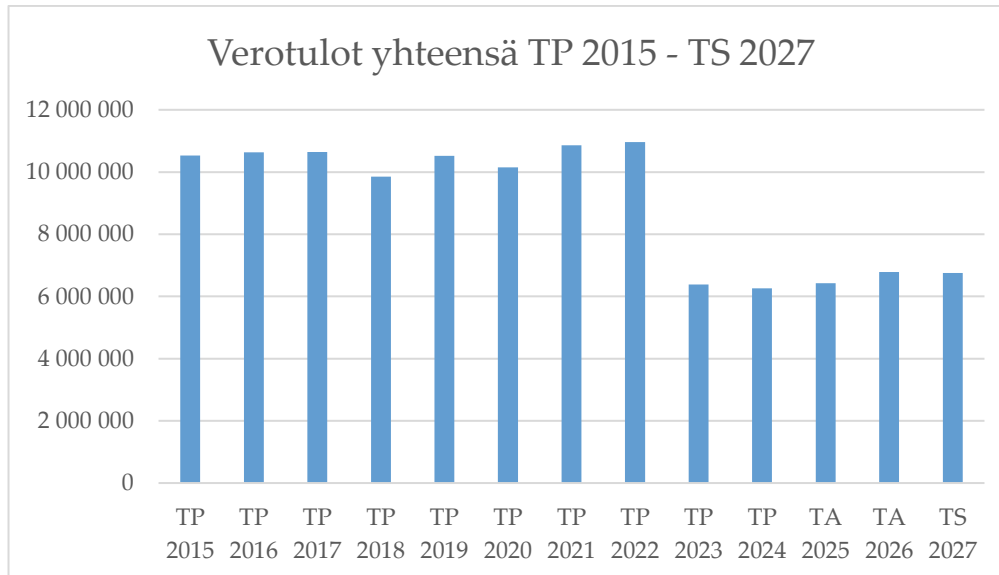
Vuoden 2026 ja suunnitelmavuoden 2027 kiinteistöverotuotto perustuu lokakuun 2025 veroennustekehikkoon. Kiinteistöveroennusteessa on huomioitu maapohjan eriytetty kiinteistöveroprosentti.

Taulukko: Kiinteistövero 2015–2027

7.4 Verotulot yhteensä

Kunnan verotulojen määrä nousee hieman vuonna 2025 vuoden 2024 talousarvioon nähden. Laskua tulee kunnallisveron tuottoennusteessa, mutta sekä kiinteistöveron että yhteisöveron osalta on nousua.

Taulukko: Verot yhteensä 2015–2027

7.5 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmä on hallinnollisesti kaksiosainen. Valtiovarainministeriö vastaa kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriö puolestaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta (mm. lukio, ap-/ip -toiminta, nuorisotoimi ja liikuntatoimi).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallista ja se muodostuu kustannuserojen tasauksesta ja verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta. Kustannuserojen taseaus perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin, joita kuvataan järjestelmässä erilaisten valtionosuuskriteereiden avulla. Verotuloihin perustuva taseaus joko lisää tai vähentää kunnan valtionosuutta riippuen siitä, onko kunnan laskennallinen verotulo keskimääräistä suurempi vai pienempi.

Kunnalle myönnetyn valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta se, miten kunta palvelutoimintansa järjestää ja miten paljon rahaa se niihin käyttää.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet:

- varhaiskasvatus
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- työvoima- ja kotoutumispalvelut
- yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen)
- taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Valtionosuuden yhteydessä kunnille maksetaan myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaus sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus.

Valtiovarainministeriö on päivittänyt 20.10.2025 kuntakohtaisen laskelman vuodelle 2026 myönnettävistä kuntien peruspalvelujen valtionosuuksista, kotikuntakorvauksista sekä veromenetysten korvauksista. Laskelma päivittyy vielä myöhemmin veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksien osalta.

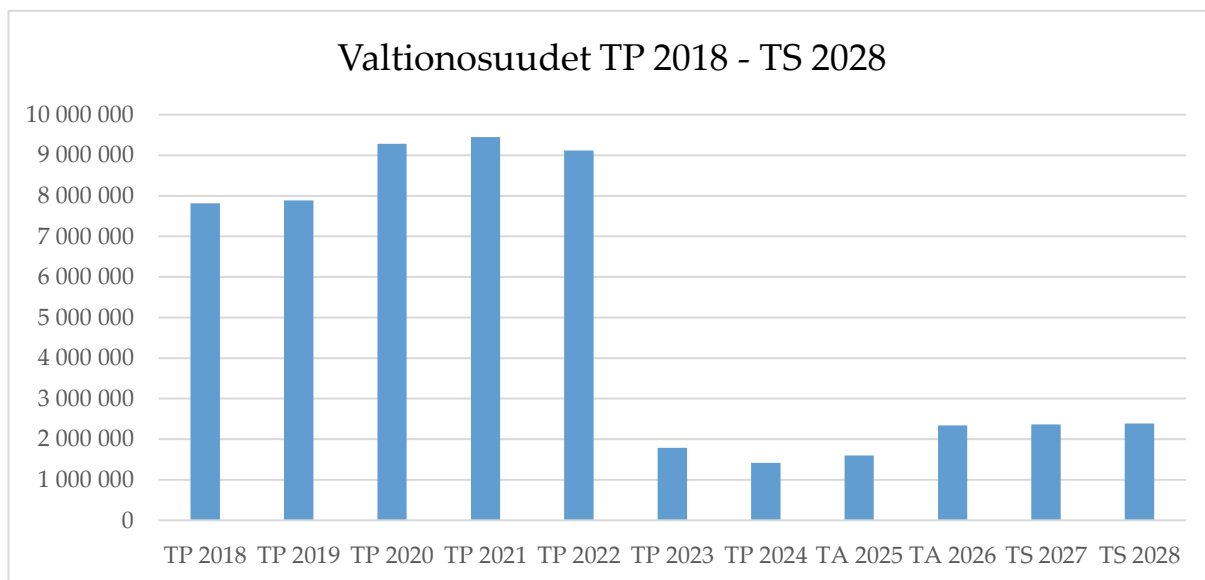
Laskelmaa ei suoraan ole voinut hyödyntää arvioitaessa Vimpelin valtionosuuden suuruutta, vaan Kuntaliiton sivuilta löytyvää valtionosuuslaskuryökalua on hyödynnetty talousarvion valmistelussa. Muutoksen aiheuttaa lukion valtionosuuden ja aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden ohjautuminen vuoden 2026 alusta suoraan Vimpelille. Tämä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus varmistuu vuoden lopussa.

Kunnille maksettavan rahoituksen lopputulokseen (valtionosuuden maksatukseen) vaikuttavat kotikuntakorvaukset, jotka ovat kuntien välisiä, mutta joiden maksatus hoidetaan valtionosuuksien yhteydessä. Kuntien kirjanpidossa nämä kirjataan toimintakatteeseen. Opetuksen järjestäjä on oikeutettu kotikuntakorvaukseen oppilaan suorittaessa oppivelvollisuuttaan muussa kuin oman kotikuntansa esi- tai perusopetuksessa. Kotikuntakorvaus määräytyy oppilaan iän mukaan.

Kotikuntakorvaukset muista kuin vimpeliläisistä oppilaista, osoitetaan toimintatuotoissa. Vastaavasti vimpeliläisistä esi- ja perusopetuksen lapsista, jotka opiskelevat muualla, kotikuntakorvausmenot esitetään toimintamenoissa (v. 2026 n. 1-2 oppilasta).

Vuosina 2009-2025, kun Alajärven kaupunki on järjestänyt esi- ja perusopetuksen Vimpelissä, valtio on ohjannut kotikuntakorvaukset Alajärvelle suoraan. Vimpelin saama valtionosuus kääntyi näiden kotikuntakorvausten vuoksi negatiiviseksi, jolloin kunta joutui maksamaan valtiolle 1,0 – 1,4 milj. euroa/vuosi.

Vuoden 2026 talousarviossa nämä suuret kotikuntakorvauskirjaukset jäävät pois, lukion valtionosuus tulee suoraan kunnalle, minkä vuoksi valtionosuus kääntyy maksatuksessa positiiviseksi.

Taulukko: Valtionosuudet 2018–2028

Kuntien valtionosuusuudistus siirtyy vuodella eteenpäin. Alkuperäinen tavoite oli, että uudistus olisi saatu voimaan jo vuoden 2026 alusta. Suunnitelmavuosien valtionosuusarviot ovat tulevan uudistuksen vuoksi epävarmoja.

Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuutta ollaan uudistamassa vastaamaan kuntien uutta roolia sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeisessä tilanteessa. "Uudistuksen tavoitteena on, että erikokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa turvataan. Tulee ottaa huomioon niin muuttotappiokuntien tarpeet kuin kasvavien kuntien ja kaupunkien

edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.” Näin kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen on lausunut.

Uuden rahoitusmallin tarkoitus on vahvistaa kuntien itsehallintoa ja säilyttää kuntien saamien valtionosuuksien yleiskatteellisuus. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti siten, että se ei lisää julkisia menoja, vaan vahvistaa kasvua ja julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Osana uudistusta arvioidaan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen piirissä olevien verojen tarkoituksenmukaisuutta ja tasauksen tasoa. Samalla tarkastellaan tasauksen piirissä olevien verojen määrää ja tasauksen suuruutta. Perusperiaatteena on, että kuntien alueella syntyvästä verotulosta mahdollisimman suuren osan tulee jäädä kuntien omaan käyttöön, kuitenkin kaikkien kuntien elinvoima ja kuntien välinen rahoituksen tasapainoisuus huomioiden.

8 VIMPELIN KUNNAN TALOUSSUUNNITELMA 2027

Vimpelin kunnan taloussuunnitelman perustana vuosille 2026–2027 on ollut vuoden 2025 talousarvio.

Suunnitelmavuodelle 2026 myyntituottoja ja muita toimintatuottoja on korotettu 3 % vuoden 2025 tasosta, pois lukien maksutuotot ja avustukset, joita on korotettu noin 2 % vuoden 2025 talousarvion tasosta. Muista toimintatuotoista on vähennetty vuokratuloja sotekiinteistöjen vuokratulojen poistumisen vuoksi.

Toimintamenoista henkilöstökuluja on korotettu palkkakertoimen suhteessa arvioituna noin 3 %, lisäksi henkilöstökulut ovat kasvaneet merkittävästi sivistystoimen henkilöstön siirtyessä kunnan henkilökuntaan. Palvelujen ostoon on huomioitu Kuntayhtymä Kympilä työvoimapalvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Kunnan maksuosuudet pitkäaikaistyöttömien osalta Kelalle kasvavat jo vuoden 2025 alusta lukien, kun kunnat maksavat ns. sakkomaksuja myös ansioon suhteutetuista päivärahoista. Avustukset on pidetty ennallaan TA-vuoden 2025 tasossa. Verotuloihin on arvioitu kasvua kunnallisveroprosentin nostamisen myötä. Valtionosuus on arvioitu perustuen valtiovarainministeriön 7.10.2025 laskelmaan. Korkomenoihin on arvioitu lisäystä, koska vuonna 2026 tulee lainanotto edelleen kasvamaan, mikäli investointiosa hyväksytään esitetyssä muodossa. Myös poistojen kasvu on ennakoitu investointiansaan perustuen.

Suunnitelmavuodelle 2027 toimintatulot on arvioitu suunnitelmavuoden 2026 tasoon. Muista toimintamenoista on vähennetty päiväkodin väistötilojen vuokran vähennys. Verotuloihin on ennakoitu maltillinen kasvu. Valtionosuusuudistus siirtyi valtiovarainministeriön 22.10.2024 ilmoituksen mukaan vuoteen 2027. Valtionosuusarvio on pidetty vuoden 2026 tasossa. Uuden tiedon mukaan valtionosuusuudistus ei toteudu vielä vuonna 2027. Suunnitelmavuodelle 2027 on huomioitava sivistystoimen muutos kunnan omaksi toiminnaksi, joten siltä osin suunnitelmavuosi tarkentunee vuoden 2026 aikana.

Suunnitelmavuodelle 2028 on vielä vaikea tehdä ennustetta, koska valtionosuusuudistus ei toteudu. Myös sivistystoimen asettuminen kunnan omaan toimintaan tarkentuu vuoden 2026 aikana. Kunnan suunnitellut suurimmat investoinnit ollee valmiina vuoden 2028 aikana.

Talousarvio 2026 eroaa aikaisemmin tehdystä suunnitelmasta, koska sivistystoimen palvelut tulevat vuoden 2026 alusta kunnan omaksi toiminnaksi. Tällöin palvelujen ostot siltä osin poistuvat. Sote-kiinteistöjen vuokrasopimukset vuodelle 2026 on talousarviota laadittaessa vielä avoimena, joten arviot niistä on tehty aikaisempien vuosien perusteella. Edellä olevien seikkojen mukaan taloussuunnitelmaa vuodelle 2027 on päivitetty vuonna 2024 talousarviossa esitetystä. Taloussuunnitelmaa seuraaville vuosille on tässä vaiheessa hankala laatia, koska valtionosuusjärjestelmä on uudistumassa. Huomioitavaa on, että seuraavien lukujen taulukoiden numeraaliset luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään em. seikoista johtuen.

TALOUSSUUNNITELMA 2027

Ulkoinen	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 872 845	1 799 735	1 861 545	1 921 065	860 669	850 000
Maksutuotot	30 098	47 894	41 389	36 300	71 600	70 000
Tuet ja avustukset	209 667	53 774	67 316	47 735	64 570	48 000
Muut toimintatuotot	1 071 955	1 928 310	1 820 510	1 761 818	1 413 481	1 400 000
Toimintatuotot	4 184 565	3 829 713	3 790 760	3 712 918	2 410 320	2 368 000
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-2 315 757	-2 085 731	-2 072 198	-2 255 785	-6 018 046	-5 900 000
Palvelujen ostot	-18 165 426	-6 734 886	-6 059 930	-6 617 315	-2 664 243	-2 500 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 267 059	-1 252 623	-1 124 204	-1 096 580	-1 037 560	-1 024 000
Avustukset	-176 260	-191 521	-188 814	-198 138	-378 500	-380 000
Muut toimintakulut	-500 438	-639 902	-413 813	-401 905	-402 984	-400 000
Toimintakulut	-22 424 940	-10 904 663	-9 858 959	-10 569 723	-10 501 333	-10 204 000
Toimintakate	-18 240 375	-6 477 897	-6 068 200	-6 856 805	-8 091 013	-7 836 000
Verotulot	10 960 338	6 383 501	6 261 485	6 425 000	6 786 000	6 700 000
Valtionosuudet	9 117 671	1 786 605	1 416 178	1 598 063	2 341 271	2 200 000
Arvonlisäveron takaisinperintä						
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	9 309	20 700	43 207	3 400	4 400	20 000
Muut rahoitustuotot	80 879	7 090	12 640	8 020	9 050	4 000
Korkokulut	-92 003	-2445 878	-385 645	-260 000	-350 000	-350 000
Muut rahoituskulut	-2 290	-7 183	-6 910	-2 600	-3 000	-2 000
Vuosikate	1 833 529	1 466 938	1 272 754	915 078	696 708	736 000
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 038 987	-1 000 964	-1 008 500	-923 094	-904 638	-800 00
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
Tilikauden tulos	794 542	465 975	264 255	-8 016	-207 930	-64 000
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)						
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)						
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)						
Tilikauden yli- /alijäämä	794 542	465 975	4 260	-8 016	-207 930	-64 000

9 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Vimpelin kunnan omistajapolitiikan periaatteet, tavoitteet ja käytännön toimintaohjeet sisältyvät konserniohjeeseen. Konserniohjauksen kannalta keskeisiä asioita ovat kunnan omistajapolitiikan tavoitteet, konserni-johdon tehtävät, konserniraportointi sekä konsernin tarkastus ja valvonta.

Konsernijohdon muodostavat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konserniohjauksen kan-nalta on keskeistä, millaiset tavoitteet konserniyhtiöille on asetettu ja miten niiden toteutumista voidaan mi-tata. Kunnanvaltuusto määrittelee konserniyhtiöille kunnan tavoitteet ja kunnan omistajapolitiikan linjaukset. Valtuusto päättää myös konserniyhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kunnanhallitus antaa oh-jeet yhtiökokouksissa oleville henkilöille kunnan kannan huomioon ottamisesta päätöksenteossa. Lisäksi hallitus valvoo kuntakonserniyhtiöiden toimintaa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia epäkohtien korjaamiseksi. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa ja tekee tarvittaessa ehdotuk-sia konsernirakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle.

Kunnanvaltuusto antaa konserniyhtiöille seuraavat yhtiökohtaiset tavoitteet vuodeksi 2026:

9.1 Vimpelin Vuokra-asunnot Oy

Tavoitteet kunnan vuoden 2026 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2027–2028

	Talousarvio 2026	Ts 2027	Ts 2028	Tavoite-luokka
Tilojen käyttöaste	91 %	94 %	95 %	Toiminnallinen tavoite
Talouden tervehdyttämissuunnitelma	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Taloudellinen tavoite
Tilikauden tulos vähintään	>0	>0	>0	Taloudellinen tavoite
Alijäämä				Taloudellinen tavoite
Omavaraisuusaste %	>15	>25	>25	Taloudellinen tavoite
Pitkäaikainen vieras pää-oma €/asukas	< 1050 €/asukas	< 1050 €/asukas	< 1050 €/asukas	Taloudellinen tavoite
Korjausinvestointien suun-nitelma	Toteutus suun-nitelman mu-kaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toiminnallinen ta-voite
Korjausinvestointien taso % liikevaihdosta	20 %	20 %	20 %	Toiminnallinen ja ta-loudellinen tavoite

Asukaslukuna käytetään 2606 asukasta = 31.12.2024 asukasluku

Yhtiöön liittyvät riskit:

- iäkäs asuntokanta
- mahdollinen asukaskato tappiollisen muuttoliikenteen vuoksi

9.2 Vimpelin Lämpö Oy

Tavoitteet kunnan vuoden 2026 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2027 – 2028

	Talousarvio 2026	TS 2027	TS 2028	Tavoiteluokka
Liittymien määrä kpl	54	55	55	Vaikuttavuustavoite
Yksikköhinta kunnallisen tuotannon keskiarvosta alv 0 %	70 € / Mwh	70 € / Mwh	70 € / Mwh	Tuotantotavoite
Katetuotto %	n. 25	n. 25	n. 25	Kannattavuustavoite
Sijoitetun pääoman tuotto	5	5	5	Kannattavuustavoite
Tilikauden voitto / liikevaihdosta	>5 %	>5 %	>5 %	Taloudellinen tavoite
Omavaraisuusaste %	n. 75 %	n. 75 %	n. 75 %	Taloudellinen tavoite
Suhteellinen velkaantuneisuus %	n. 30 %	n. 25 %	n. 25 %	Taloudellinen tavoite
Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä €/asukas	< 56 €/asukas	< 56 €/asukas	< 56 €/asukas	Taloudellinen tavoite
Osinko omistajalle	-1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa	Taloudellinen tavoite

Investoinnit

Suunnitteilla vuodelle 2026

- Meijerin KPA-kattilan pohjalevyn vaihto.
- Automaatiojärjestelmän päivitys.

Hinta-arvioita ei vielä saatavilla.

Riskit

- Isoja riskejä ovat energiantuotantolaitteiden rikkoutuminen. Näihin on varauduttu hyvin ja lämmön-
tuotanto on turvattu kaikissa tilanteissa. Riski on lähinnä taloudellinen.
- Pienempänä riskinä putkiston rikkoutuminen.
- Riskejä aiheuttaa myös lainsäädännön poukkoilevuus.

Riskinä yhtiön toiminnalle nähdään myös liiketoiminnan ajautuminen osaksi kuntaomistajan omaa toimintaa. Asiakkaiden ja kuntalaisten tasapuolisen kohtelun vuoksi on tärkeää, että yhtiön toiminta ja päätöksenteko pidetään erillään kunnallisesta päätöksenteosta. Toimintaa koskevat päätökset tulee tehdä ensisijaisesti yhtiön toimintaa, taloutta ja kehitystä ajatellen. Edellä mainittu ei kuitenkaan estä läheisen yhteistyön kehittämistä.

9.3 Vimpelin Keskuskiinteistöt Oy

Tavoitteet kunnan vuoden 2026 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2027–2028

	Talousarvio 2026	Ts 2027	Ts 2028	Tavoiteluokka
Tilojen käyttöaste	100 %	100 %	100 %	Toiminnallinen tavoite
Tilikauden tulos	>0	>0	>0	Taloudellinen tavoite
Omavaraisuusaste %	>20	>20	>20	Taloudellinen tavoite

Merkittävimmät investoinnit talousarviovuonna ja suunnitelmavuosina:

-Tällä hetkellä ei investointeja ole

Merkittävimmät yhtiön talouteen liittyvät riskit:

-Ikääntyvän rakennuksen perusparannukset:

Riskeihin varautuminen:

-Kiinteistön perushuollot aikataulun mukaisesti

9.4 Vimpelin Invest Oy

Kunnanvaltuusto on 23.10.2023 § 79 päättänyt perustaa Vimpelin Invest Oy:n, joka on 100 %:sti kunnan omistama kehitysyhtiö. Kehitysyhtiön tavoitteena on ensisijaisesti vastata Vimpelin kunnan teollisuustilatarpeisiin mm. vastaanottohallin rakentaminen. Lisäksi perustettava kehitysyhtiö voi omistaa ja hallinnoida osakkeita, kiinteistöjä, osuuksia, tontteja ja vuokrata niitä. Kunnan omistuksessa nykyisin olevat teollisuushallit voidaan mahdollisesti tulevaisuudessa siirtää kehitysyhtiön hallintaan.

Tavoitteet kunnan vuoden 2026 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2027–2028

	Talousarvio 2026	Ts 2027	Ts 2028	Tavoiteluokka
Tilojen käyttöaste	100 %	100 %	100 %	Toiminnallinen tavoite
Sijoitetun pääoman tuot-toprosentti	>0	>0	>0,5	Taloudellinen tavoite
Osinko omistajalle, mikäli osingonjakoa koskevat ehdot täyttyvät			0,5% SVOP-rahastosijoituksesta	Taloudellinen tavoite

Merkittävimmät investoinnit talousarviovuonna ja suunnitelmavuosina:

Yhtiön keskeisin investointi kohdistuu teollisuuskiinteistön rakennuttamiseen tulevan vuokralaisen käyttöön. Rakennushankkeen on tarkoitus käynnistyä keväällä 2026, ja sen arvioitu toteutus aika on noin 1,5–2 vuotta. Valmistumisen jälkeen vuokralainen ottaa kiinteistön kokonaisuudessaan omaan käyttöönsä. Vuokraus toteutetaan lunastusvuokrasopimuksella, jonka mukaisesti vuokralainen lunastaa kiinteistön Invest Oy:ltä arviolta 12 vuoden kuluessa. Hankkeen rahoituksena toimii kunnan takaama laina.

Merkittävimmät yhtiön talouteen liittyvät riskit:

Rakennushankkeen kustannustason nousu ja mahdolliset rakentamisen viivästykset muodostavat keskeisimmät riskitekijät.

Riskeihin varautuminen:

Riskejä hallitaan huolellisella projektinjohtamisella, jonka avulla pyritään pitämään kustannukset ja aikataulut suunnitellulla tasolla sekä varmistamaan hankkeen sujuva eteneminen.

Muut Konserniyhtiöt

- Järvisen koulutuskuntayhtymä (omistus osuus 9,74 %)
- Etelä- Pohjanmaan Liitto (omistusosuus 1,75 %)

Osakkuusyhtiö

- JärviS Energia Oy (omistusosuus 33,33 %)

Vaikuttaminen mainittujen yhtiöiden ja yhteisöjen toimintaan ja talouteen niin, että ne ottavat toiminnassaan huomioon kuntatalouden niukkenevat resurssit.

10 RISKIEN HALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT

- I. **Strategiset riskit** liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin
 - Geopoliittinen epävakaus on lisääntynyt
 - Väestön väheneminen sekä Vimpelissä että koko Suomessa
- II. **Toiminnalliset riskit** koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä henkilöstön osaamista ja saatavuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia.
Geopoliittisen epävakauden vaikutukset yritysten ja kunnan toimintaedellytyksiin:
 - Kyberhyökkäykset ja muut tietojärjestelmiin liittyvät riskit
 - Kunnan peruspalveluihin liittyvät uhkatekijät
 - Henkilöstön osaamiseen liittyvät riskit
 - valmiussuunnitelman ajantasaisuus, varautuminen sekä henkilöstökoulutus
- III. **Taloudelliset riskit** liittyvät mm. talouden tasapainoon, tulorahoituksen riittävyyteen, investointeihin ja rahoitukseen.
 - lainamäärän kasvu ja korkokustannusten nousu
- IV. **Rahoitusriskit** ryhmitellään korkoriskiksi, valuuttariskiksi, likviditeettiriskiksi ja luottoriskiksi.
 - Kriisiytynyt tilanne Euroopassa vaikuttavat rahamarkkinoihin ja ovat aiheuttaneet korkokustannusten nousun
 - maksuvalmiuden ylläpito tulojen ollessa epäsäännölliset
 - maksatuksessa negatiivinen valtionosuus heikentää maksuvalmiutta ja lisää korkokustannuksia
 - päivittäinen maksuvalmiuden seuranta
- V. **Vahinkoriskit** koskevat vakuutuksia, joilla varaudutaan omaisuus- ja henkilövahinkoihin.
 - kiinteistöjen kunnossapitotoimenpiteet tehdään suunnitellusti,
 - peruskorjauskohteiden valvonta
 - kulunvalvonta
 - vakuutukset pidetään ajan tasalla

Vakuutusyhtiö Pohjola.

Ajoneuvovakuutukset If.

11 HENKILÖSTÖ

Talousarvion henkilöstökuluihin kuuluu palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut.

Talousarviossa on varauduttu 3,0 %:n sopimusten mukaisiin palkankorotuksiin kesäkuun 2025 palkoista laskettuna. Henkilöstökulut ovat vuoden 2026 talousarviossa yhteensä 6 018 046 €. Tästä summasta palkkojen ja palkkioiden osuus on 4 916 000 € ja henkilösivukulujen osuus 1 101 996 €. Henkilösivukuluista eläkemenoperusteisen maksuosuuden sijaan vuodesta 2023 lukien on tullut verorahoitukseen perustuva tasausmaksu, jonka osuus on 2026 vuonna 128 972 euroa (vuonna 2025: 133 704 euroa ja vuonna 2024: 170 739 euroa).

Palkkojen sivukulut on laskettu seuraavien prosenttien mukaan

	2026	2025	2024
sairausvakuutusmaksu	1,85	1,73	1,30
työttömyysvakuutusmaksu	0,57	0,57	0,52
työntajan eläkemaksu (KuEL)	17,10	16,78	16,70
muut vakuutusmaksut	0,70	0,70	0,70
	20,22	19,78	19,22

Alla olevassa on esitetty vertailutaulukko kunnan henkilökunnasta. Sivistystoimen henkilökunta tulee 1.1.2026 alkaen kunnan henkilöstöön. Tässä talousarviossa sivistystoimen henkilöstö 2026 esitetään vielä eri taulukossa.

Vakinaisten virkojen ja toimien täyttämiseen tulee pyytää **kunnanhallituksen** lupa. Lupaa hakiessa on valmistelussa oltava esillä vaihtoehto, jossa tehtävä voidaan hoitaa ko. virkaa tai työsuhdetta täyttämättä.

Alle kolmen päivän sijaisia ei palkata, ellei työtehtävä vaadi sijaisen palkkaamista kiireellisenä asiakkaiden turvallisuuden vuoksi (esim. puhdistuspalvelut ja ravitsemispalvelut perusturvan yksiköissä). Pitempiaikaisen sijaisen palkkaamiseen pyydetään joko teknisen johtajan tai hallinto- ja talousjohtajan lupa. Yli vuoden sijaisuus käsitellään joko teknisessä lautakunnassa tai kunnanhallituksessa.

Vuosiloma annetaan työntekijälle työnantajan määräämänä ajankohtana. Vuosilomasta vähintään 65 % on sijoitettava lomakaudelle (kesäloma). Muu osa lomasta (talviloma) on annettava viimeistään seuraavan lomakauden alkuun mennessä. Vimpelin kunnassa kunnanviraston vuosilomat tulee keskittää kunnanviraston kiinnioloaikoihin.

Työajat tulee suunnitella niin, että ne vastaavat toiminnan tarpeita. Työnantaja vastaa ja päättää töiden, työaikojen sijoittelusta eri päiville. KVTES tai TS ei sisällä määräyksiä säännöllisen työajan sijoittamisesta tiettyyn kellonaikaan tai viikonpäivään. Työvuorot voidaan sijoitella porrastetusti työpäivän sisällä. Koko kunnan henkilöstö on siirretty sähköiseen työajan seurantaan.

Tapaturmavakuutusyhtiö on Pohjola-Vakuutus.

Tulosalue	Tulosityksikkö Virka- ja toiminimike	41					
		TP 2021	TP 2022	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027
Hallinto	YLEISHALLINTO						
	Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1	1
Tekninen toimi	HALLINTO JA TALOUS						
	Hallinto- ja talousjohtaja	1	1	1,5	1	1	1
	Hallintosihteeri	1	1	1	1	1	1
	Laskentasihteeri	1	1				
	Palvelusihteeri	1	1				
	Taloussihteeri			1	1	1	1
	Viestintäsihteeri			1	1	1	1
	HALLINTO						
	Tekninen johtaja / rakennustarkas- taja	1	1	1	1	1	1
	Toimistos sihteeri	2	2	2	2	2	2
	Kiinteistösihteeri, asunnot *		1	0	0	0	0
	RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVAL- VONTA						
	Ympäristösihteeri ym.	1	1	1	1	1	1
	PUHDISTUS- JA RAVITSEMUS- PALVELUT						
	Rav.- ja puhdistusp. esimies			1	1	1	1
	Ravitsemispalveluesimies	1	1				
	Vastaava suurtaloukokki/ravitse- mistryöntekijä	1	1	1	1	1	1
	Suurtaloukokki	4	4				
	Ravitsemistryöntekijä	3,5	3,5	4	4	4	4
	Tiiminvetäjä	0,5	0,5				
	Laitoshuoltaja	12	12	7	7	7	7
	TILAPALVELU						
	Kiinteistöinsinööri	-	-	1	1	1	1
	Kunnanmestari	1	1				
	Ammattimies	7	6	6	5	5	5
	Kirvesmies		1	1	1	1	1
	LIIKUNTAPAIKAT						
	Liikuntapaikkojen hoitaja	2	2	2	2	2	2
	YHDYSKUNTAPALVELUT						
	Yhdyskuntapalvelujen päällikkö			1	1	1	1
	Kunnallistekniikan palveluvastaava	0,5	0,5				
	Vesi- ja viemärlaitoksenhoitaja	1	1	1	1	1	1
	Viemärlaitoksen hoitaja	1	1	1	1	1	1
	VAPAA-AIKAPALVELUT						
Vapaa-aika- toimi	Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1	1
	Nuoriso-ohjaaja-liikunnanohjaaja		1	1	1	1	1
		44,5	47,5	37,5	36	36	36

Sivistystoimen henkilöstörakenne esitetään erikseen vielä tässä talousarviokirjassa.

12 VIMPELIN KUNNAN VUODEN 2026 TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kuntalaki edellyttää kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Kunnan taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnitelmien tulee turvata kunnan tehtävien hoitaminen. Toisaalta suunnitelmien on oltava realistisia siten, että kunnan talouden tasapaino voidaan säilyttää tai saavuttaa suunnittelukaudella. Talousarvion laadinnassa on otettava huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talouden suunnittelussa lähtökohtana ovat olleet kuntastrategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoidut talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä muut toimintaympäristön muutokset. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on otettu huomioon koko kuntakonserni niin, että tytäryhteisöjen toiminta ja talous kytketään tavoitteiden avulla tiiviisti kunnan strategiaan.

Kunnan toiminnalle asetettavilla tavoitteilla on pyritty luomaan positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin sekä kunnan elinvoimaisuuteen. Tavoitteet on asetettu siten, että ne kattavat tehtäväalueen perustehtävät ja ovat toteutettavissa niihin osoitetuilla voimavaroilla. Voimavarat tarkoittavat sekä taloudellisia resursseja että henkilöstöresursseja.

Kunnanhallituksen ja lautakuntien tehtävänä on huolehtia ja seurata, että palveluiden saatavuus hoidetaan tehokkaasti ja taloudellisesti kuntalaisille. Jos saatavuudessa huomataan poikkeavuuksia, niistä puutteet selvitetään ja korjataan mahdollisimman ajantasaisesti.

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelmavuodet 2027–2028 valmistellaan valtuuston hyväksyttäväksi viimeistään 15.12.2025 pidettävään kokoukseen. Vuoden 2025 tilinpäätös valmistellaan kunnanhallituksen hyväksyttäväksi 31.3.2026 mennessä ja valtuuston hyväksyttäväksi 30.6.2026 mennessä.

Toiminnan tuloksen seuranta tehdään maaseututoimen osalta sopimuksissa määriteltyjen maksuosuuskau-siraportoinnin pohjalta. Kunnan oman toiminnan osalta tulosseurantaa tehdään kuukausittaisen toteumara-portoinnin kautta. Konserniyhtiöiden toiminnan raportointi tapahtuu konserniohjeen mukaan.

12.1 Keskusvaalilautakunta

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIK MÄÄRÄRAHAT / keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta (ulk.)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tuotot	6 097	5 244	14 000	15 648	6 300	0
Kulut	-6 803	-8 702	-20 375	-20 552	-17 638	0
Toimintakate	-707	-3 458	-6 375	-4 904	-11 338	0

Vuonna 2026 ei ole järjestettävänä vaaleja.

12.2 Tarkastuslautakunta

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT / tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta (ulk.)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tuotot						
Kulut	-10 381	-11 385	-14 900	-29 341	-16 350	-19 758
Toimintakate	-10 381	-11 385	-14 900	-29 341	-16 350	-19 758

Tarkastuslautakunnan talousarvio sisältää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen. Tilikausilla 2021–2025 tarkastusyhtiönä toimii KPMG Oy.

12.3 Kunnanhallitus

12.3.1 Taloudelliset tavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT/ kunnanhallitus

Kunnanhallitus (ulk.)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tuotot	166 694	91 675	36 610	87 605	29 625	53 300
Kulut	-17 991 566	-6 087 876	-6 471 788	-5 984 188	-6 675 245	-1 755 887
Toimintakate	-17 824 872	-5 996 202	-6 435 178	-5 896 583	-6 645 620	-1 702 587

(Taulukon luvut eivät ole vertailukelpoisia, koska vuodesta 2026 kunta tuottaa sivistystoimen palvelut omana toimintana,)

Seuraavassa erittely valtuustoon nähden sitovasta määrärahasta / yleishallinto.

Yleishallinto (ulk.)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tuotot	161 346	90 164	34 310	41 685	27 325	32 700
Kulut	-878 579	-945 803	-963 073	-941 305	-979 196	-1 080 525
Toimintakate	-717 233	-855 639	-928 763	-899 620	-951 871	-1 047 825

Yleishallinnon vastuualue sisältää seuraavat toimintamenot: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, hallinto- ja toimisto, muu toiminta, nuorten työllistäminen, löytöeläinten talteenotto ja säilytys, yhteiskuntasuhteet, catering, kunnan markkinointi, isännöintipalvelut, maahanmuuttopalvelut ja työmarkkinatuen kuntaosuus sekä vammais- ja vanhusneuvoston kulut.

Ulkoinen/sisäinen, toimintakate	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Kunnanvaltuusto	-30 504	-19 750	-34 629	-28 746	-26 800	-32 178
Kunnanhallitus	-202 719	-196 350	-223 123	-173 602	-229 144	-236 155
Hallinto- ja toimisto	-298 312	-305 448	-328 269	-301 332	-236 427	-247 310
Muu toiminta	-193 148	-201 112	-196 940	-231 066	-189 400	-190 500
Nuorten työllistäminen	-12 376	-10 836	-15 211	-14 326	-16 978	-22 017
Löytöeläinten säilytys	-7 200	-7 218	-7 200	-7 200	-7 400	-7 800
Yhteiskuntasuhteet	-11 449	-12 968	-34 200	-12 371	-31 200	-51 400
Catering	-10 219	-12 893	-10 016	-8 002	-14 022	-12 458
Kunnan markkinointi	-5 410	-22 081	-55 590	-46 649	-56 653	-49 706
Isännöintipalvelut	0	0	0	0	0	0
Sivistyst. tilaajalautakunta	-2 727	-2 134	-3 050	-2 824	-3 500	0
Maahanmuuttopalvelut	-8 798	-11 852	-728	-7 090	-21 298	-14 301
Työmarkkinatuen kuntaosuus		-53 611	-73 000	-74 937	-117 049	-180 000
Kansainvälistymishanke	6 875	0	0	0	0	0
Vanhusneuvosto		0	-1 000	-2 511	-1 000	-2 000
Vammaisneuvosto		0	-1 000	-2 892	-1 000	-2 000

Kunnanvaltuusto: kokouspalkkiot ja vuosipalkkiot, ict-kulut.

Kunnanhallitus: Kunnanhallituksen kokouspalkkiot ja kunnanjohtajan virkaan liittyvät kustannukset. Avustuksiin lisätty vauvaraha.

Hallinto- ja toimisto: Yleishallinnon henkilöstön palkkakulut.

Muu toiminta sisältää jäsenmaksuja mm. E-P liitto, Kuntaliitto, KT-kuntatyönantaja, Kuntamaisema sekä kunnan jakamiin yleisavustuksiin ja kylien kehittämisrahaan varatun määräraha-avustuksiin sekä Kirkonkylän kyläyhdistykselle myönnettävän avustuspäämäärärahavarauksen tekojääräajan sähkö- ym. kuluihin syntyneiden kustannusten mukaan. Lisäksi kustannuspaikalta kirjataan pankkien palvelumaksut ja osa vakuutuksista.

Nuorten työllistäminen: määräraha suoraan kunnan palkkaamiin kesätyöntekijöihin n. 20 nuorta ja avustukseen n. 20 nuoren työllistymiseen yrityksiin, yhdistyksiin ja kotitalouksiin.

Löytöeläinten säilytys: Ostopalvelun vuosimaksu

Yhteiskuntasuhteet: Kesäasukasrekisteri, kunnan järjestämät tapahtumat, edustaminen, sponsorointikustannukset.

Catering: Kunnan tilaisuuksien, kokousten ym. tarjoilukustannukset ym. kustannukset ja työ.

Kunnan markkinointi: Kunnan viestintä, messuille osallistuminen, kunnan uudet www-sivut, painatukset, ilmoitukset ym. kulut.

Maahanmuuttopalvelut: Kotouttamisen kustannukset (0,75 htv), KEHA:n maksama tulo,

Työmarkkinatuen kuntaosuus: kuukausittaiset maksut työttömistä Kelalle.

Vanhus- ja vammaisneuvostot: Yhteisten vaikuttamistoimielinten kustannukset sopimusten mukaan.

Toimistopalvelut (ulk.)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tuotot	5 347	1 511	2 300	977	2 300	1 600
Kulut	-47 973	-52 286	-58 300	-39 519	-62 200	-75 800
Toimintakate	-42 625	-50 775	-56 000	-38 542	-59 900	-74 200

Toimistopalvelut sisältävät monistuksen, ICT:n, tilitoimistopalveluiden ja postituksen kustannukset kunnanhallituksen vastuualueella.

Ict-kustannus syntyy mm. kunnassa käytössä olevien eri ohjelmien ylläpitokuluista, palvelinkustannuksista ja ylläpitopalvelusta. Tilitoimistopalvelut pitävät sisällään mm. kirjanpitolpalvelut ja palkanlaskennan palvelut kunnanhallituksen vastuualueella.

Henkilöstöpalvelut (ulk.)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tuotot				943		19 000
Kulut	-33 518	-31 831	-26 035	-17 685	-29 376	-55 870
Toimintakate	-33 518	-31 831	-26 035	-16 742	-29 376	-36 870

Henkilöstöpalvelut sisältävät henkilöstöhallinnon, yhteistyötoimikunnan, työpaikkaruokailun ja työtoiminnan kustannukset sekä pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen korvaukset KVTES:n mukaan sekä muut työsuojeluun liittyvät kustannukset.

Muu yhteistoiminta (ulk.)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
	-376 064	-170 070	-191 500	-175 360	-455 315	-486 000

Muu yhteistoiminta sisältää mm.:

Elinkeinotoimi: JPYP:n osuus ja muu kehittäminen.

Projektien (kunnan ulkopuoliset hankkeet) kuntaosuudet.

Ympäristöterveydenhuolto.

Kuntayhtymä Kymppi rahoitusosuus.

Geopark-toiminnan kuntaosuus.

Joukkoliikenne: kuntaosuus sekä asiointiliikenne.

Lisäksi valtuuston nähdessä sitovaan tasoon sisältyvät sivistys- ja varhaiskasvatuspalveluiden sekä maaseutuhallinnon palveluiden ostot, joista esitetään talousarviokirjassa tarkempi erittely vielä erikseen. Luvut eivät ole vertailukelpoisia, koska vuoden 2026 alusta Vimpelin kunta tuottaa sivistystoimen palvelut itse.

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Perusturva	-12 296 511	-11 719 981	0	0	0	0	0
Sivistystoimi (ostopalvelu)	-4 670 583	-4 746 469	-4 831 895	-5 180 995	-4 721 359	-5 094 634	0
Maaseutu- ja lomitus	-49 244	-50 598	-55 990	-51 885	-48 622	-54 164	-57 692
Yhteensä	-17 016 338	-16 654 871	-4 887 885	-5 232 880	-4 769 981	-5 148 798	-57 692

12.3.2 Toiminnalliset tavoitteet

Kunnanhallitus / yleishallinto

Toiminnalliset tavoitteet TA 2026

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari) Toteutunut kyllä / ei
Kuntastrategian tavoite 1 Vimpeli on kuntakentän kansallinen edelläkävijä	Vimpelin perustettu ”tulevaisuuden ja mahdollisuuksien toimikunta” (Committee of Future and Possibilities) kokoontuu vähintään 2 kertaa vuodessa. On mukana aktiivisesti erilaisessa yhteistyössä mm. Järviseudun kuntien ja elinkeinoelämän kanssa.	
Kuntastrategian tavoite 2 Vimpeli pysäyttää väestön vähenemisen	Järjestetään kohdennettua markkinointia paluumuuttajille. Valmistellaan esite ”muuta loma-asunto” vakituiseksi asunnoksi. Edistetään uusien asuntojen hankkeita yksityisten yritysten kanssa yhteistyössä. Jatketaan vauvarahan käyttöönottoa 1 000 €/syntyvä vauva / vuosi. Yhteistyötä JPYP:n kanssa jatketaan.	
Kuntastrategian tavoite 3 Vimpeli on yrittäjämyönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun	Hankintavuoropuhelu aktiivisesti yrittäjien kanssa. Vimpelin Invest Oy:n toiminnan vakauttaminen Vimpeli lisää elinkeinoelämän mahdollisuuksia ja työpaikkoja panostamalla Geopark-hankkeeseen ja matkailun brändin kasvattamiseen Järviseudulla yhteistyössä ympäryskuntien kanssa. Määritellään Geopark-kohteiden painopistealueet. Yrittäjien kaavoitustarpeita huomioidaan aktiivisesti.	
Kuntastrategian tavoite 4 Vimpelin kunta on päätöksenteossään taloudellisesti vastuullinen	Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen tilannetta seurataan maakunnallisesti ja kansallisesti. Tarpeettomien kiinteistöjen realisointia aloitetaan. Kunnan kiinteistöjen vuokraamista aktivoidaan. Henkilöstön täydennyskoulutusta järjestetään vähintään 3 koulutuspäivää/ työntekijä. Pyrkimys mahdollisimman vakaaseen talouteen. Tavoite ylijäämäinen tulos. Talouden tasapainottamissuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan.	

Kuntastrategian tavoite 5 Vimpelin on kunta, jonka kehittämisen keskiössä on kuntalaiset yhdenvertaisesti	Jatketaan Unicef-lapsiystävällinen kunta -statuksen hakemista. Uusien nuorisotilojen käyttöaste korkealle. Paikallisen vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan aloittaminen. Asiointiliikennettä eri kyliltä jatketaan.	
Kuntastrategian tavoite 6 Vimpeli tarjoaa monipuolisia kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita, sekä sitoutuu edistämään ennaltaehkäiseviä hyvinvointi- ja terveystaloudellisia palveluita	Uuden kirjaston toiminnan käyttö korkealle. Liikuntapaikkojen mahdollisimman hyvä kunto ja käyttöaste. Jatketaan edelleen avustusten jakamista eri kohderyhmille.	
Kuntastrategian tavoite 7 Vimpeli on pesäpallon maailman pääkaupunki ja kuntakentän edelläkävijä	Pesäpallon Itä-Länsi -tapahtuman järjestämiseen osallistuminen yhdessä Vimpelin Vedon kanssa. Pesifestareiden mahdollisimman korkea kävijämäärä tuo kunnalle näkyvyyttä. Markkinoinnissa mukana monissa eri kanavissa.	
Kuntastrategian tavoite 8 Vimpeliin kiinteistöt ja infra palvelee asukkaitaan ja elinkeinoelämää	Seurataan Tornitalon uusien vuokra-asuntojen kysyntää.	
Kuntastrategian tavoite 9 Vimpeli on koulutuksen kansallinen pioneeri ja edelläkävijä	Kunta tuottaa itse sivistystoimen palvelut: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, lukio ja kirjasto. Oman toiminnan seuraaminen ja vakauttaminen osaksi kuntaa. Koulutuksellinen yhteistyö eri tahojen kanssa. Aloitetaan uuden alakoulun suunnittelu.	
Kuntastrategian tavoite 10 Vimpeli mahdollistaa monipuolisen etätyön ja kuntalaisten kommunikaation kunnan kanssa	Kunta tarjoaa etätyötiloja vuokrattavaksi. Erilaisten digitaalisten alustojen käytön edistäminen.	
Kuntastrategian tavoite 11 Vimpelin kunta edistää kansainvälistymistä osana elinkeinoelämän, koulutuksen ja elinvoiman kasvua	Kunta on mukana erilaisissa kansainvälisissä hankkeissa. Geopark-toiminnan vakauttaminen.	

12.3.4 Hankkeet

Kunta on mukana vuonna 2026 seuraavissa hankkeissa.

Hanke	Aika	Rahoitussumma/vuosi	Päätös
E-P:n korkeakouluyhdistys Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen professuuri	1.1.2026 – 31.12.2030	1 500 eur / 5 vuotta (300 / vuosi)	Kh 20.10.2025 § 242
Lappajärven ja Vimpelin energia- ja infraomavaraisuushanke	1.2.2026 – 31.1.2027	8 921,50 / 2026	Kh 20.10.2025 § 240
E-P:n korkeakouluyhdistys Yrittäjyys, innovaatiot ja vienti ruokajärjestelmän kestävyysmuutoksessa, vanhempi tutkija	1.1.2026 – 31.12.2031	1 600 euroa / 5 vuotta (320 / vuosi)	Kh 8.9.2025 § 206
JPYP Vihreät tekijät -hanke	1.1.2025 – 31.12.2026	1 162 eur / 2 vuotta (581 / vuosi)	Kh 25.8.2025 § 178
JPYP Digitaalisen kv-kaupan kasvureitti	1.2.2025 – 31.8.2026	650 eur / koko aika	Kh 14.4.2025 § 97
Kraatterijärvi Geopark – opastehanke	1.4.2025 – 30.10.2027	19 330 eur / 3 vuotta (6 443 / vuosi)	Kh 17.2.2025 § 46
Visit Seinäjoki Region Oy Matkailuyhteistyö	2025 - 2027	3 000 eur / vuosi	Kh 25.11.2024 § 239 (kp 012116)
E-P:n korkeakouluyhdistys Epanet-korkeakouluverkoston koordinointi	2025 - 2027	3 710 eur / vuosi	Kh 30.9.2024 § 188
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu: Aloituspaikkojen määrän lisääminen	2025 - 2029	7 000 eur / 5 vuotta (1 400 / vuosi)	Kh 8.4.2024 § 89
JPYP Think Big! Kasvuyrittäjyyden edistäminen Etelä-Pohjanmaalla -hanke	1.9.2023 – 28.2.2026	3 123 eur (1 561,50 / 2025 ja 2026)	Vh-päätös 12.12.2023 § 4
E-P:n Yrittäjät ry Omistajanvaihdospalvelu-hanke	2024 - 2026	987,70 eur / vuosi	Kh 2.10.2023 § 234
E-P:n korkeakouluyhdistys Elintarvikekehityksen Epanet-professuuri	1.8.2023 – 31.7.2028	2 050 euroa / 5 vuotta (410 / vuosi)	Kh 24.4.2023 § 126
E-P:n korkeakouluyhdistys Pienten ja keskisuurten yritysten liiketoiminnan kehittämisen / Professuuri	1.1.2023 – 31.12.2027	1 600 euroa / 5 vuotta 320 euroa vuosi	Kh 10.10.2022 § 260
Aisapari ry Kuntarahoitus	2023 - 2027	5,25 euroa/asukas	Kh 22.8.2022 § 216
E-P:n korkeakouluyhdistys Aluehistorian ja kulttuuriperinnön professuuri	1.1.2022 – 31.12.2026	490 euroa/vuosi	Kh 13.9.2021 § 246
Kantri ry Kalaleader Aisaparin alueella	2021 - 2027	4 873 euroa/vuosi	Vh-päätös 6.5.2021 § 2
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy Sopimus Maakuntakorkeakoulutoiminnasta	toistaiseksi voimassa oleva sopimus	3 548 euroa/vuosi	Kh 18.11.2019 § 236

Vimpelin kunta on hakenut ja sille on myönnetty Kevalta työelämän kehittämisrahaa hankkeelle ”Johtamisella työhyvinvointia Vimpelin kunnan uuteen organisaatioon”. Hanke keskittyy koko henkilöstön koulutukseen ajalla 1.1.2026 – 30.6.2027.

12.4. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta.

Valtuustoon nähden sitovat taloudelliset tavoitteet

Sivistyslautakunta (ulkoinen)	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tuotot				150 020
Kulut				-4 952 484
Ostopalvelu Alajärveltä	-4 822 958	-4 721 359	-5 094 634	
Toimintakate				-4 802 464

Sivistyspalveluiden valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2026

1. Sivistystoimen palveluiden organisoinnin vakiinnuttaminen ja liittäminen osaksi kuntastrategiaa
2. Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään tarpeita vastaavasti
3. Kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.

Vuoden 2026 alusta lukien varhaiskasvatus-, opetus-, kirjastopalvelut ja muu sivistystoimi ovat siirtyneet Vimpelin kunnan omaan tuotantoon. Nuorisotoimen projektit sisältyvät vuoden 2026 alusta vapaa-aika- ja kulttuuritoimen palveluihin. Edelleen vuoden 2026 talousarvio sisältää lukion ylläpitokustannukset kokonaisuudessaan. (Ostopalvelussa lukion kustannukset on esitetty nettona vuosina 2023-2025, koska lukion valtionosuus ohjautui suoraan opetuksen järjestäjälle eli Alajärven kaupungille).

Lukion laskennallinen valtionosuus vuonna 2026 ilmoitetaan erikseen valtionosuuksissa.

Luvut eivät ole vertailukelpoisia ostopalvelukustannuksiin nähden, koska ostopalvelukustannukset vuosina 2023-2025 sisältävät tilapalvelu- puhdistus- ja ravitsemispalvelujen kustannukset, jotka Vimpelin kunnan tekninen toimi on tuottanut sivistystoimelle (Alajärven kaupungin järjestämälle).

Vastaavasti vuoden 2026 talousarviossa nämä esitetään sisäisinä kustannuksina, koska tekninen toimi tuottaa palvelut kunnan omalle sivistystoimen organisaatiolle.

Kotikuntakorvaukset muista kuin vimpeliläisistä oppilaista, osoitetaan tuotoissa. Vastaavasti vimpeliläisistä esi- ja perusopetuksen lapsista, jotka opiskelevat muualla, kotikuntakorvausmenot esitetään menoissa (v. 2026 n. 1-2 oppilasta).

Vuosina 2009-2025, kun Alajärven kaupunki on järjestänyt esi- ja perusopetuksen Vimpelissä, valtio on ohjannut kotikuntakorvaukset Alajärvelle suoraan. Ostopalvelukustannuksissa on osoitettu bruttokustannukset, mutta Alajärvi on laskuttanut laskulla vain nettokustannukset (eli vähentänyt saamansa kotikuntakorvaukset). Vuonna 2023, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa ja peruspalvelujen valtionosuutta leikattiin, Vimpelin saama valtionosuus kääntyi näiden kotikuntakorvausten vuoksi negatiiviseksi, jolloin kunta joutui maksamaan valtiolle 1,0 – 1,4 milj. euroa/vuosi. Vuoden 2026 talousarviossa nämä suuret kotikuntakorvauskirjaukset jäävät pois ja lukion valtionosuus tulee suoraan kunnalle, minkä vuoksi valtionosuus kääntyy positiiviseksi.

12.6.1 Sivistystoimen hallinto

Lautakuntaan nähden sitovat taloudelliset tavoitteet

Sivistystoimen hallinto (ulkoinen)	TA 2026
Tuotot	100
Kulut	-149 125
Toimintakate	-149 025

Sivistyslautakunta, 70 % lukionrehtori/sivistysjohtaja ja 50 % toimistos sihteeri. Lisäksi hallinnon menoissa on varauduttu ostopalvelusopimuksen päättymisestä mahdollisesti vielä tuleviin ennakoimattomiin menoihin esim. luottotappiot ym. (määräraha 15 000 euroa).

Sivistystoimen hallinnon kustannukset, jotka sisältyivät ostopalveluun olivat vuonna 2024 noin 74 000 euroa ja vuonna 2023 noin 86 000 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Sivistystoimen palveluiden organisoinnin vakiinnuttaminen omana tuotantona ja liittäminen osaksi kuntastrategiaa	Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden ja resurssien säännöllinen seuranta sivistyslautakunnassa Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilaratkaisut liitetty kuntastrategiaan	Käsittely sivistyslautakunnan kokouksessa vähintään 4 kertaa talousarviovuoden aikana, Kyllä / Ei Tilaratkaisut aikataulutettu kuntastrategiassa, Kyllä / ei
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) yhdessä vapaa-aika- ja kulttuurilautakunnan kanssa.	Sivistyksen toimialan vuosittaiset HYTE-mittarit kirjataan suunnitelmaan	1. Oppilaiden poissaolotuntien kokonaismäärää seurataan. 2. Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään kolmen vuoden välein. 3. Koulussa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä. 4. Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit. Kyllä / ei
Kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Riittävä koulunkäynnin ja opiskeluhuollon tuki. Koulujen toimintakulttuurin edelleen kehittäminen.	Kaikki perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaat saavat päätötodistuksen. Kyllä / ei
Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua edelleen kehitetään	Yhteisten koulutusten ja harjoitusten järjestäminen. Ankkurikoordinaattorin palkkaus E-P:n kuntien yhteishankkeena.	Kaikissa yksiköissä on yhtenevät ja päivitetty turvallisuus- ja kriisisuunnitelmat. Kyllä / ei

Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpito	Kehityskeskustelut pidetään joka toinen vuosi ja niistä tehdään kirjaus ja seuranta henkilöstöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Koulutussuunnitelmassa huomioidaan etenkin oppimisen tuen käyttöönoton tuomat koulutustarpeet.	Kehityskeskustelut pidetty. Kyllä / ei Koulutussuunnitelma ja -raportti edelliseltä vuodelta tehty tammikuun loppuun mennessä Kyllä / ei
--	--	---

12.6.2 Varhaiskasvatus

Lautakuntaan nähden sitovat taloudelliset tavoitteet

Perhepäivähoito, Metsätarhan päiväkotito, esioppilaiden ap/ip, erityisvarhaiskasvatus ja kotihoidontuki. Kotihoidon tuen arvioidaan olevan 56 000 euroa. TP 2022 -TA 2025 luvut eivät ole vertailukelpoisia TA 2026 lukuihin.

Varhaiskasvatus (ulkoinen)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot					28 700
Toimintakulut					-838 351
Ostopalvelu	-947 465	-912 742	-949 430	-883 115	
Toimintakate					-809 651

Erittely Varhaiskasvatus (ulkoinen) 2026	Tulot	Menot	Netto
Perhepäivähoito	1700	-55 751	-54 051
Päiväkotito	19 800	-659 047	-639 247
Eriyisvarhaiskasvatus	100	-23 433	-23 333
Kotihoidontuki		-56 000	-56 000
Esiopetus / päivähoito	7 100	-44 120	-37 020

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Laadukas ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus	Laadittujen lasten varhaiskasvatussuunnitelmien määrä Henkilöstön kelpoisuus (Vuoden 2030 lakivelvoite)	Jokaiselle lapselle on laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma. Kyllä / ei Kaikilla kasvattajilla on varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus. Kyllä / ei

Työhyvinvoinnin edistäminen	Koulutusmahdollisuuksien järjestäminen vähintään 3 pv/ henkilö	Koulutuspäivien määrä väh. 18 tuntia/henkilö
	Kehityskeskustelut	Kyllä / ei Kehityskeskustelut toteutettu koko henkilöstölle. Kyllä / ei

12.6.3 Esi- ja perusopetus

Lautakuntaan nähden sitovat taloudelliset tavoitteet

Esi- ja perusopetus (ulkoinen)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot					114 100
Toimintakulut					-2 917 455
Ostopalvelu	-3 145 649	- 3 342 982	-3 227 814	-3 513 599	
Toimintakate					-2 803 455

Sisältää esiopetuksen, koululaisten ap-ip -toiminnan, Aapiskujan koulun ja yhteiskoulun sekä muualla perusopetusta saavat oppilaat.

Yhteiskoulun (7-9 -luokat) ta 2026 sisältää sisäliikunnan opetuksen väistökustannuksia (tilavuokra ja kuljetus), joita vakuutus ei korvaa (määräraha yhteensä 33 000 euroa). TP 2022 -TA 2025 luvut eivät ole vertailukelpoisia TA 2026 lukuihin.

Erittely Esi- ja perusopetus (ulkoinen) 2026	Tulot	Menot	Netto
Koululaisten ap / ip	8700	-24 255	-15 555
Esiopetus	500	-122 188	-121 688
Perusopetus 1 – 4 luokat	36 500	-1 050 356	-1 013 856
Perusopetus 5 – 6 luokat	41 000	-526 895	-485 895
Perusopetus 7 – 9 luokat, yläkoulu	27 400	-1 162 889	-1 135 489
Muualla perusopetusta käyvät		-30 872	-30 872

Yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa painopisteenä on ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki.

Toiminnalla tuetaan perusopetuksen yhtenäisyyttä, vahvistetaan tuen jatkumoa varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä perusopetuksesta toiselle asteelle opiskeluhoitosuunnitelman mukaisesti.

Kehittämisessä painottuu moniammatillinen, eri hallintokuntien, organisaatioiden ja eri viranomaistahojen sekä palveluntuottajien välinen yhteistyö.

Esi- ja perusopetusta sekä lukiokoulutusta koskeva oppimisen tuen uudistus tuli voimaan 1.8.2025 alkaen. Uusi lainsäädäntö otetaan käyttöön asteittain, kuitenkin viimeistään 1.8.2026 alkaen. Uudistuksen tarkoituksena on yhtenäistää ja selkiyttää tuen muotoja valtakunnallisesti sekä parantaa kaikkien oppilaiden edellytyksiä suoriutua perusopetuksesta riittävin perustaidoin.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpito ja kehittäminen	Henkilöstö osallistuu sekä omiin että maakunnallisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin. Esihenkilöt seuraavat koulutusten toteutumista.	Työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset koulutuspäivät (VESOt) on suoritettu koko opetushenkilöstön osalta. Kyllä / ei Muun kuin opetushenkilöstön koulutuspäiviä väh. 18 tuntia / henkilö Kyllä / ei
Perusopetusikäisten uimataidon kasvattaminen.	Uimaopetuksen riittävä resursointi. Paikallisen uinnin opetussuunnitelman laadinta. Uimaopetuksen kehittämiseen osoitettuun hankehakuun osallistuminen yhdessä naapurikuntien kanssa.	Paikallisen uinnin opetussuunnitelman käyttöönotto vuoden 2026 aikana. Uimaopetuksen toteuttaminen perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Kyllä / ei
Opetussuunnitelman ja oppimisen tuen uudistuksen toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen	Muutoksista tehdään tarvittavat päätökset.	Muutokset on lisätty paikalliseen opetussuunnitelmaan ja työsuunnitelmiin 1.8.2026 mennessä. Kyllä / ei

12.6.4 Lukio

Uuden lukiolain tavoitteena on mm. lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona ja vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle.

Laajennettu oppivelvollisuus 18 ikävuoteen asti astui voimaan vuonna 2021. Sen tavoitteena on, että jokainen perusasteen päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Talousarviota laadittaessa varaudutaan opiskelijalle maksuttomaan toiseen asteeseen.

Vimpelin lukio on laadukas yleislukio, jossa voi painottaa opintojaan VETOAKATEMIASSA (pesäpallo- tai koripallolinjalla). Lukioissa on laaja opintotarjonta mm. kielissä voi opiskella englannin ja ruotsin ohella saksaa, venäjää, ranskaa, espanjaa ja japania. Kansainvälisyysosaaminen on osa Vimpelin lukion perustehtävää. Lukio tarjoaa kansainvälisyyttä kaikille opiskelijoilleen. Vimpelin lukiossa on yhdessä Järviseudun ammatti-instituutin kanssa mahdollisuus suorittaa kaksi tutkintoa.

Lautakuntaan nähden sitovat taloudelliset tavoitteet

Lukio (ulkoi- nen)	TP 2022	TP2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot					5 400
Toimintakulut					-805 301
Ostopalvelu	-206 042	-207 668	-181 442	-346 377	
Toimintakate					-799 901

Lukion ta 2026 sisältää sisäliikunnan opetuksen väistökustannuksia (tilavuokra ja kuljetus), joita vakuutus ei korvaa (määräraha yhteensä 35 000 euroa). Vuoden 2026 talousarvio sisältää lukion ylläpitokustannukset kokonaisuudessaan. Lukion laskennallinen valtionosuus v. 2026 ilmoitetaan erikseen valtionosuukissa. Arvio tehty 68 opiskelijalle. TP 2022 -TA 2025 luvut eivät ole vertailukelpoisia TA 2026 lukuihin.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Laaja opintotarjonta	Opintotarjontaa turvataan Järviseudun lukioiden kesken tarjottavilla etäopintojaksoilla. Opiskelija voi täydentää opintojaan Järviseudun ammatti-instituutin, musiikkiopistojen, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston ja kesälukioiden sekä korkeakoulujen kursseilla. Opiskelija voi suorittaa lukiodiplomin kuvataiteessa, musiikissa ja liikunnassa. Opiskelija voi harrastaa usean lajin kilpaurheilua lukio-opintojen rinnalla Järviseudun urheilulinjalla. Lukiolaisilla on mahdollisuus suorittaa väyläopintoja Seinäjoen ammattikorkeakouluun.	Toteutunut opintotarjonta ja oppilaitosten välinen yhteistyö
Opiskelun tuki on riittävää	Opiskeluhuollon tukipalveluilla turvataan yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon tehokas toteutuminen. Lukio-opiskelun alussa opiskelijaa ohjataan oman oppimistyylin ja opiskelutekniikan löytämisessä. Opiskelijoita ohjataan sähköisten oppimisympäristöjen käytössä. Oppimisen tuen lakimuutosten myötä yleiseen tukeen ja erityisopetukseen varataan riittävä resurssi.	Opiskeluhooltoon ja erityisopetukseen kohdennettu resurssi Tuntien määrä / lukuvuosi
Lukioissa saavutetaan hyvät tulokset ja valmiudet jatko-opiskeluun	Ylioppilaskirjoitusten tuloksissa pyritään saavuttamaan vähintään valtakunnalliset keskiarvot. Lukion jälkeen jatko-opiskeluun sijoittuminen on vähintään valtakunnallista keskitasoa, hyvällä opinto-ohjauksella ja opiskeluhoollolla pyritään pitämään keskeyttäneiden määrä alhaisena.	Ylioppilaskirjoitusten tulokset Jatko-opiskelutilastot Keskeyttäneiden määrä
Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ja ylläpito	Henkilöstölle annetaan määrärahojen puitteissa mahdollisuus kouluttautua ammattitaidon ylläpitämiseksi. VESO-koulutus kohdennetaan oppimisen tuen ohjaukseen ja tekoälyn hyödyntämisen opastamiseen.	Toteutuneet koulutukset vähintään 3 tuntia / henkilö

12.6.5 Ammattiopetus / II aste

Järviseudun ammatti-instituutti toimii Etelä-Pohjanmaan Järviseudulla. Toimipisteet sijaitsevat Alajärven lisäksi Vimpelissä, Lappajärvellä ja Alavudella. Koulutusta annetaan kuuteentoista (16) ammatilliseen perustutkintoon. Monet koulutusalat ovat tarjolla myös monimuotokoulutuksena.

Alajärven kaupunki ja Vimpelin kunta ovat omistajina Järviseudun koulutuskuntayhtymässä.

12.6.6 Korkea-asteen yhteistyö

SEAMK Maakuntakorkeakoulu – vuonna 2025 tuli täyteen 20 vuotta jatkuvaa oppimista, yrityskehittämistä ja yhteistyötä alueen hyväksi. SEAMK Maakuntakorkeakoulu on Seinäjoen ammattikorkeakoulun maakunnallista toimintaa ja osa ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuutta.

Maakuntakorkeakoulutoiminta jatkuu SEAMK:n vakinaisena toimintana Järviseudulla. Yhteistyösopimus maakuntakorkeakoulutoiminnasta Etelä-Pohjanmaalla on allekirjoitettu vuonna 2020. Sopijapuolina ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy (SEAMK) ja Alajärven kaupunki, Vimpelin kunta, Soinin kunta, Lappajärven kunta, Evijärven kunta. Järviseudun kunnat ovat tehneet päätöksen osallistumisesta maakuntakorkeakoulun rahoitukseen. Nimenä on SEAMK Maakuntakorkeakoulu.

Sopimuksen mukaan Maakuntakorkeakoulutoiminta perustuu SEAMKin ja kuntien yhteistyölle. Maakuntakorkeakoulun toiminnan koordinaattorina toimii SEAMK ja sen maakuntakorkeakoulun toiminnasta vastaavat henkilöt, aluekehittäjät. Mukana yhteistyössä ovat myös toisen asteen oppilaitokset ja vapaa sivistystyö. Tärkeä tekijä yhteistyössä on myös alueen elinkeinoelämän vahva sitoutuminen toimintaan.

Maakuntakorkeakoulun tavoitteena on muun muassa:

- vahvistaa koulutuksen saatavuutta ja vaikuttavuutta alueella
- saada ja hyödyntää tietoa alueiden tarpeista ja syventää korkeakoulujen osaamista ja vaikutusta alueella
- organisoida korkeakoulujen, elinkeinoelämän sekä julkisen sektorin yhteistyötä alueella
- tukea maakuntakorkeakoulun toimialueen kehittämistyötä
- lisätä koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä
- kartoittaa TKI-toiminnan tarve alueella ja välittää tarpeenmukaisia TKI-palveluja alueen yritysten ja organisaatioiden kehittämiseksi.

Maakuntakorkeakoulu on tehnyt yhteistyötä alueen toisen asteen oppilaitosten kanssa koko toimintansa ajan. SEAMKissa on tarjolla toiseen asteen opiskelijoille myös erilaisia väyliä siirtyä joustavasti tutkinto-opiskelijaksi. Väyläopinnot tarjoavat toisen asteen opiskelijoille mahdollisuuden suorittaa korkeakouluopintoja jo toisen asteen ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen aikana. Väyläopinnot suorittanut opiskelija saa hakukelpoisuuden SEAMKin väyläopintojen erillishaussa suoritettuaan väyläopintojen lisäksi toisen asteen tutkinnon.

Yhtenä väyläopintojen tavoitteena on nopeuttaa ja joustavoittaa siirtymää toisen asteen oppilaitoksesta korkeakouluun.

12.6.7 Kirjasto

Vimpelin kirjasto kuuluu 22 kunnan muodostamaan Eepos kirjastojen kimppaan (<https://eepos.finna.fi/>). Yhteistyö Eepos-kirjastojen kanssa jatkuu edelleen yhteisten projektien, hankintojen ja toimintatapojen kehittämisen saralla. YTY-kirjastojen yhteistyötä jatketaan jossakin määrin yhteisestä Eepos -kimpasta huolimatta.

Lautakuntaan nähden sitovat taloudelliset tavoitteet

Kirjasto (ulkoinen)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot					1 720
Toimintamenot					-171 252
Ostopalvelu	-240 175	-226 611	-223 793	-212 428	
Toimintakate					-169 532

Kirjaston hallintotehtävät on talousarviossa suunniteltu hoidettavaksi omassa hallinnossa. Talousarvio sisältää kahden virkailijan työpanoksen. Kirjallisuuteen on varattu 35 000 euroa, mikä sisältää kaiken aineisto- ja hankinnan (kirjat, lehdet, äänitteet ym.).

Kirjasto kuuluu kunnallishallinnon peruspalveluihin ja kunta saa valtionosuutta kirjaston käyttökustannuksiin. TP 2022 -TA 2025 luvut eivät ole vertailukelpoisia TA 2026 lukuihin.

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen tavoitteena tulee edistää pääsyä sivistykseen, kulttuuriin ja tietoon, edistää lukemiskulttuuria, lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtana ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Kirjaston asiakkaiden käytössä tulee olla uudistuva, monipuolinen ja kysyntää vastaava kirjastoaineisto.	Tavoitteena on toteuttaa Eepos-kirjastojen laatusuosituksia sekä pysyä opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n alueen keskitasolla.	kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, kirja-aineiston hankinta kpl / 1000 asukasta, lainausten määrä / asukas, lainauskierto / vuosi
Kirjaston tilat ja kokoelmat ovat mahdollisimman tehokkaasti käytössä.	Tavoitteena on saada mahdollisimman moni kuntalainen käyttämään kirjaston tiloja ja/tai kokoelmia. Lukuja verrataan edellisvuoteen ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n keskiarvoihin.	Lainaa/asukas / vuosi, käyntiä/asukas / vuosi, lainaajia % asukkaista, tapahtumia / vuosi, tapahtumiin osallistujia / vuosi
Kirjasto osallistuu ja osallistuu.	Kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä sekä oman kunnan eri toimijoiden (mm. koulut, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto, kolmas sektori jne.) ja Eepos-kirjastokimppan ja YTY-kirjastojen sekä yksittäisten kirjastojen kanssa.	Eepos- ja YTY-kirjastojen yhteisiin lukutaitoa edistäviin hankkeisiin osallistuminen määrä / vuosi

12.6.8 Muut sivistyspalvelut, kansalaisopisto ja musiikkiopisto

Alajärvi tuottaa (Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto) vuonna 2026 vastuukuntana kansalaisopistopalvelut Vimpelin kunnalle sekä myy kansalaisopistopalvelut myös Soinin kunnalle. Vuonna 2026 pyritään toteuttamaan 7 500 tuntia opetusta, joka jaetaan kunnittain asukasluvun ja ennakoidun käytön mukaisessa suhteessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtionosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen opetustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken.

Kansalaisopiston opetustoiminta muodostuu kolmesta kokonaisuudesta; vapaan sivistystyön mukainen opetus, valtakunnallisen opetussuunnitelmaan perustuva taiteen perusopetus sekä avoin yliopisto-opetus.

Vimpelin kunta ostaa musiikkiopiston palvelut pääasiassa Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistolta. Joitakin opiskelijoita on opiskellut myös Alajärven musiikkiopistossa.

Muut palvelut (ulkoinen)	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot					
Toimintamenot					
Ostopalvelu	-119 187	-102 108	-116 582	-111 115	-71 000
Toimintakate					

Musiikkiopisto, kansalaisopisto. TP 2022 – TA 2025 ovat sisältäneet myös tila- ja puhdistuspalvelun kustannuksia, joita nyt ei ole sinne jyvitetty yhteiskoulun osalta.

Nuorisotoimen projektit sisältyvät vuoden 2026 alusta vapaa- aika- ja kulttuuritoimen palveluihin (28 000 euroa).

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston tavoitteet arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä toteumien mukaan.

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Alkavien kurssien määrä pyritään pitämään vähintään ennallaan. Opiskelijoiden määrää pyritään kasvattamaan.	Suosittu kurssit pidetään ohjelmassa ja uusia kursseja pyritään perustamaan toiveiden mukaan. Tiedottamista ja mainontaa tehdään monikanavaisesti lehdistä, nettisivuilla ja somessa.	Kurssien toteutuminen ja opiskelijamäärä sama tai suurempi kuin vuonna 2022. Paikallislehdissä tiedotetaan kaikesta kurssitarjonnasta. Nettisivut pidetään päivitettyinä. Sosiaalisen median käyttöä tehostetaan.
Jäsenkunnissa pyritään kattavaan kurssitarjontaan, jolla voidaan vaikuttaa kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen terveyden ylläpitoon ja kehittämiseen.	Kurssitarjonnassa huomioidaan jäsenkuntien erilaiset kiinnostukset ja tarpeet. Kurssit markkinoidaan tasaisesti koko alueen väestölle mahdollisimman laajan osallistujamäärän maksimoimiseksi.	Jokaisessa jäsenkunnassa alkaa monipuolisesti erilaisia kursseja Webropol-kyselyn asiakastoiveiden mukaisesti. Kaikkien kurssien mainonta on kohdennettu koko alueelle kurssin järjestämispaikasta huolimatta.
Henkilöstön työkykyä ja osaamista pyritään vahvistamaan.	Erilaiset koulutukset ja yhteistyötapahtumat Työhyvinvointiin liittyviä asioita vahvistetaan. Tarkoituksenmukaiset tilat kaikille ryhmille.	Koulutuksista tiedottamisen tehostaminen. Opettajien yhteisteisten tapaamisten järjestäminen syksyisin ja keväisin eri tavoin. Työhyvinvointiteemoja lisätään. Tilojen opetusvälineistöä uusitaan ja tilojen soveltuvuutta ryhmille parannetaan

Sivistystoimen hankkeet 2026

SIVISTYSTOIMI HANKKEET	Alkanut	Päätyy	Valtionosuus	Kuntaosuus	Alajärvi	Vimpeli	Lappajärvi
Varhaiskasvatuksen tasa-arvo	17.4.2024	31.12.2027	29 000	36 250 (80 %)	4 558	1 308	1 384
Perustelut: Varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon parantaminen							
Tekoäly perusopetuksessa (Lappajärvi, Vimpeli ja Alajärvi)	20.6.2024	31.12.2026	48 391	53 828 (90 %)	3 418	980	1 039
Perustelut: Tekoälyn perusteiden oppiminen perusopetuksessa							
HET harrastamaan 2025-2026	1.8.2025	31.7.2026	37 000	52 857 (70 %)	12 685	3 172	0
Perustelut: Pyritään tarjoamaan peruskoululaisille maksuton harrastus							
Liikkuva koulu ja Move-jatkohanke	1.8.2025	31.7.2026	28 000	46 667 (80 %)	14 505	4 162	0
Perustelut: Edistää peruskoululaisten fyysistä aktiivisuutta ja liikuntaa							
Tiede etsivät (Lappajärvi, Eivijärvi, Vimpeli ja Alajärvi)	1.8.2025	31.7.2026	58 000		0	0	0
Perustelut: Peruskouluissa mahdollisuus seurata tiedettä ja sen kehitystä							

Lisäksi hankehakemukset tehty seuraavista:

* Fun to do – Harrastusmahdollisuuksia kaikille -hanke (ESR+ - hanke) – vuosille 2026 - 2028.

Hanketta hallinnoi SEDU ja mukana suurin osa Etelä-Pohjanmaan toisen asteen oppilaitoksista.

Hankkeen tavoitteena on tarjota maksuttomia harrastusmahdollisuuksia, jotka lisäävät yhteisöllisyyttä ja mielenterveyttä. Tämä tapahtuu opiskelupäivän yhteydessä.

Hankkeen nettokustannusarvio 452 224 euroa (Vimpelin osuus 231 euroa, Alajärven osuus 1 642).

* Perusopetuksen uimataidon opetuksen vahvistaminen ajalla 1.12.2025 – 31.7.2027.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hanke.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa perusopetuksen uimataitoa ja vesiturvallisuutta kaikilla vuosiluokilla (1.-9. lk) Lapuan, Alajärven ja Vimpelin yhteistyöhankeena. Tavoitteena on nostaa uimataitoa sekä vahvistaa henkilöstön osaamista ja luoda pysyvä keskitetty uimaopetuksen koordinoitumalli.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 120 000 euroa, josta on haettu OKM:n avustusta 96 000 euroa. Kuntien omavastuuosuus on 24 000 euroa, josta Vimpelin kunnan osuus 4 000 euroa.

Sivistystoimen henkilöstö 2026 (henkilötyövuodet) Määräaikaiset, joilla nykyinen työsuhde päättyy esim. 31.7., on huomioitu ½ henkilötyövuotena.

		TP 2024	TA 2025		TA 2026	Huom.
Sivistystoimen hallinto						
	Lukionrehtori/sivistysjohtaja				0,7	
	Toimistosihteeri				0,5	
Varhaiskasvatus						
	Päiväkodin johtaja	0,5	0,5		1	
	Varhaiskasvatuksen opettaja	3	3		3	
	Varhaiskasvatuksen sosionomi		1		1	
	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	6	6		6	
	Päivähoidon avustaja	1	1		1	
	Perhepäivähoitaja	1	1		1	
	Avustaja, määräaikainen				1	31.7.2026 saakka
Perusopetus						
	Rehtori	1	1		1	
	Luokanopettaja	10	8		6	
	Luokanopettaja, määräaikainen				1,5	31.7.2026 saakka
	Tuntiopettaja	1	1		2	
	Tuntiopettaja, määräaikainen				1	31.7.2026 saakka
	Lehtori	2	2		1	
	Erityisluokanopettaja	1	1		2	
	Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3		2	
	Tuntiopettaja (esiopetus)	1	1		1	
	Koulunkäynnin ohjaaja	11	11		8	
	Koulunkäynnin ohjaaja, määräaikainen				3	30.5.2026 saakka
	Koulusihteeri	1	1		1	

Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat					
	Lehtori	2	2	2	
	Tuntiopettaja	3	3	2	
	Tuntiopettaja, määräaikainen			2	31.7.2026 saakka
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat					
	Rehtori	0,3	0,3	0,3	
	Lehtori	5	5	6	
Kirjasto					
	Kirjastosihteeri	2	2	2	
Yhteensä		58,8	58,8	59	

12.5 Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta

Valtuustoon nähden sitovasta määrärahasta vapaa-aika ja kulttuurilautakunta.

12.5.1 Taloudelliset tavoitteet

Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta (ulk.)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Tuotot	40 765	22 400	29 400	22 750	24 750
Kulut	-241 322	-237 475	-228 330	-239 871	-290 014
Toimintakate	-200 557	-215 076	-198 930	-217 121	-265 264

Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen vastuualue sisältää seuraavat toimintamenot:

vapaa-aika- ja kulttuuritoimen hallinto, liikuntatoimi, nuorisotoimi, kulttuuritoimi, museot, nuorisovaltuusto, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä pesisfestivaalit sekä nuorisotoimen hankkeet.

Alla olevassa taulukossa on informatiivinen erittely toimintamenoista, toimintatuloista ja toimintakatteesta talousarviovuosilta 2024-2026.

TA 2026 (ulk.)	TA 2024	TA 2024	TA 2024	TA 2025	TA 2025	TA 2025	TA 2026	TA 2026	TA 2026
	Tuotot	Menot	Toimintakate	Tuotot	Menot	Toimintakate	Tuotot	Menot	Toimintakate
Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen hallinto	200	-27 360	-27 160	200	-27 150	-26 950	200	-29 725	-29 525
Liikuntatoimi	20 100	-80 394	-60 294	20 200	-80 361	-60 161	22 200	-86 444	-64 244
Nuorisotoimi	600	-53 733	-53 133	700	-56 756	-56 056	700	-66 256	-65 556
Kulttuuritoimi	0	-20 800	-20 800	0	-18 300	-18 300	0	-18 300	-18 300
Museot	1 500	-5 400	-3 900	1 500	-4 900	-3 400	1 500	-8 507	-7 007
Nuorisovaltuusto	0	-13 000	-13 000	0	-14 800	-14 800	0	-16 957	-16 957
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	0	-17 556	-17 556	150	-18 123	-17 973	150	-18 240	-18 090
Pesisfestivaalit	0	-19 233	-19 233	0	-19 481	-19 481	0	-17 585	-17 585
Nuorisotoimen hankkeet							0	-28 000	-28 000

12.5.2 Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet, VALTUUSTOON NÄHDEN SITO VAT TAVOITTEET:

Liikuntatoimi

Tavoite: Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden kasvattaminen	Markkinoidaan somessa viikoittain liikunta-paikkoja sekä toimintoja ja kampanjoita.	Toteutunut Kyllä / Ei.
Kuntalaisten liikuntaolosuhteiden parantaminen.	Kehitetään Vatspakka-Lakeaharju-Luoma-aho ulkoilureitistön toimintoja mm. reitistön pohjia kunnostamalla, opasteiden päivittäminen, alueiden siistiminen. Saarikentän alueen kehittäminen Itä-Länsi tapahtumaa huomioiden.	Toteutunut Kyllä / Ei.
Kohdennettuja liikkumisryhmiä seuratoiminnan ulkopuolelle oleville lapsille ja nuorille.	Järjestetään lapsille ja nuorille matalan kynnyksen kilpailumatonta liikuntakerhoa, jossa on lajikokeilua.	Toteutunut Kyllä / Ei.

Nuorisotoimi

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Nuorisotilojen käytitiedot	Tilastoidaan ja raportoidaan nuorisotilojen käytitiedot sähköisen NuoDo-palvelun avulla.	Toteutunut Kyllä / Ei.
Alueellinen yhteistyö lähiseudun nuorisotoimien kanssa.	Järjestetään 1-2kpl yhteisretkiä ja tapahtumia yhteistyössä lähialueiden nuorisotoimien kanssa.	Toteutunut Kyllä / Ei.
Uusien nuorisotilojen aktiivinen käyttö	Järjestetään nuorten tilatoimintaa eri käyttäjäryhmille. Tarjotaan yhdistyksien käyttöön uusia tiloja, jotta he voivat myös toteuttaa toimintoja lapsille ja nuorille.	Toteutunut Kyllä / Ei.

Kulttuuritoimi

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Kulttuuritapahtumien järjestäminen eri kohderyhmille	Avustuksien jaossa kulttuuritapahtumien järjestämiseen huomioidaan eri kohderyhmät.	Toteutunut Kyllä / Ei
Talvifestareiden vakiintuminen	Järjestetään paikallisten yhdistyksien ja toimijoiden kanssa yhteistyössä historian toiset Talvifestarit. Ohjelma painottuu kulttuuritapahtumiin.	Toteutunut Kyllä / Ei

Museot

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Suksitehdasmuseon esineiden luettelointi	Palkataan kesäksi 2026 työntekijä tekemään suksimuseon tavaroiden luettelointi.	Toteutunut Kyllä / Ei
Pesäpallomuseon näyttelyn kehittäminen	Uudistetaan pesäpallomuseon näyttelyä 1-2 näyttelykappaleen hankinnalla.	Toteutunut Kyllä / Ei
Opastetut museokierrokset	Pesisfestareiden ja Itä-länsi tapahtuman aikana järjestetään opastettuja museokieroksia pesäpallo- ja suksitehdasmuseolla.	Toteutunut Kyllä / Ei

Nuorisovaltuusto:

Tavoite: Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Nuorten teemailtojen järjestäminen	Nuorisovaltuusto ideoi ja järjestää nuorisotiloilla 1-2 kpl nuorten teemailtoja.	Toteutunut Kyllä / Ei
Toiminnan jalkauttaminen kouluun	Nuorisovaltuusto järjestää koulupäivän aikana teemapäivän yhteistyössä koulun sekä nuorisotoimen kanssa. Nuorisovaltuusto ideoi tapahtuman teeman ja toteutuksen.	Toteutunut Kyllä / Ei

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntalaisten elintapojen raportointi	Laaditaan vuosittain hyvinvointikertomus	Toteutunut Kyllä / Ei
Kunta jatkaa nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia harrastaa perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta.	Jatketaan yhteistyötä Moms for Kids ry:n kanssa. Varataan avustuksiin määrärahaa 4000 €.	Toteutunut Kyllä / Ei
Yhdistysten, seurojen ja kunnan yhteistyön parantaminen	Kutsutaan koolle seurojen ja yhdistysten yhteiskokous vähintään kerran vuodessa.	Toteutunut Kyllä / Ei

Pesisfestivaalit

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Kävijämäärän kasvattaminen	18 000 kokonaiskävijämäärän rikkominen 2026 pesisfestariviikkojen tapahtumissa.	Toteutunut Kyllä / Ei
Tapahtuman toimintojen kehittäminen	Kerätään tapahtuman aikana sekä jälkeen asiakaspalautetta sähköisellä palautekanavalla,	Toteutunut Kyllä / Ei

Nuorisotoimen hankkeet

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Etsivän nuorisotyön toimintojen jalkauttaminen Vimpeliin nuorisotoimen tapahtumissa	Neuvotellaan Alajärven kaupungin kanssa Etsivän nuorisotyön käytännön työn lisäämisestä sekä näkyvyyden kasvattamisesta Vimpelissä nuorten keskuudessa.	Toteutunut Kyllä / Ei
Säännölliset Ohjaamot palvelut Vimpelissä	Neuvotellaan Alajärven kaupungin kanssa Ohjaamo toimintojen säännöllisistä aukioloajoista Vimpelin toimipisteessä.	Toteutunut Kyllä / Ei

Kunnanhallituksen nimeämä hyvinvointikoordinaattori: Vapaa-aikasihteeri

Nuorisopalvelut ja nuorisotoimen hankkeet

Alajärven kaupungin tarjoamana ostopalveluna Vimpelin kunnalle ovat seuraavat toiminnot: etsivä nuorisotyö, nuorten työpaja ja ohjaamopalvelut.

Nuorisotyössä hyvinvointialueiden lisäksi erityisesti TE-palveluiden muutos vaikuttaa laajasti erityisesti yli 18-vuotiaiden nuorten kanssa tehtävään työhön. Esimerkiksi nuorten työpajatoimintaan ohjautuminen on jatkuvassa muutostilassa. Muuttuneet ja muuttuvat yhteistyökumppanit vaativat työn uudenlaista organisoimista ja yhteistyön vakiinnuttamista. Muutokset vaativat myös henkilökunnalta erityistä joustoa ja uuden oppimista.

Näiden palveluiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mittareina ovat mm. järjestettyjen toimintojen määrät, tapahtumien kävijämäärät, asiakaskäyntien määrät, asiakaskyselyiden tulokset sekä laadullinen arviointi.

Hanketoiminta: Etsivä nuorisotyö, Starttipaja, Ohjaamo ym. yhteiset hankkeet.

ELINVOIMALAUTAKUNNAN HANKKEET VIMPELI TA2026

Tällä hetkellä vuodelle 2026 ei ole haettuja hankkeita elinvoimatoimialan alla. Nuorisotoimen hankkeet jatkossa elinvoimalautakunnan toimen alaisina.

12.5 Tekninen lautakunta

Vimpelin tekninen lautakunta tuottaa tai hankkii viranomaispalvelut sekä tukipalvelut. Teknisen toimen tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää toimiva infrastruktuuri alueelle sekä luoda hyvät toimintaedellytykset muille tulosalueille. Strategisena tavoitteena on itsenäinen ja taloudellisesti vahva kunta, jossa on erinomaista asua. Lisäksi elinkeinopolitiikka on läpileikkaavana elementtinä kaikissa kunnan toiminnoissa.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova taso

Tekninen lautakunta yhteensä	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	3 944 170	3 692 029	3 658 107	3 654 243	2 182 250
Toimintamenot	-4 206 466	-3 958 317	-3 596 549	-3 620 619	-3 483 190
Toimintakate	-262 296	-266 287	61 559	33 624	-1 300 940

12.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	18 395	14 498	5 798	6 160	5 100
Toimintamenot	-326 049	-326 830	-316 863	-437 793	-459 440
Toimintakate	-307 653	-312 331	-311 065	-431 633	-454 340

Yhdyskuntasuunnittelu käsittää teknisen, yleisten alueiden sekä tilapalveluiden hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mittauksen ja kartaston. Näiden lisäksi uusia kohtia ovat investointikohteiden toteutus, isännöinti-palvelut sekä apuvälineiden huolto ja -kuljetus. Kaavoituspalvelut ostetaan tarvittaessa yksityisiltä palvelun tuottajilta. Maanmittausinsinöörin tehtävät ostetaan tarvittaessa Alajärven kaupungilta ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kuntastrategian tavoite 5	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntalaisten parempaa palvelua	Toteutetaan yksi kuntalaisky-sely, kuinka tekninen toimi on onnistunut tehtävässään	Toteutunut Kyllä / Ei

Kuntastrategian tavoite 5	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntalaisten parempaa palvelua	Kaikki suuremmat kuntalaisia koskevat työtehtävät viestitään myös paperisena	Toteutunut Kyllä / Ei

Teknisen hallinnon kustannuksiin kuuluvat teknisen johtajan palkkakuluista 30 % ja ympäristösihteerien palkkakuluista 50 % sivukuluineen sekä normaalit palvelujen tuottamiseen liittyvät kustannukset mm. toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ICT-palvelut sekä lautakunnan kokouksista aiheutuvat kustannukset. Tekninen hallinto on jaettu tasan seitsemälle eri sektorille: yleisten alueiden hallinto, vesihuoltolaitos, tilapalvelu, puhdistuspalvelu, ravitsemushuolto, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Tekninen johtaja vastaa toimeksiantojen mukaisesta investointirakentamisesta talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa sekä rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä.

Tekninen hallinto	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	5 224	2 475	174	2 660	1 600
Toimintakulut	-126 250	-117 349	-108 534	-124 170	-112 093
Toimintakate	-121 026	-114 874	-108 360	-121 510	-110 493

Yhdyskuntatekniikan päällikön tehtävät jakaantuvat vesihuoltolaitokselle ja yleisille alueille sekä näiden toimialueiden investointikohteiden toteutukseen.

Yleisten alueiden hallinnon kustannukset jaetaan talousarviomäärärahojen suhteessa seuraaville kohteille: liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, ulkoilu- ja liikunta-alueet

Yleisten alueiden hallinto	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	987	809	584	1 250	1 250
Toimintakulut	-56 172	-79 342	-65 234	-59 126	-63 386
Toimintakate	-55 184	-78 533	-64 650	-57 876	-62 136

Tilapalveluiden hallinto	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	12 183	2 751	5 025	2 250	2 250
Toimintakulut	-138 371	-111 169	-118 308	-109 861	-116 056
Toimintakate	-126 188	-108 418	-113 283	-107 611	-113 806

Kaavoitus	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	-9 220	0	-5 000
Toimintakate	0	0	-9 220	0	-5 000

Mittaus ja kartasto	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 423	-3 709	-4 185	-2 800	-3 000
Toimintakate	-4 423	-3 709	-4 185	-2 800	-3 000

Investointikohteiden toteutus	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	0	2 913	0	0	0
Toimintakulut	0	-24	-119	-132 836	-150 905
Toimintakate	0	2 889	-119	-132 836	-150 905

Isännöintipalvelut	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	0	45	15	0	0
Toimintakulut	-32	-14 811	-11 193	-9 000	-9 000
Toimintakate	-32	-14 766	-11 177	-9 000	-9 000

Apuvälineiden huolto ja kuljetus	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	0	5 505	0	0	0
Toimintakulut		-424	-71	0	0
Toimintakate		-5 081	-71	0	0

12.5.2 Yhdyskuntapalvelut

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	106 119	66 784	36 081	22 650	25 850
Toimintamenot	-623 527	-513 630	-434 813	-448 322	-427 558
Toimintakate	-517 407	-446 845	-398 731	-425 672	-401 708

Yhdyskuntapalvelut sisältävät:

Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, ulkoilu- ja liikunta-alueet.

Liikenneväylät

Liikenneväylät kattavat kaava- ja yksityistiet, sekä katuvalaistuksen. Kaavateiden aurauksen kunta hoitaa lakisääteisesti. Kunta avustaa yksityisteiden hoitoa. Kaavateitä on Vimpelin kunnan alueella n. 80 km. Katuvalaistuksen osalta lisätään matalaenergisia valaisimia (Led-tekniikka, suurpainenatrium) määrärahojen puitteissa alue kerrallaan. Tämä työ on jatkunut jo muutaman vuoden, mutta edelleen on alueita, joissa ei vielä ole Led-tekniikkaa käytössä ja tätä työtä jatketaan edelleen.

Kuntastrategia tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Puistoalueiden hoitosuunnitelma	Laaditaan puisto- ja yleisille alueille hoitosuunnitelmat ja merkitään hoidettavat alueet kartalle.	Toteutunut Kyllä / Ei

Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Lisätään keskustan viihtyvyyttä	Käynnistetään Lukkarinpuiston kehittäminen.	Toteutunut Kyllä / Ei

Liikenneväylät	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	0	0	105	0	0
Toimintamenot	-260 465	- 200 083	-196 908	221 571	-196 146
Toimintakate	-260 465	- 200 083	-196 803	-221 571	-196 146

(kaavatiet, yksityistiet, valaistus)

Puistot ja yleiset alueet

Puistoalueet käsittävät puistoalueiden, maa- ja metsätilojen, uimarantojen ja leikkikenttien, sekä muiden yleisten alueiden kunnossapidon ja rakentamisen. Tämä toteutuu talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Rakentamis- ja suuremmat kunnossapitotoimenpiteet suoritetaan urakalla ja pienemmät työt omana työnä. Tarvittava isompi kalusto on kilpailutettu/vuokrattu kuljettajineen ja pienempi kalusto on hankittu itselle. Metsienhoidon osalla hyödynnetään metsänhoitoyhdistysten osaamista. Puisto- ja yleisiin alueisiin panostetaan enemmän kuin aiempina vuosina, 30 % yhden ammattihenkilön palkkakuluista ohjautuu puistoalueille.

Puistot ja yleiset alueet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	55 880	27 143	35 656	22 200	25 400
Toimintamenot	-87 680	-59 829	-91 605	-83 853	-81 994
Toimintakate	-31 800	-32 686	-55 949	-61 653	-56 594

(puistoalueet, maa- ja metsätilat, muut yleiset alueet, kaatopaikka, leikkikentät/uimarannat)

Informatiiviset tunnusluvut	
Kaavatiet	Noin 80 km (sisältää kevyenliikenteen väylät)
Yksityisteitä	Noin 50 km (kunnan talvikunnossapidon piirissä olevat) + kotipalvelun piirissä olevien asiakkaiden tiet (Hyvinvointialue ilmoittaa).

Ulkoilu- ja liikunta-alueet

Ulkoilualueisiin kuuluvat urheilukentät ja ulkoilureitistöt yms. Alueiden käyttöä pyritään kehittämään vastaamaan nykytrendejä tuomalla alueille mm. uusia suorituspaikkoja. Alueiden kunnossapito hoidetaan talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Alueiden kehittäminen tehdään lähtökohtaisesti omana työnä. Alueiden kehittämiseen tai ylläpitoon tarvittava isompi kalusto on kilpailutettu/vuokrattu kuljettajineen. Ulkoilualueita hoitavat pääasiassa vapaa-aikatoimen henkilöt.

Uimarannat on jaettu uimarantoihin ja uimapaikkoihin. Uimarantoja hoidetaan säännöllisesti kesän aikana ja ne kuuluvat kunnossapitoluokkaan 1. Uimarannalla on yleiset uimarannan tunnusmerkit (uimakopit, vessat ja uimarengas). Uimarantoja ovat Lakaniemen, Sahin, Vieresiemen ja Kouluniemen uimarannat. Uimapaikat kuuluvat kunnossapitoluokkaan 2. Näitä ovat Vinnin, Niemelän ja Lypsinmaan uimapaikat. Nämä käydään siistimässä vain kerran kesässä.

Ulkoilu- ja liikunta-alueet	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	670	20 283	321	450	450
Toimintamenot	-139 659	-149 761	-146 300	-142 898	-149 418
Toimintakate	-138 989	-129 478	-145 979	-142 448	-148 968

(urheilukentät, Saarikenttä, ulkoilureitistöt, muut liikunta-alueet)

Informatiiviset tunnusluvut		
Puistoja ja leikkikenttiä		8 leikkialuetta
Uimarantoja	kunnossapito 1	4
	kunnossapito 2	3

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Rakennustarkastuksen hoitaa tekninen johtaja ja sihteerinä toimii toimistosihteerä. Rakennusvalvonnassa on hyvä tilanne, koska tarvittaessa ympäristösihteerä voi sijaistaa rakennustarkastajaa sekä toimistosihteerä. Kunnan omien rakennusten osalta rakennustarkastus voidaan myös ostaa ulkopuolisena palveluna esim. Alajärven kaupungilta ja tästä tehdään erillinen ostopalvelusopimus aina tapauskohtaisesti. Rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025 ja rakennuslupan lupatarve muuttuu sekä

ilmoitusmenettely ja toimenpidelupa poistuivat. Rakennuslupan tarve on muuttunut ja lupien määrä on selkeästi vähentynyt.

(Vuoden 2022 tilinpäätöksen vertailussa vuosien 2023 ja 2024 talousarvioihin tulee vielä huomioida, että tällöin Vimpelin kunta myi ympäristösihteerin palveluja Alajärven kaupungille. Sopimus Alajärven kaupungin kanssa on päättynyt 31.3.2022.)

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	49 569	19 357	15 674	14 250	14 250
Toimintamenot	-135 723	-103 859	-103 163	-110 388	-109 892
Toimintakate	-86 153	-84 502	-87 490	-96 138	-95 642

Ympäristönsuojelu

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	5 414	5 978	4 699	4 000	4 000
Toimintamenot	-59 526	-21 106	-18 275	-18 959	-20 797
Toimintakate	-54 111	-15 128	-13 576	-14 959	-16 797

Rakennusvalvonta

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	27 580	13 379	10 974	10 250	10 250
Toimintamenot	-68 865	-82 753	-84 965	-91 429	-89 095
Toimintakate	-41 285	-69 374	-73 991	-81 179	-78 845

Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Vieraslain torjunta	5 kpl kuntalaista torjuu vieraslajeja omalla kiinteistöllään	Toteutunut Kyllä / Ei

Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Kunnan kiinteistöjen jätteen kierrätyksen kehittäminen	Sekajätteen määrän vähentäminen verrattuna edellisvuosiin 5 %	Toteutunut Kyllä / Ei

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Taloudelliset					
Maanhankinta, ha	0,5	0,546	0,09	10	5
Toiminnalliset					
Myönnetty rakennusluvut ja toimenpideluvat, kpl	69	57	49	15	25
Ympäristönsuojelun tarkastukset, kpl	2	6	7	4	5

12.5.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Tekninen toimi huolehtii kunnan omistamista kiinteistöistä. Toimintaan kuuluu kiinteistön kiinteistöhuoltopalvelut sekä muut ylläpito ja korjaustehtävät. Vuokrauspalvelu ostetaan Vimpelin Vuokra-asunnot Oy:ltä ja vastavuoroisesti heille myydään 10 % htv talonmiespalvelua. Ammattimiehiä on teknisellä toimella 6 htv, joista yhden työtehtäviin kuuluu mm. yleisten alueiden ja teiden kunnossapito. Lisäksi palveluksessa on yksi kirvesmies. Kirvesmiehen palkasta osa kirjataan myös investointien toteutukseen.

Tilapalvelujen hallinto jaetaan eri kiinteistöille neliöiden suhteessa. Liikekiinteistöjen osalta esitetään tilinpäätöksessä eriytetty tuloslaskelma ja tase.

Hyvinvointialueen perustamisen vuoksi kiinteistöjen luvut 2024 alkaen eivät ole vertailukelpoisia TP2022-TP2024 lukujen kanssa. Tilapalvelujen hallinto jaetaan eri kiinteistöille neliöiden suhteessa. Hyvinvointialueelle vuokrattuja kiinteistöjä korotetaan elinkustannusindeksillä lukuun ottamatta Väinö ja Venla kotia, joka tarkistetaan ARA-laskelman mukaan.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

Toimitila- ja vuokrauspalvelu	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	1 760 868	2 196 272	2 169 419	2 095 632	1 413 681
Toimintamenot	-1 535 427	-1 860 084	-1 579 143	-1 364 167	-1 229 274
Toimintakate	225 440	332 576	590 276	731 465	184 407

Liikekiinteistöjen osalta esitetään vasta tilinpäätöksessä eriytetty tuloslaskelma ja tase.

Virastokiinteistöt	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	14 159	21 681	20 904	23 193	14 512
Toimintamenot	-56 749	-64 790	-61 704	-55 383	-55 385
Toimintakate	-42 590	-43 109	-40 799	-32 190	-40 873

Kunnanvirasto

Asuinkiinteistöt	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	122 474	179 134	238 419	220 200	203 500
Toimintamenot	-52 738	-224 798	-128 440	-90 777	-92 948
Toimintakate	69 737	-45 665	109 979	129 423	110 552

Aapiskujan vuokratalo, As Oy Rauhalanrinne I, Kotipiha, As Oy Veeranpiha, As Oy, Vimpelin Sanninlehto, As Oy Rivitupa, Järviseudun sairaala-alueen asunnot, Lehtimäen kiinteistö (v. 2024) v. 2023 alk. Vanhusten tukiasunnot/Opintie 5, Varpakan tukiasunnot, Järviseudun sairaalan tukiasunnot

Muut kiinteistöt	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	174 286	174 865	75 968	178 300	165 600
Toimintamenot	-229 553	-248 034	-397 349	-215 138	-211 430
Toimintakate	-55 267	-73 169	-122 520	-36 838	-45 830

Js alueen varasto, Vieresiemen kiinteistöt, Vimpelin nuorisotalo, Suksitehdasmuseo, Järviseudun sairaalakiinteistöt, Ent. kuntoutuskoti Lähden kiinteistö, Sääksjärven koulu, Vimpelin vuokra-asunnot Oy, Paloasema, Lehtimäen kiinteistö, Kuntalaisten olohuone, Pesäpallomuseo, kiinteistöjen kunnossapito, ent. pesäpallomuseon kiinteistö, Touhula, varasto/Vinhallit, Levari

Liikekiinteistöt	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	232 245	249 863	127 957	139 100	58 500
Toimintamenot	-259 920	-227 854	-117 450	-100 928	-94 596
Toimintakate	-27 675	22 108	10 507	38 172	-36 096

Varasto/Vinhalli, Lähdetien teollisuushalli, Koy Vimpelin Keskuskiinteistöt,
Ent. Osuuskauppa, Vimpelin Liiketalo Oy, Kuntala Oy, Mirjanpellon kiinteistö

Hyvinvointialueen kiinteistöt	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	536 157	974 382	1 072 636	962 597	883 000
Toimintamenot	-319 528	-355 227	-404 609	-334 628	-310 782
Toimintakate	216 629	619 154	668 027	627 969	572 218

Intervalli /kuntoutusyksikkö, Toimelan kiinteistö, Tuulikello, Vimpelin terveysaseman kiinteistö, Asumis-
palveluyksikkö Venla ja Väinö –koti, työpaja Apaja
Venla ja Väinö on Ara-kohde. Toimintakatteella tulee kattaa vähintään poistot, em. kiinteistöihin
kohdistuvat lainojen korot ja lyhennykset.

Sivistystoimen kiinteistöt	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot (Tilapalvelut ja poistojen mukaiset vuokrat käytössä olevista tiloista)	631 326	550 099	546 158	513 267	88 569
Toimintamenot	-543 221	-617 382	-381 742	-478 095	-461 372
Toimintakate	88 105	-67 283	52 202	35 172	-372 803

Aapiskujan koulu, Aapiskujan koulu/väistötilat, Rantakylän koulu, Yhteiskoulu/lukio, vanha Vimpelin kirjasto, Lakaniemen koulu, Metsätarha /väistötilat, vanha Nuorisotila, Kirjasto, Nuorisotilat

Liikuntatoimen kiinteistöt	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	50 219	46 249	87 377	58 975	0
Toimintamenot	-73 717	-122 098	-87 849	-89 218	-2 761
Toimintakate	-23 498	-75 849	-472	-30 243	-2 761

Liikuntahalli, latukonehalli, uusi liikuntahalli, liikuntahallin väistötilat

Informatiiviset tunnusluvut	Henkilötyövuotta 2024	Henkilötyövuotta 2025	Henkilötyövuotta 2026
Vuokra-asunnot Oy	1,1	0,4	0,1
Hyvinvointialueen kiinteistöt	2,3	2,1	1,77
Sivistystoimen kiinteistöt	1,8	2,0	1,8
Ruokakuljetukset	0,9	1,0	0
Yleiset alueet	0,5	0,5	0,82
Muut kiinteistöt	1,5	0,5	1,51
Yhteensä	8,1	6,5	6,0

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kuntastrategian tavoite 8, 9	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Yhtenäinen toimintatapa toimitala- ja kiinteistövuokraukseen ja -ylläpitoon	Yksi koulutus ja ohjemateriaalin käyttöönotto	Toteutunut Kyllä / Ei

Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Työnohjausjärjestelmän kehittäminen	Sähköisen työnohjausjärjestelmän SPOTILAn kautta 80 % kaikista työtehtävistä.	Toteutunut Kyllä / Ei

Informatiiviset tunnusluvut		2025	2026
Kiinteistöjä hoidettavana	kunnan kiinteistöt	31 576 m ²	32 712 m ²
	Vimpelin Vuokra-asunnot Oy	5 832 m ²	5 832 m ²

12.5.4 Puhdistus- ja ravitsemuspalvelut

Vimpelin kunnassa ravitsemis- ja puhdistuspalveluissa työskentelee yhteensä 13 henkilöä. Palveluiden hallinto on yhdistetty ja niillä on yhteinen esihenkilö. Hallinnon kustannukset jakaantuvat näiden palveluiden kesken.

Siivottavien tilojen kokonaisneliömäärä säilyy ennallaan, vaikka liikuntahalli on poistunut tulipalon vuoksi. Tämän tilalle on tullut näitä korvaavia tiloja, jotka kuuluvat puhdistuspalvelujen piiriin. Lisäksi siivottavien kohteiden listalle on tulossa uusia kunnan tiloja, mitkä osaltaan säilyttävät siivottavan kokonaispinta-alan vähintäänkin nykyisellä tasolla. Näin ollen puhdistuspalveluiden työmäärä ja resursointi pysyvät käytännössä ennallaan, vaikka yksittäisissä kohteissa tapahtuu muutoksia.

Vimpelin kunnassa ravitsemis- ja puhdistuspalveluiden henkilökuntaa on yhteensä 12 työntekijää. Vuoden 2023 alusta ravitsemus- ja puhdistuspalvelun hallinto on yhdistetty ja kulut jakaantuvat tasan näiden kesken. Vuoden 2022 tilinpäätösluvut eivät ole vertailukelpoisia, johtuen hyvinvointialueen perustamisesta.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

Ravitsemis- ja puhdistuspalvelut	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	1 376 756	784 887	727 064	741 148	8 619
Toimintamenot	-1 337 249	-787 328	-732 772	-804 015	-815 525
Toimintakate	39 506	-2 442	-5 708	-62 867	-806 906

Puhdistuspalvelu vastaa kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksiin on varattu kiinteistöjen puhtaanapidossa tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmopaperit (WC- ja käsipyyhepaperit). Puhdistuspalvelun tehtävä on huolehtia siitä, että hygieniavaatimukset on huomioitu kiinteistön käyttötarkoituksen mukaan. Lisäksi puhdistuspalvelu huolehtii kunnan kiinteistöjen yleisilmeestä ja viihtyvyydestä.

Huomioitavaa on, että luvut eivät ole vertailukelpoisia, koska vuoden 2026 alusta alkaen puhdistuspalvelut toimittavat palvelut kunnan itse omana toimintana järjestämälle sivistystoimelle. Vuonna 2025 puhdistuspalvelun yksiköt tuottivat palveluja sivistystoimen asiakasryhmille, joka sivistystoimen palvelun on tuottanut Alajärven kaupunki ostopalveluna.

Puhdistuspalvelut	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	431 686	296 996	270 579	282 898	5 319
Toimintamenot	-493 523	-350 246	-333 522	-368 069	-358 941
Toimintakate	-61 837	-53 251	-62 943	-85 171	-353 622

Puhdistuspalvelujen hallinto, puhdistuspalvelujen kiinteistöt

Puhdistuspalvelut infotaulukko	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Myyntituotot	408 609	280 183	267 697	279 898	5 319
Tuet ja avustukset	23 077	16 812	2 883	3 000	0
Toimintatuotot	431 686	296 996	270 579	282 898	5 319
Henkilöstökulut	-404 809	-283 831	-278 999	-292 049	-285 311
Palvelujen ostot	-30 534	-21 472	-18 749	-26 020	-26 780
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-47 005	-36 707	-28 292	-36 250	-34 900
Muut toimintakulut	-11 176	-8 236	-7 482	-13 750	-11 950
Toimintakulut	-493 523	-350 246	-333 522	-368 069	-358 941
Toimintakate	-61 837	-53 251	-62 2943	-85 171	-353 622

Ravitsemuspalvelun yksiköt tuottavat ateriapalveluja sivistystoimen asiakasryhmille. Yhteiskoulun valmistuskeittiö toimittaa ateriat Aapiskujan koulun väistötiloihin sekä Metsätarhan päiväkodille. Ruokakuljetus siirtyi ravitsemuspalvelun vastuulle elokuussa 2025. Ruokahuollon asiakkaita ovat Metsätarhan päiväkotit ja Vimpelin yhteiskoulu/lukio sekä Aapiskujan koulun väistö. Ruokahuollon kustannuksista keskimäärin 88 % koostuu henkilöstö- ja elintarvikekuluista. Vuonna 2025 aloitettiin välipalan tarjoamiseen oppilaille, joiden koulupäivä kestää yli kolme tuntia lounaan (tai ruokatunnin) päättymisestä. Tätä jatketaan edelleen.

Huomioitavaa on, että luvut eivät ole vertailukelpoisia, koska vuoden 2026 alusta alkaen ravitsemuspalvelut toimittavat ateriapalvelut kunnan itse omana toimintana järjestämälle sivistystoimelle. Vuonna 2025 ravitsemuspalvelun yksiköt tuottivat ateriapalveluja sivistystoimen asiakasryhmille, joka sivistystoimen palvelun on tuottanut Alajärven kaupunki ostopalveluna.

Asiakkaita ovat Metsätarhan päiväkotit ja Vimpelin yhteiskoulu/lukio sekä Aapiskujan väistön oppilaat. Elintarvikkeiden kilpailutuksen on toteuttanut vuoden 2025 alusta alkaen Hansel Oy. Ruokahuollon kustannuksista keskimäärin 88 % koostuu henkilöstö- ja elintarvikekuluista.

Ravitsemuspalvelut	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	945 070	487 891	456 485	458 250	3 300
Toimintamenot	-843 726	-437 082	-399 250	-435 946	-456 884
Toimintakate	101 343	50 809	57 235	22 304	-453 584

Ravitsemushuollon hallinto, yhteiskoulu/valmistus, yhteiskoulu/kuljetus

Ravitsemuspalvelut infotaulukko	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Myyntituotot	938 988	457 919	455 624	454 990	0
Tuet ja avustukset	6 082	27 779	861	3 260	3 300
Toimintatuotot	945 070	487 891	456 485	458 250	3 300
Henkilöstökulut	-518 269	-274 368	-241 442	-246 449	-254 494
Palvelujen ostot	-54 182	-27 536	-24 739	-28 420	-36 520
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-267 220	-132 004	-131 248	-158 900	-164 350
Muut toimintakulut	-4 055	-3 175	-1 821	-2 177	-1 520
Toimintakulut	-843 726	-437 082	-399 250	-435 946	-456 884
Toimintakate	101 343	50 809	57 235	22 304	-453 584

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kuntastrategian tavoite 9	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Työntekijöiden koulutus varautumiseen	- Päivitetään ruokahuollon varautumissuunnitelma. - Koulutetaan kaksi henkilöä varautumiseen	Toteutunut Kyllä / Ei
Kuntastrategian tavoite 4, 8	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Biojätteen määrän vähentäminen	Kouluruokailun biojätteen punnitseminen ja määrän vähentämien 2 % vuoden 2025 biojättemäärästä.	Toteutunut Kyllä / Ei

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Siivouksen keskihinta €/neliö	2,44 €/m ² /kk	2,67 €/m ² /kk	2,43 €/m ² /kk	3,14 €/m ² /kk	3,33 €/m ² /kk
Aterian keskiarvohinta	Yhteiskoulun keittiön suoritehintaa 5,39 € Toimelan keittiön suoritehintaa 4,39 €	Yhteiskoulun keittiön suoritehintaa on 4,87 €	Yhteiskoulun keittiön suoritehintaa on 4,65 €	Sivistystoimen tukipalvelun keskimääräinen ateriahinta on 6,00 €, sisältäen kuljetuksen	Sivistystoimen tukipalvelun keskimääräinen ateriahinta on 6,32 €, sisältäen kuljetuksen
Toiminnalliset tunnusluvut					
Lounas kpl / vuosi	120 000	95 916	90 031	95 000	95 000
Päivällinen kpl / vuosi	19 000	173	33	200	150
Aamu- ja iltapala kpl/v	-	-	7 608	7 685	7 700
Välipala kpl / vuosi	-	16 836	19 210	30 500	30 500

12.5.5 Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen yleisenä tehtävänä on turvata asiakkaidensa puhtaanveden saanti ja huolehtia asiakkaidensa jätevesien käsittelystä, tuottaen palvelut kilpailukykyisesti kohtuullisella hinnalla, huolehtien verkostojen ja laitteiden kunnosta sekä huomioida tulevaisuuden investoinnit.

Vesihuoltolaitos jakautuu:

- Vesilaitokseen, jonka tehtävänä on toimittaa kuluttajille ja asiakkailleen mahdollisimman häiriöttömästi puhdasta pohjavettä.
- Viemärlaitokseen, jonka tehtävänä on kerätä viemäriverkoston alueella asiakkaidensa jätevedet sekä ottaa vastaan muut asumisesta syntyvät jätevesilietteet ja käsitellä ne ympäristöhaitat minimoiden, nykyaikaista tekniikka käyttäen.
- Verkoston ja laitosten toiminnan turvaaminen tarvittavin huolto- ja saneeraustoimenpitein. Toteutetaan muun muassa verkostosaneerauksin, hulevesijärjestelmien tarkastuksin sekä kaukovalvontaa kehittämällä. Tavoitteena on hulevesimäärän väheneminen 5 % vuoden 2022 tasosta.
- Vuonna 2025 - 2027 on tarkoitus selvittää alue kerrallaan koko Vimpelin kaava-alueen hulevesijärjestelmä sekä digitoida hulevesiverkko.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

Vesihuoltolaitos yhteensä	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	682 031	629 588	704 071	774 403	714 750
Toimintamenot	-384 213	-470 442	-429 794	-455 934	-441 201
Toimintakate	297 818	159 146	274 277	318 469	273 549

Vimpelin vesilaitos	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	292 482	279 392	299 153	335 500	315 500
Toimintamenot	-133 540	-181 354	-168 143	-190 213	-179 124
Toimintakate	158 942	98 037	131 010	145 287	136 376

Vimpelin viemärlaitos	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatulot	389 549	350 195	404 918	438 903	399 250
Toimintamenot	-250 340	-289 087	-261 651	-265 721	-262 077
Toimintakate	139 209	61 108	143 267	173 182	137 173

Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Puhdistamon toiminnan vakauttaminen ja hulevesijärjestelmän parantaminen	Keskustan alueen hulevesiputkiston kartoittaminen (alue 2)	Toteutunut Kyllä / Ei

Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Viestinnän ja palvelun parantaminen	Kunnan eri osien jakaminen ryhmiin vesikanta ohjelmistoon	Toteutunut Kyllä / Ei

Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2026	Arviointikriteeri (mittari)
Vesi- ja viemäriinjan digitointi	Digitoidaan 1 alue ja tehdään suunnitelma digitoinnin loppuun saattamiselle	Toteutunut Kyllä / Ei
Vesi- ja viemäriverkoston päivittäminen Webgis-palveluun	Keskustan (alue 2) hulevesiviemärin vieminen digitaaliseen muotoon.	Toteutunut Kyllä / Ei

Vesilaitos	Laskutettu talousvesi 2024	192 809 m3
	Laskutettu talousvesi 2023	213 369 m3
Viemärlaitos	Laskutettu jätevesi 2024	128 694 m3
	Laskutettu jätevesi 2023	128 718 m3

Informatiiviset tunnusluvut				
	Liittymiä 2023	Liittymiä 2024	Liittymiä 2025	Liittymiä 2026
Vesilaitos	10	5	7	5
Viemärlaitos	5	5	6	5

Tuloslaskelma
Vesihuoltohuoltolaitos (vesilaitos + viemärlaitos)
taseyksikkö

TULOSLASKELMA	TA 2026		TA 2025		TP 2024		TP 2023	
ulkoinen/sis.								
Liikevaihto		772 060		833 263		747 676		681 653
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)								
Valmistus omaan käyttöön								
Liiketoiminnan muut tuotot								
Tuet ja avustukset kunnalta								
Materiaalit ja palvelut								
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat								
Ostot tilikauden aikana	-79 300		-109 300		-118 433		-117 957	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)								
Palvelujen ostot	-171 697	-250 997	-145 997	-255 297	-164 557	-282 990	-181 589	-229 564
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-180 000		-179 646		-136 326		-142 202	-184 434
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-35 074		-44 385		-36 566		-38 559	
Muut henkilösivukulut	-5 617	-220 691	-5 393	-229 424	-1 340	-174 232	-3 673	
Poistot ja arvonalentumiset								
Suunnitelman mukaiset poistot		-196 437		-206 064	-226 414	-228 890	-224 129	-240 025
Arvonalentumiset								
Liiketoiminnan muut kulut		-12 606		-14 234	-2 476		-15 896	
Liikelyijäämä (-alijäämä)		91 329		128 244		61 564		-42 352
Rahoitustuotot- ja kulut								
Korkotuotot								
Muut rahoitustuotot								
Kunnalle maksetut korkokulut								
Muille maksetut korkokulut								
Korvaus peruspääomasta	-48 308		-48 308		-48 308		-48 308	
Muut rahoituskulut		-48 308		-48 308		-48 308	0	-48 308
Ylijäämää (alijäämä) ennen satunn. eriä		43 021		79 936		13 257		-90 660
Satunnaiset tuotot ja -kulut								
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		43 021		79 936		13 257		-90 660
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)								
Vapaaeht. Var. lisäys (-) tai vähennys (+)								
Tuloverot								
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		43 021		79 936		13 257		-90 660

Rahoituslaskelma, vesihuoltolaitos

Taseyksikkö vesilaitos + viemärilaitos

RAHOITUSLASKELMA	TA 2026		TA 2025		TP 2024		TP 2023	
Toiminnan rahavirta								
Liikelyljäämä (-alijäämä)	91 239		128 244		61 564		-42 352	
Poistot ja arvonalentumiset	197 437		206 064		228 890		224 129	
Rahoitustuotot ja -kulut	-48 308		-48 308		-48 308		-48 308	
Satunnaiset erät								
Tuloverot								
Tulorahoituksen korjauserät		240 458		286 000		242 147		133 469
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-300 000		-250 000		-163 270		-218 214	
Rahoitusosuudet investointimenoihin								
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		300 000						
Toiminnan ja investointien rahavirta		540 458		36 000		78 877		-84 745
Rahoituksen rahavirta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaamisten lisäys kunnalle								
Antolainasaamisten lisäys muilta								
Antolainasaamisten vähennys kunnalta								
Antolainasaamisten vähennys muilta								
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta								
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta								
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta								
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta								
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta								
Oman pääoman muutokset								
Muut maksuvalmiuden muutokset								
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset								
Vaihto-omaisuuden muutos								
Saamisten muutos kunnalta	-540 458		-36 000		29 687		58 721	
Saamisten muutos muilta					-88 393		30 649	
Saamisten muutos								
Korottomien velkojen muutos kunnalta								
Korottomien velkojen muutos muilta		-540 458		-36 000	-20 171		-4 625	
Rahoituksen rahavirta		-540 458		-36 000		-78 877		84 745
Rahavarojen muutos								
Rahavarojen muutos								
Rahavarat 31.12								
Rahavarat 1.1								

12.6 Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelut / Vimpeli 2026

CAP27-ohjelmakauden maaseutuhallinnon tehtäviin on tullut paljon uutta. Valvonta on siirtynyt yhä enemmän satelliittiseurantaan ja kuntatason tulkittavaksi. Satelliittiseuranta tarkkailee lohkojen tukikelpoisuutta, kasvilajeja, maataloustoimintaa (muokkaukset, kylvöt, niitot ja sadonkorjuu) ja talviaikaista kasvipeitteisyyttä sekä näille tehtäville asetettujen määräpäivien toteutumista. Epäselvissä tapauksissa viljelijöille lähetetään kuvauspyyntö. Kuvaus suoritetaan tuenhakijan Vipu-mobiili sovelluksella. Kuvanottamisen neuvonta, saapuneiden kuvien tulkinta sekä mahdolliset lisäkuvauspyynnot ovat varsin työllistäviä tehtäviä. Tähän toimintaan kuuluu myös käsitellä viljelijöiden tukihakemuksen muutosmahdollisuus, jonka voi tehdä 1.10. saakka.

Lisäksi kuntien tehtäviin on tullut hallinnollinen valvonta. Hallinnollisessa valvonnassa on useita eri toimenpiteitä. Seuraavien kohteiden mm. peltolohkojen omistus- ja hallinto-oikeuden tarkistukset, täsmäviljelymenetelmien, kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovelluksien käytön todentamiset on selvítettävä ennen tukien maksamista. CAP-27 ohjelmaan on tullut ja tulee uusia tukiehtoja tai tukiehtojen tarkennuksia. Tukiehtojen ja niiden muutosten saaminen tuenhakijoiden tietoon ja käytäntöön vaatii entistä enemmän työtä.

Maaseutupalveluiden strategiset tavoitteet vuodelle 2026

1. Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
2. Koulutustilaisuuksien määrä
3. Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä.

Vimpelin kunta Suurtuote	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA2026	TA2026/ TA2025 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	7 078	6 652	7 242	6 176	7 602	7 431	-2,25
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	38 040	38 717	38 058	35 843	39 819	42 337	6,32
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 480	5 836	6 585	6 603	6 743	7 924	17,52
VIMPELI YHTEENSÄ	50 599	51 205	51 885	48 622	54 164	57 692	6,51

Vuoden 2026 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,39 %, Soini 17,39 % ja Vimpeli 16,22 %.

12.7.1 Maaseutupalvelut hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut. Lisäksi maaseutupalvelun hallinto tuottaa yhteis-toimintasopimuksessa ja johtosäännössä muut määrätyt tai sovitut asiat. Maaseutupalveluiden hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaavat maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2026

Vuoden 2026 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi.

- Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa toimintaympäristön ja elinkeinojen kehittämiseen, tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen kuntien strategioiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta.
- Kehittää alueensa alkutuotannon varautumista yhteistyössä viljelijöiden, maataloustuotantoon liittyvien toimijoiden ja ELY-keskuksen kanssa.

Maaseutupalvelut hallinto	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA2026 / TA2025: sta (%)
Tulot	35	48	28	56	0	0	0
Menot	7 114	6 700	7 270	6 232	7 602	7 431	97,75
Netto	7 078	6 652	7 242	6 176	7 602	7 431	97,75

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

12.7.2 Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin tarkastukset, päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät sekä ulosotot. Tärkeänä tukihakuihin liittyviin tehtäviin kuuluvat hakijoille suunnatut koulutukset, opastus ja neuvonta.

Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko- ja eläintenpitäjärekistereitä. Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä	Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin tarkastukset, päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät sekä ulosotot riittävän ajoissa.	Seurattavat tuet: perustulotuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristökorvaus) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 90 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä.
Tuenhakijoille suunnatut koulutukset	Tuenhakijoita koulutetaan nykyisen ohjelmakauden viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueella järjestetään yksi viljelijöille suunnattu tilaisuus yhdessä Etelä-Pohjanmaan elinvoimakatuksen kanssa. Viljelijätukikoulutusta järjestetään lisäksi omalla henkilöstöllä kaikissa kunnissa paikan päällä.	Järjestettävien koulutusten määrä 4 kpl.

Tuki- ja viranomais-tehtävät	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA2026	TA2026 / TA2025:sta (%)
Tulot	534	472	56	449	0	0	0
Menot	38 575	39 189	38 114	36 291	39 819	42 337	106,32
Netto	38 040	38 717	38 058	35 843	39 819	42 337	106,32

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakaneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

12.7.3 Maaseutupalvelut kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, tilaisuuksin, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan maatalouteen, alkutuotantoon ja pienyritystoimintaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella. Investoineilla ja kehittämisellä ylläpidetään alueen tuotantoedellytyksiä, nostetaan jalostusastetta ja saadaan aikaan uusia yhteistyöverkostoja. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen, innovaatioiden jalkauttaminen. Kehittämiseen kuuluvat myös tuotannon vastuullisuuden ja ympäristöasioiden edistäminen.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia. Maaseutupalveluiden internet-sivuilla julkaistaan tietoa meneillään olevista hankkeista ja tilaisuuksista.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan maatalouteen, alkutuotantoon ja pienyritystoimintaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella	Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, tilaisuuksin, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen	Asiakaskontaktien määrätavoite 100 kpl. Tilaisuuksia 4 kpl

Maaseutu- palvelut kehittäminen	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA2026 / TA2025:sta (%)
Tulot	34	68	28	28	0	0	0
Menot	5 514	5 904	6 613	6 613	6 743	7 924	117,52
Netto	5 480	5 836	6 585	6 585	6 743	7 924	117,52

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

12.7.4 Maaseututoimi henkilöstösuunnitelma 2026

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA TA2026 (lautakunta)				
Tulosyksikkö	Henkilöittäin			
	TP 2024	TA2025	TA2026	Muutokset (+/-)
Virka-/toiminimike				
Maaseututoimenjohtaja	1	1	1	0
Maaseutuasiamies	2	2	2	0
Toimistos sihteeri	1	1	1	0
Yhteensä:	4	4	4	0

13 KÄYTTÖTALOUS SITOVUUSTASOLLA

Käyttötalous sitovuustasolla (ulkoinen)					
	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026
Keskusvaalilautakunta					
Toimintatuotot	6 097	5 244	14 000	6 300	0
Toimintakulut	-6 803	-8 702	-20 375	-17 638	0
Toimintakate	-707	-3 458	-6 375	-11 338	0
Tarkastuslautakunta					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-10 381	-11 385	-14 900	-16 350	-19 758
Toimintakate	-10 381	-11 385	-14 900	-16 350	-19 758
Kunnanhallitus					
Toimintatuotot	166 694	91 675	36 610	29 625	53 300
Toimintakulut	-17 991 566	-6 087 876	-6 471 788	-6 675 245	-1 755 887
Toimintakate	-17 824 872	-5 996 202	-6 435 178	-6 645 620	-1 702 587
Sivistyslautakunta					
Toimintatuotot					150 020
Toimintakulut					-4 952 484
Toimintakate					-4 802 464
Vapaa-aika- ja kultt.toim. Ltk					
Toimintatuotot	67 606	40 765	22 400	22 750	24 750
Toimintakulut	-209 724	-241 322	-237 475	-239 871	-290 014
Toimintakate	-142 118	-200 557	-215 076	-217 121	-265 264
Tekninen lautakunta					
Toimintatuotot	3 944 170	3 692 029	3 586 160	3 654 243	2 182 250
Toimintakulut	-4 206 466	-3 958 317	-3 625 014	-3 620 619	-3 483 190
Toimintakate	-262 296	-266 287	-38 854	-33 624	-1 300 940
VIMPELIN KUNTA					
Toimintatuotot	4 184 566	3 829 713	3 659 170	3 712 918	2 410 320
Toimintakulut	-22 424 940	-10 307 610	-10 369 553	-10 569 723	-10 501 333
Toimintakate	-18 240 375	-6 477 879	-6 710 383	-6 856 805	-8 091 013
Verotulot	10 960 338	6 383 501	6 403 000	6 425 000	6 786 000
Valtionosuudet	9 117 671	1 786 605	1 446 374	1 598 063	2 341 271
Rahoitustuotot- ja kulut	-4 106	-225 271	-249 100	-251 180	-339 550
Vuosikate	1 833 529	1 466 938	889 891	915 078	696 708
Poistot ja arvonalentum.	-1 038 987	-1 000 964	-885 631	-923 094	-904 638
Satunn. tuotot ja kulut					
Tilikauden yli-/alijäämä	794 542	465 975	4 260	-8 016	-207 930

14YHTEENVETO YHTEISTOIMINTAKUSTANNUKSISTA JA OSTOPALVELUISTA 2026**Maaseututoimi ja sivistystoimi 2026**

	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos euroa TA 26/TA 25
Perusturva						
Hallinto + projektit	7 319					
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 449 606					
Erikoissairaanhoito	3 805 704					
Suun terveydenhoito	324 890					
Työterveyshuolto	0					
Eläinlääk. + ymp. terv. h.	60 097					
Hoito- ja hoivapalvelut	3 642 864					
Kuntoutus	197 228					
Aikuisten palvelut	606 314					
Perhepalvelut	401 774					
Vammaispalvelu	1 224 185					
Perusturva yht.	11 719 981					
Maaseututoimi						
Maaseutupalv. hallinto	7 078	6 652	6 176	7 602	7 431	-171
Maaseutupalv. tuki ja vi- ranomaistehtävät	38 040	38 717	35 843	39 819	42 337	2 518
Maaseutupalv. kehittämi- nen	5 480	5 836	6 603	6 743	7 924	1 181
Lomituspalvelut hallinto						
Maaseututoimi yht.	50 598	51 205	48 622	54 164	57 692	3 528
Sivistystoimi						
Varhaiskasvatus	947 465	912 742	949 430	883 115		
Esi- ja perusopetus	3 145 649	3 342 982	3 227 814	3 513 599		
Kuraattoritoiminta	68 229					
Yhteisöllinen opiskelija- huolto		3 267	0	0		
Lukio-opetus	206 042	207 668	181 442	346 377		
Musiikkiopisto	81 186	70 550	72 584	77 101		
Kansalaisopisto	38 001	31 558	43 998	34 014		
Kirjasto	240 175	226 610	223 793	212 428		
Nuorisotoimi	19 724	27 579	22 298	28 000		
Sivistystoimi yht.	4 746 471	4 822 958	4 721 359	5 094 634		
Kaikki yhteensä	16 517 050	4 874 163	4 769 981	5 148 798	57 692	3 528

15 RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA 1000 €		TP 2022	TA 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	+/-	1 814	1 446	1 273	915	699	
Satunnaiset erät	+/-						
Tulorahoituksen korjauserät	+/-		-21	-23			
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-	-1 995	-1 938	-2 956	- 3 652	-2 863	
Rahoitusosuudet investointeihin	+	76	71	20	110		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	20	507	57			
Toiminnan ja investointien rahavirta	+/-	-85	86	-1 629	-2 627	-2 164	
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-						
Antolainasaamisten vähennykset	+						
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	2 000	-577	4 150	3 401	3 106	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-711	-200	-2 635	-774	-942	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	-1 000		1 100			
Oman pääoman muutokset	+/-						
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiant. varojen ja pääom. muut.							
Pitkäaikaisten saamisten muutos							
Lyhytaikaisten saamisten muutos			-2 278	-238			
Korottomien velkojen muutos	+/-	-339	2 820	-496			
Rahoituksen rahavirta	+/-	-50	-235	1 881	2 627	2 164	
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä							
5 vuodelta, 1000 €		-1 832	-933	-2 600	-3 128	-5 989	
Lainanhoitokate		2,4	2,08	1,07	1,14	0,81	
Sitova valtuustoon nähden							

16.INVESTOINTIOSA TA 2026 ja TS 2027–2029

INVESTOINTIOSA 2026 ja ts 2027 - 2029 /22.10.2025	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Useam- malle vuo- delle ajoit- tuvien han- kkei- den koko- naiskus- tannusar- vio
KUNNANHALLITUS							
Osakkeet ja osuudet							
Kuntayhtymä KYMPIN peruspää- oma	-5 565						
Vimpelin invest Oy SVOP rahasto	-1 000 000						
Vimpelin Vuokra-asunnot Oy Svop rahasto							
Huoneisto-osakkeiden myynti							
Aineettomat oikeudet							
Kiinteistökartoitus	-60 000	-50 000	-50 000	-50 000			
Rakennusvalvonnan ohjelmistot, Populus, Premium-laajennus v. 2023		-25 000	-25 000				
Aineettomat hyödykkeet							
Yksityistie avustukset	-50 000	-60 000	-40 000	-20 000	-20 000	-20 000	
Maa- ja vesialueet							
Maanosto, teollisuutta, hybridikeskusta, ym. tarpeita varten	-50 000	-40 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	
Kunnan omistam. tonttien myynti,	10 000						
Kaavojen tarkistaminen, päivittäminen ja laa- jentaminen	-10 000	-10 000	-10 000	-50 000	-50 000	-50 000	
Rakennukset							
Rakennusten osto	-40 000						
Rakennusten myynti							
Kunnanhallitus menot yht.	-1 215 565	-185 000	-175 000	-170 000	-120 000		
Kunnanhallitus tulot yht.	10 000	0	0	0	0		
KUNNANHALLITUS NETTO	-1 205 565	-185 000	-175 000	-170 000	-120 000		
SIVISTYSTOIMI							
Irtaimisto							
Yhteiskoulun luokkatilojen kalustuksen uusin- taa, teknisen työn tila							
Yhteiskoulun luokkatilojen kalustuksen uusin- taa, älytaulut	-25 000						
Liikuntahallin/kuntosalin välineistö							
Kirjaston kalustohankinnat		-30 000	-25 000				
Nuorisotilan kalustohankinnat		-55 000					
Sivistystoimen irtaimistomenot yht	-25 000	-85 000	-25 000	0	0		
Sivistystoimen irtaimistotulot yht.			0				
SIVISTYSTOIMEN IRTAIMISTO NETTO	-25 000	-85 000	-25 000	0	0		

INVESTOINTIOSA 2026 ja ts 2027 - 2029 /22.10.2025	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Useam- malle vuo- delle ajoit- tuvien hankkei- den koko- naiskus- tannusar- vio
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAIT- TEET							
Valokuituverkoston laajentaminen kunnan kiinteistöihin							
Sääksjärven padon sähköistuksen suun- nittelu ja toteutus			-10 000	-50 000			
Avustus				25 000			
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAIT- TEET YHT.	0	0	-10 000	-50 000	0		
TEKNINEN TOIMI							
Irtaimisto							
Puhdistuspalvelun, ja ruokahuollon ko- neet/laitteet	-20 000	-15 000	-15 000	-10 000	-10 000		
Puistot ja yleiset alueet/ kalusto, yl. pihojen kalusteet	-25 000	-10 000	-13 000	-10 000			
Toimelan / keittiön laitteet (patapesukone)		-40 000					
Yhteiskoulun keittiön kylmälaitteet ja koneet, pata v. 2024	-40 000						
Keittiön uusi tiskausasema		-40 000					
Patapesukone (yhteiskoulu)		-40 000					
Traktori-mönkijä (Gator)		-30 000					
ruohonleikkurit	-10 000	-10 000	-10 000				
Koneet ja laitteet	-25 000	-20 000	-15 000	-10 000	-20 000		
Kehonkoostumusmittari, teveyden ja hyvin- voinnin edistäminen	-13 000						
Liikuntahallin kalusto		-16 000					
Korvausilmaventtiileiden esilämmitys, ranta- kylän koulu	-15 000						
Aggregaatti varautumiseen		-40 000	-15 000				
Muut yllättävät investoinnit		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Teknisen toimen irtaimistome- not yht.	-148 000	-271 000	-78 000	-30 000	-30 000		
Teknisen toimen irtaimistotulot yht	0	0	0	0	0		
Teknisen toimen irtaimistome- not yht	-148 000	-271 000	-78 000	-30 000	-30 000		

INVESTOINTIOSA 2026 ja ts 2027 - 2029 /22.10.2025	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Useam- malle vuo- delle ajoit- tuvien hankkei- den koko- naiskus- tannusar- vio
UUDISRAKENTAMINEN							
Aapiskujan koulu, väistötila, Fin- lamelli							
Koulun suunnittelu ja rakentaminen	-300 000	-100 000	-1 500 000	-2 000 000			-3 900 000
Päiväkodin suunnittelu ja rakenta- minen			-500 000				
Kirjasto,- ja nuorisotilan rakentaminen	-1 000 000	-1 000 000					-1 450 000
Uudisrakentaminen menot yht	-1 300 000	-1 100 000	-2 000 000	-2 000 000	0		
Uudisrakentaminen tulot yht	0	0	0	0	0		
Uudisrakentaminen netto	-1 300 000	-1 100 000	-2 000 000	-2 000 000	0		
PERUSKORJAUS							
Ent. Osuuskauppa							
Julkisivun korjaussuunnittelu ja korjaus	-125 000	-100 000					
Museo viraston tuki	20 000	20 000					
Nuorisotalo							
Sisäosien kunnostus				-10 000	-10 000	-10 000	
Yhteiskoulu							
Fysiikka-kemian ja biologian luokkien altaiden ja allaskaapistojen uusiminen	-25 000						
Lastauslaiturin verkotus	-25 000						
Teknisentyöluokan valaistuksen uusiminen		0					
Kunnostus mm. wc tilojen korjaus, kalustuk- sen uusiminen		-30 000					
Peruskorjausta			-80 000	-150 000			
Jätekatos		-15 000	-15 000				
Liikuntahalli							
Peruskorjauksen toteutus v. 2025-2027*, (jul- kisivut)		-100 000					
Avustus		30 000					
Paloasema							
Valaisimet ja ilmalämpöpumppu			-10 000				
Kuormaauto hallin lattia pinnoittaminen	-40 000						
Rantakylän koulu							
Rantakylän koulun peruskorjaus, lämmitys- rat. muutos 2023, sääkatos	-10 000						
Jätekatos			-10 000				
Koulun ulkoerhouksen maalaus		-50 000					
Koneellinen ilmanvaihto.							
Sääksjärven koulu							
Lämmityksen tehostaminen, mm. ilmalämpö- pumppuja		-10 000	-10 000				

INVESTOINTIOSA 2026 ja ts 2027 - 2029 /22.10.2025	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Useam- malle vuo- delle ajoit- tuvien hankkei- den koko- naiskus- tannusar- vio
Lakaniemen koulu							
Lämmityksen tehostaminen, mm. ilmalämpöpummuja		-10 000	-10 000				
Aapiskujan koulu							
Kellarin remontti / pintaremontti		-65 000	-10 000	-90 000			
Lyhytaikaisyksikkö							
Kirjasto,- ja nuorisotilat							
Terassin kalustaminen			-10 000				
Toimela							
Toimelan peruskorjauksen suunnittelu ja arviointi.			-10 000				
Venla ja Väinö koti							
ARA-kohteen mukainen kunnostus	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	
Kunnanvirasto/Kuntala							
Tiivistyskorjaukset, sisätilat				-25 000			
Kunnanvirasto maalaus + julkisivun paikkaus	-130 000	-20 000					
Vanhan kirjaston tutkimukset ja saneeraus			-15 000				
Vieresniemi							
Vieresniemi		-10 000	-10 000				
Tukitalot, Opintie							
Ovien vaihto, luiskat, liesien uusintaa ym peruskorjausta	-30 000	-10 000					
Lämpökanaalien uusinta, käyttövesiputkien uusinta ulkopuoli.			-50 000				
Ent Siwan kiinteistö, kunnan omistama tila							
Peruskorjaus, pintamaalaus, sähkö ym.		-10 000					
Peruskorjaus, (mm:WC-tilan tekeminen)	-10 000						
Järviseudun sairaala							
Peruskorjaus, peruskorjataan yksi kerros (2krs ja 4krs vuosina 2026 ja 2027)	-250 000	-700 000		-600 000	-600 000		-2 150 000
Peruskorjaus katto		-70 000					
Tilojen peruskorjausta			-10 000				
Järviseudun sairaala, rännit	-30 000						
Tuulikello							
kunnostus (mm. pintaremontteja, yläpohjan eristysten lisäys) ja varavoiman syöttöj.							
Sprinklerin paineenkorotus.			-25 000				
Pintaremontteja				-10 000	-10 000		
Terveyskeskus							
Peruskorjaus			-15 000	-50 000	-50 000		
Lehtimäen kiinteistö							
Apaja							
Maalaus ulkopuoli.			-20 000				

INVESTOINTIOSA 2026 ja ts 2027 - 2029 /22.10.2025	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Useam- malle vuo- delle ajoit- tuvien hankkei- den koko- naiskus- tannusar- vio
Mirjanpellon kiinteistö							
maalämpö		-60 000					
Peruskorjaus (automaatiikka)			-10 000	-50 000			
avustus		18 000					
Järvisseudun sairaalan alueen asun- not							
Peruskorjaus 1 - 2 asuntoa	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Peruskorjausmenot yht.	-705 000	-1 290 000	-350 000	-865 000	-700 000		
Peruskorjaustulot yht.	20 000	68 000	0	0	0		
Peruskorjaus netto	-685 000	-1 222 000	-350 000	-865 000	-700 000		
YLEISET ALUEET							
Kaavatiet							
Kantatie 68 peruskorjaus, kiertoliittymän ko- riste							
Kaavaalueen hiekkatiedien kunnostaminen erillisen suunnitelman mukaan	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000		
Kaavateiden asfaltointi ja paikkaus	-75 000	-100 000	-50 000	-10 000	-10 000	-150 000	
Teollisuusalueelle tien rakentaminen yritys- ten tarpeita vastaavasti	-100 000	-150 000			-150 000		
Tievalaistuksen uusim. Erill. suunn. Mukaan	-50 000	-25 000	-25 000				
Kaavaalueiden kevyenliikenteen väyläaluei- den siistiminen	-20 000	-10 000	-10 000				
Kaavaalueiden kevyenliikenteen väylien kun- nostaminen/uusiminen							
Lakeaharjulle menevän kaavatien kunnostus serpentiinitie	-50 000	-20 000					-70 000
Urheilu- ja ulkoilalueet							
Saarikentän alueen kehittäminen			-40 000	-50 000	-50 000		
Saarikentän sosiaaliilojen toteutus 2024- 2025	-100 000	-90 000					
Avustusehto, Aisapari	60 000	90 000					
Leikkikenttien kehittäminen (purkaminen/uu- distaminen)		-10 000	-10 000	-10 000			
Tekojäärata* kattaminen v. 2026-2027				-200 000			
Avustus							
Pururadan pohjustus kivituhkalla		-15 000	-15 000				
Latuvalojen vaihto Ledvaloihin		-60 000	-15 000				
Avustus		36 000					
VIMPELLI mainoskylttejä			-15 000				
Ulkokuntosalin kattaminen			-10 000				
Vieraslajien poisto (sovellus yhteistyö)			-10 000	-10 000	-10 000		
Yleiset alueet menot yht.	-420 000	-505 000	-225 000	-285 000	-235 000		
Yleiset alueet tulot yht	60 000	126 000		0	0		
Yleiset alueet netto	-360 000	-379 000	-225 000	-285 000	-235 000		

INVESTOINTIOSA 2026 ja ts 2027 - 2029 /22.10.2025	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Useam- malle vuo- delle ajoit- tuvien hankkei- den koko- naiskus- tannusar- vio
Teknisen toimen menot yht.	-2 573 000	-3 166 000	-2 863 000	-3 180 000	-965 000		
Teknisen toimen tulot yht.	80 000	194 000	0	25 000	0		
TEKNINEN TOIMI NETTO	-2 493 000	-2 972 000	-2 863 000	-3 155 000	-965 000		
VESIHUOLTOLAITOS							
Vesilaitos							
Koneet ja laitteet		-20 000		-10 000			
Vesijohtoliittymien rakentaminen (vuot. mää- räraha liittymien rakentam)	-10 000	-10 000	0	-10 000	-10 000		
Paineenkorottamoiden kattaminen	-20 000						
Verkon laajentaminen ja uusiminen erill. suunn. Mukaan ja sulkuventtiilien vaihto/li- säys	-10 000	-50 000	0	-100 000	-100 000		
Varavesijärjestelmä vesihuollon turvaa- miseksi,	-50 000		0	-100 000	-150 000		
Pohjavesikaivojen turvaaminen		-50 000		-50 000			
Lakeaharjun paineenkorottamon huolto ja korjaus		-25 000	0				
Viemärlaitos							
Koneet ja laitteet	-10 000	-15 000	0		-10 000		
Viemäri liittymien rakentaminen (vuot. mää- räraha liittymien rakentam)	-10 000	-20 000	0	-20 000	-20 000		
Jätevesipumppaamoiden saneeraus	-20 000	-10 000	0	-10 000	-10 000		
Jätevesipumppaamoiden liittäminen kauko- valvontaan	-10 000	-10 000					
Lahtelan pumppaamon uusiminen	-60 000						
Viemäriverkoston laajentaminen ja rakenta- minen erillisen suunn. mukaan	-15 000	-15 000					
Viemäriverkoston saneeraus.			0	-25 000			
Putsarin saneeraus			0	-25 000			
Asemakaava alueen HULE-vesiverkoston uu- siminen/rakentaminen	-40 000	-75 000		-75 000	-75 000		
Kriittisten pumppaamojen varavoima			0	-15 000			
Vesihuoltolaitos menot yht.	-255 000	-300 000	0	-415 000	-375 000		
Vesihuoltolaitos tulot yht	0	0	0	1	2		
VESIHUOLTOLAITOS NETTO	-255 000	-300 000	0	-414 999	-374 998		
INVESTOINTIMENOT YHT.	-4 068 565	-3 736 000	-2 863 000	-3 815 000	-1 460 000		
INVESTOINTITULOT YHT.	90 000	194 000	0	25 001	2		
INVESTOINNIT NETTO	-3 978 565	-3 542 000	-2 863 000	-3 789 999	-1 459 998		
	2024	2025	2026	2027	2028		